

**T.C.
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
REHBERLİK VE PSİKOLOJİK DANIŞMA BİLİM DALI**

**TÜRK CUMHURİYETLERİNDEN TÜRKİYE'YE YÜKSEK ÖĞRENİM
GÖRMeye GELEN ÖĞRENCİLERİN UYUM DÜZEYLERİNİN
İNCELENMESİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**Hazırlayan
Perman ALLABERDİYEV**

**Tez.Danışmanı
Doç. Dr. Mehmet GÜVEN**

Ankara-2007

ÖNSÖZ

İnsan yaşamı boyunca sosyal etkileşim süreci içinde gelişmekte ve kendini gerçekleştirmektedir.Özellikle bireyin sosyalleşmesi, sağlıklı ve tutarlı bire kişilik geliştirmesi, kısacası, uyumlu bir birey olması,insanlarla kuracağı iletişim ve etkileşim sürecine bağlıdır. Bu bağlamda bireylerin uyum düzeylerini etkileyen değişkenlerin belirlenmesi, onların uyum düzeylerini yükseltme çalışmalarına katkı sağlayacaktır.

Bu nedenle bu araştırmada Türk Cumhuriyetlerinden Türkiye'ye Yüksek Öğrenim görmeye gelen öğrencilerin uyum düzeyleri incelenmiştir.

Araştırmanın sonuçlarının, Türk Cumhuriyetleri ile Türkiye'nin eğitim alanındaki işbirliğine ve benzer nitelikteki çalışmalara katkı sağlayacağı umulmaktadır.

Araştırmanın gerçekleştirilmesi sırasında karşılaştığım her türlü güçlükte beni destekleyen, değerli bilimsel katkılarıyla beni yönlendiren ve bana ışık tutan tez danışmanım Sayın Doç. Dr. Mehmet GÜVEN'e sonsuz şükranlarımı ve saygılarımı sunarım.

Araştırma süresince öneri ve katkılarını, değerli zamanını ve yakın ilgisini esirgemeyen değerli hocam Sayın Prof. Dr. Yaşar ÖZBAY'a içten teşekkür ederim.

Ayrıca araştırma boyunca gösterdikleri sabır ve verdikleri desteklerinden dolayı aileme,eşime ve oğlum Alperen'e çok teşekkür ederim.

ÖZET

Bu araştırma, Türk Cumhuriyetlerinden Türkiye'ye yüksek öğrenim görmeye gelen öğrencilerin uyum düzeylerini bazı değişkenlere göre incelemek amacıyla yapılmıştır.

Araştırmanın evrenini, Türk Cumhuriyetlerinden Türkiye'ye öğrenim görmeye gelen ve Ankara ilinde bulunan Üniversitelere (Ankara, Gazi, Hacettepe ve Orta Doğu Teknik Üniversitesi) devam eden yaklaşık 300 öğrenci oluşturmaktadır. Örneklem ise bu öğrencilerden tesadüfi örnekleme yoluyla seçilen 110 öğrenciden oluşmaktadır.

Araştırmada öğrencilerin uyum düzeylerini belirlemek amacıyla Hacettepe Kişilik Envanteri ve bu araştırma için geliştirilen Kişisel Bilgi Formu kullanılmıştır.

Araştırmada elde edilen verilerin istatistiksel değerlendirilmesinde t-testi ve tek yönlü varyans analizi kullanılmıştır.

Araştırmada elde edilen bulgular şöyle özetlenebilir:

1. Kız öğrencilerin kişisel, sosyal ve genel uyum düzeyleri, erkek öğrencilerin uyum düzeylerinden daha yüksek bulunmuştur.

2. Öğrencilerin annelerinin eğitim durumuna göre kişisel ve genel uyum düzeyleri arasındaki fark anlamlı bulunmuştur. Annesi üniversite mezunu olan öğrencilerin kişisel ve genel uyum düzeyleri, annesi lise mezunu olan öğrencilerinkinden daha yüksek bulunmuştur.

3. Öğrencilerin Uyum Düzeylerinin yaş, babanın eğitim durumu, algılanan akademik başarı, MEB'dan alınan bursun yeterli görülüp görülmediği, Türkiye'de okumaktan memnun olup olunmadığı, geline ülke, devam edilen sınıf düzeyi,

ekonomik geçim sıkıntısı yaşıyıp yaşamadıkları, Türkiye’de yakın arkadaşının olup olmadığı, anne –baba tutumu, Türkiye’de bulundukları süre, herhangi bir işte çalışıp çalışmadıkları, ülkelerine gitme sıklığı, Türkiye’de yaşamaktan memnun olup olmadıkları, yaşadıkları yerleşim birimleri gibi değişkenlerden etkilenmediği ortaya çıkmıştır.

SUMMARY

This study has been made to find out the factors that influence the adaptation levels at the students who come to Turkey for higher education purposes from Turki Republics

The scope of the study covers 300 students that come Turkey from Turki Republics and that study in universities in Ankara (Ankara, Gazi, Hacettepe and Middle East Technical University). The sample group is made up of 110 students that were chosen randomly.

In the study Hacettepe Personality Inventory was used to find out students' adaptation levels and also Personality Information from which was developed for this study was used.

For the statistical evaluation of the data that was gathered in the study t-test and one-way analysis of the variances were used

The data gathered from the study can be summarised as follows:

1. The personal, social and general adaptation levels of female students was found to be higher than male students.

2. The relation between the personal and general adaptation levels of students and the education levels of their mothers was found meaningful. The personal and general adaptation levels of students whose mothers are university graduates were higher than the adaptation levels of students whose mothers are lycee graduates.

3. It was found that the adaptation levels of the students were not influenced by factors such as age, education levels of the father, perceived academic success, whether the scholarship of MEB is found or not, whether the students is happy of sufficient studying in Turkey or not, home country, levels of education pursued, whether the student has economical living problems, whether he/she has a close friend in Turkey, the attitude of the mother and father, the time spent in Turkey, whether they work or not, the frequency of their visits to home country, and where they live.

İÇİNDEKİLER

Özet.....	i
Summary.....	iii
İçindekiler.....	iiii
Tablolar.....	v

BÖLÜM I

Giriş.....	1
Problem Cümlesi.....	6
Alt Problemler.....	6
Sayıtlılar.....	8
Sınırlıklar.....	8
Tanımlar.....	9
Araştırmanın Önemi ve Gerekçesi.....	10

BÖLÜM II

İlgili Yayın ve Araştırmalar.....	11
Yurt Dışında Yapılan Araştırmalar.....	11
Türkiye’de Yapılan Araştırmalar.....	19

BÖLÜM III

Yöntem.....	26
Çalışma Grubu.....	26

Veri Toplama Araçları.....	26
Hacettepe Kişilik Envanteri.....	26
Kişisel Bilgi Formu.....	32
Verilerin Toplanması.....	33
Verilerin İstatistiksel Analizi.....	33

BÖLÜM IV

Bulgular.....	34
Öğrencilerin Cinsiyetlerine Göre Uyum Düzeylerinin İncelenmesine İlişkin Bulgular....	34
Öğrencilerin Yaşlarına Göre Uyum Düzeylerinin İncelenmesine İlişkin Bulgular.....	35
Öğrencilerin Annelerinin Eğitim Durumuna Göre Uyum Düzeylerinin İncelenmesine İlişkin Bulgular	35
Öğrencilerin Babalarının Eğitim Durumuna Göre Uyum Düzeylerinin İncelenmesine İlişkin Bulgular	36
Öğrencilerin MEB’den Aldıkları Bursları Yeterli Görüp Görmediklerine Göre Uyum Düzeylerinin İncelenmesine İlişkin Bulgular.....	37
Öğrencilerin Türkiye’de Okumaktan Memnun Olup Olmadıklarına Göre Uyum Düzeylerinin İncelenmesine İlişkin Bulgular	40
Öğrencilerin Geldikleri Ülkeye Göre Uyum Düzeylerinin İncelenmesine İlişkin Bulgular	44
Öğrencilerin Türkiye’de Bulundukları Süreye Göre Uyum Düzeylerinin İncelenmesine İlişkin Bulgular	47

Öğrencilerin Türkiye’de Yaşamaktan Memnun Olup Olmadıklarına Göre Uyum Düzeylerinin İncelenmesine İlişkin Bulgular	50
Öğrencilerin Sınıf Düzeylerine Göre Uyum Düzeylerinin İncelenmesine İlişkin Bulgular.....	51
Öğrencilerin Üniversitedeki Başarı Durumlarına Göre Uyum Düzeylerinin İncelenmesine İlişkinBulgular	55
Öğrencilerin Ekonomik Geçim Sıkıntısı Yaşayıp Yaşamadıklarına Göre Uyum Düzeylerinin İncelenmesine İlişkin Bulgular	58
Öğrencilerin Herhangi bir İşte Çalışıp Çalışmadıklarına Göre Uyum Düzeylerinin İncelenmesine İlişkin Bulgular	61
Öğrencilerin Türkiye’de Türkiyeli Yakın Arkadaşının veya Arkadaşlarının Olup Olmadığına Göre Uyum Düzeylerinin İncelenmesine İlişkin Bulgular	62
Öğrencilerin Ülkelerine Gidip Gelme Sıklığına Göre Uyum Düzeylerinin İncelenmesine İlişkin Bulgular	63
Öğrencilerin Annelerinin Tutumlarına Göre Uyum Düzeylerinin İncelenmesine İlişkin Bulgular.....	67
Öğrencilerin Babalarının Tutumlarına Göre Uyum Düzeylerinin İncelenmesine İlişkin Bulgular.....	70
Öğrencilerin Yaşamlarının Çoğunu Geçirdikleri Yere Göre Uyum Düzeylerinin İncelenmesine İlişkin Bulgular.....	73

BÖLÜM V

Tartışma Ve Yorum.....	77
------------------------	----

BÖLÜM VI

Vargı Ve Öneriler.....	88
Kaynakça.....	91
Ekler.....	98

TABLÖLAR CETVELİ

Tablo no.	Sayfa.no
Tablo-1 Öğrencilerin Cinsiyetlerine göre Uyum Düzeyi Puanlarının Ortalamaları, Standart Sapmaları ve t Değerleri	34
Tablo-2 Öğrencilerin Yaşlarına Göre Uyum Düzeyleri Puanlarının Ortalamaları, Standart Sapmaları ve t değerler	35
Tablo-3 Öğrencilerin Annelerinin Eğitim Durumuna Göre Uyum Düzeyi Puanlarının Ortalamaları, Standart Sapmaları ve t Değerleri	36
Tablo-4 Öğrencilerin Babalarının Eğitim Durumuna Göre Uyum Düzeyi Puanlarının Ortalamaları, Standart Sapmaları ve t değerleri	36
Tablo-5 Öğrencilerin MEB'dan Aldıkları Bursları Yeterli Görüp Görmediklerine Göre Kişisel Uyum Düzeyi Puanlarının Ortalamaları ve Standart Sapmaları	37
Tablo-6 Öğrencilerin MEB'dan Aldıkları Bursları Yeterli Görüp Görmediklerine Göre Kişisel Uyum Düzeyi Puanlarına İlişkin Tek-Yönlü Varyans Analizi	38
Tablo-7 Öğrencilerin MEB'dan Aldıkları Bursları Yeterli Görüp Görmediklerine Göre Sosyal Uyum Düzeyi Puanlarının Ortalamaları ve Standart Sapmaları	38
Tablo-8 Öğrencilerin MEB'dan Aldıkları Bursları Yeterli Görüp Görmediklerine Göre Sosyal Uyum Düzeyi Puanlarına İlişkin Tek-Yönlü Varyans Analizi	39
Tablo-9 Öğrencilerin MEB'dan Aldıkları Bursları Yeterli Görüp Görmediklerine Göre Genel Uyum Düzeyi Puanlarının Ortalamaları ve Standart Sapmaları	39

Tablo-10	Öğrencilerin MEB'dan Aldıkları Bursları Yeterli Görüp Görmediklerine Göre Genel Uyum Düzeyi Puanlarına İlişkin Tek-Yönlü Varyans Analizi	40
Tablo-11	Öğrencilerin Türkiye'de Okumaktan Memnun Olup Olmadıklarına Göre Kişisel Uyum Düzeyi Puanlarının Ortalamaları ve Standart Sapmaları	41
Tablo-12	Öğrencilerin Türkiye'de Okumaktan Memnun Olup Olmadıklarına Göre Kişisel Uyum Düzeyi Puanlarına İlişkin Tek-Yönlü Varyans Analizi	41
Tablo-13	Öğrencilerin Türkiye'de Okumaktan Memnun Olup Olmadıklarına Göre Sosyal Uyum Düzeyi Puanlarının Ortalamaları ve Standart Sapmaları	42
Tablo-14	Öğrencilerin Türkiye'de Okumaktan Memnun Olup Olmadıklarına Göre Sosyal Uyum Düzeyi Puanlarına İlişkin Tek-Yönlü Varyans Analiz	42
Tablo-15	Öğrencilerin Türkiye'de Okumaktan Memnun Olup Olmadıklarına Göre Genel Uyum Düzeyi Puanlarının Ortalamaları ve Standart Sapmaları	43
Tablo-16	Öğrencilerin Türkiye'de Okumaktan Memnun Olup Olmadıklarına Göre Genel Uyum Düzeyi Puanlarına İlişkin Tek-Yönlü Varyans Analiz	43
Tablo-17	Öğrencilerin Geldikleri Ülkeye Göre Kişisel Uyum Düzeyi Puanlarının Ortalamaları ve Standart Sapmaları	44
Tablo-18	Öğrencilerin yaşamlarının çoğunu nerede geçirdiklerine göre Uyum Düzeylerinin İncelenmesine	45
Tablo- 19	Öğrencilerin Geldikleri Ülkeye Göre Sosyal Uyum Düzeyi Puanlarının Ortalamaları ve Standart Sapmaları	45
Tablo-20	Öğrencilerin Geldikleri Ülkeye Göre Sosyal Uyum Düzeyi Puanlarına İlişkin Tek-Yönlü Varyans Analizi	46

Tablo -21	Öğrencilerin Geldikleri Ülkeye Göre Genel Uyum Düzeyi Puanlarının Ortalamaları ve Standart Sapmaları	46
Tablo-22	Öğrencilerin Geldikleri Ülkeye Göre Genel Uyum Düzeyi Puanlarına İlişkin Tek-Yönlü Varyans Analizi	47
Tablo-23	Öğrencilerin Türkiye’de Bulundukları Süreye Göre Kişisel Uyum Düzeyi Puanlarının Ortalamaları ve Standart Sapmaları	47
Tablo-24	Öğrencilerin Türkiye’de Bulundukları Süreye Göre Kişisel Uyum Düzeyi Puanlarına İlişkin Tek-Yönlü Varyans Analizi	48
Tablo- 25	Öğrencilerin Türkiye’de Bulundukları Süreye Göre Sosyal Uyum Düzeyi Puanlarının Ortalamaları ve Standart Sapmaları	48
Tablo-26	Öğrencilerin Türkiye’de Bulundukları Süreye Göre Sosyal Uyum Düzeyi Puanlarına İlişkin Tek-Yönlü Varyans Analizi	49
Tablo-27	Öğrencilerin Türkiye’de Bulundukları Süreye Göre Genel Uyum Düzeyi Puanlarının Ortalamaları ve Standart Sapmaları	50
Tablo-28	Öğrencilerin Türkiye’de Bulundukları Süreye Göre Genel Uyum Düzeyi Puanlarına İlişkin Tek-Yönlü Varyans Analizi	50
Tablo-29	Öğrencilerin Türkiye’de Yaşamaktan Memnun Olup Olmadıklarına göre Uyum Düzeyi Puanlarının Ortalamaları, Standart Sapmaları ve T Değerleri	51
Tablo-30	Öğrencilerin Sınıf Düzeylerine Göre Kişisel Uyum Puanlarının Ortalamaları Ve Standart Sapmaları	52
Tablo-31	Öğrencilerin Sınıf Düzeylerine Göre Kişisel Uyum Puanlarına İlişkin Tek Yönlü Varyans Analiz Sonuçları	52
Tablo-32	Öğrencilerin Sınıf Düzeylerine Göre Sosyal Uyum Puanlarının Ortalamaları Ve Standart Sapmaları	53

Tablo-33	Öğrencilerin Sınıf Düzeylerine Göre Sosyal Uyum Puanlarına İlişkin Tek Yönlü Varyans Analiz Sonuçları	53
Tablo-34	Öğrencilerin Sınıf Düzeylerine Göre Genel Uyum Puanların Ortalamaları Ve Standart Sapmaları	54
Tablo-35	Öğrencilerin Sınıf Düzeylerine Göre Genel Uyum Puanlarına İlişkin Tek Yönlü Varyans Analiz Sonuçları	54
Tablo- 36	Öğrencilerin Üniversitedeki Başarı Durumlarına Göre Kişisel Uyum Puanlarının Ortalamaları Ve Standart Sapmaları	55
Tablo -37	Öğrencilerin Üniversitedeki Başarı Durumlarına Göre Kişisel Uyum Puanlarına İlişkin Tek Yönlü Varyans Analiz Sonuçları	56
Tablo-38	Öğrencilerin Üniversitedeki Başarı Durumlarına Göre Sosyal Uyum Puanlarının Ortalamaları Ve Standart Sapmaları	56
Tablo-39	Öğrencilerin Üniversitedeki Başarı Durumlarına Göre Sosyal Uyum Puanlarına İlişkin Tek Yönlü Varyans Analiz Sonuçları	57
Tablo-40	Öğrencilerin Üniversitedeki Başarı Durumlarına Göre Genel Uyum Puanlarının Ortalamaları Ve Standart Sapmaları	57
Tablo-41	Öğrencilerin Üniversitedeki Başarı Durumlarına Göre Genel Uyum Puanlarına İlişkin Tek Yönlü Varyans Analiz Sonuçları	58
Tablo 42	Öğrencilerin Ekonomik Geçim Sıkıntısı Yaşayıp Yaşamadıklarına Göre Kişisel Uyum Puanlarının Ortalamaları Ve Standart Sapmaları	58
Tablo- 43	Öğrencilerin Ekonomik Geçim Sıkıntısı Yaşayıp Yaşamadıklarına Göre Kişisel Uyum Puanlarına İlişkin Tek Yönlü Varyans Analiz Sonuçları	59
Tablo-44	Öğrencilerin Ekonomik Geçim Sıkıntısı Yaşayıp Yaşamadıklarına göre Sosyal Uyum Puanlarının Ortalamaları Ve Standart Sapmaları	59

Tablo-45	Öğrencilerin Ekonomik Geçim Sıkıntısı Yaşayıp Yaşamadıklarına Göre Sosyal Uyum Puanlarına İlişkin Tek Yönlü Varyans Analiz Sonuçları	60
Tablo-46	Öğrencilerin Ekonomik Geçim Sıkıntısı Yaşayıp Yaşamadıklarına Göre Genel Uyum Puanlarının Ortalamaları Ve Standart Sapmaları	60
Tablo-47	Öğrencilerin Ekonomik Geçim Sıkıntısı Yaşayıp Yaşamadıklarına Göre Genel Uyum Puanlarına İlişkin Tek Yönlü Varyans Analiz Sonuçları	61
Tablo-48	Öğrencilerin Herhangi Bir İşte Çalışıp Çalışmadıklarına Göre Uyum Puanlarının Ortalamaları, Standart Sapmaları ve t Değerleri	62
Tablo-49	Öğrencilerin Türkiye’de Türkiyeli Yakın Arkadaşının veya Arkadaşlarının Olup Olmadığına Göre Uyum Puanlarının Ortalamaları, Standart Sapmaları ve Değerleri	63
Tablo-50	Öğrencilerin Ülkelerine Gidip Gelme Sıklığına Göre Kişisel Uyum Puanlarının Ortalamaları Ve Standart Sapmaları	64
Tablo-51	Öğrencilerin Ülkelerine Gidip Gelme Sıklığına Göre Kişisel Uyum Puanlarına İlişkin Tek Yönlü Varyans Analiz Sonuçları	64
Tablo-52	Öğrencilerin Ülkelerine Gidip Gelme Sıklığına Göre Sosyal Uyum Puanlarının Ortalamaları Ve Standart Sapmalar	65
Tablo-53	Öğrencilerin Ülkelerine Gidip Gelme Sıklığına Göre Sosyal Uyum Puanlarına İlişkin Tek Yönlü Varyans Analiz Sonuçları	65
Tablo-54	Öğrencilerin Ülkelerine Gidip Gelme Sıklığına Göre Genel Uyum Puanlarının Ortalamaları Ve Standart Sapmaları	66
Tablo-55	Öğrencilerin Ülkelerine Gidip Gelme Sıklığına Göre Genel Uyum Puanlarına İlişkin Tek Yönlü Varyans Analiz Sonuçları	66
Tablo-56	Öğrencilerin Annelerinin Tutumlarına Göre Kişisel Uyum Puanlarının Ortalamaları Ve Standart Sapmaları	67

Tablo-57. Öğrencilerin Annelerinin Tutumlarına Göre Kişisel Uyum Puanlarına İlişkin Tek Yönlü Varyans Analiz Sonuçları	68
Tablo-58 Öğrencilerin Annelerinin Tutumlarına Göre Sosyal Uyum Puanlarının Ortalamaları Ve Standart Sapmaları	68
Tablo-59 Öğrencilerin Annelerinin Tutumlarına Göre Sosyal Uyum Puanlarına İlişkin Tek Yönlü Varyans Analiz Sonuçları	69
Tablo-60 Öğrencilerin Annelerinin Tutumlarına Göre Genel Uyum Puanlarının Ortalamaları Ve Standart Sapmaları	69
Tablo-61 Öğrencilerin Annelerinin Tutumlarına Göre Genel Uyum Puanlarına İlişkin Tek Yönlü Varyans Analiz Sonuçları	70
Tablo-62 Öğrencilerin Babalarının Tutumlarına Göre Kişisel Uyum Puanlarının Ortalamaları Ve Standart Sapmaları	70
Tablo-63 Öğrencilerin Babalarının Tutumlarına Göre Kişisel Uyum Puanlarına İlişkin Tek Yönlü Varyans Analiz Sonuçları	71
Tablo-64 Öğrencilerin Babalarının Tutumlarına Göre Sosyal Uyum Puanlarının Ortalamaları Ve Standart Sapmalar.	71
Tablo-65 Öğrencilerin Babalarının Tutumlarına Göre Sosyal Uyum Puanlarına İlişkin Tek Yönlü Varyans Analiz Sonuçları	72
Tablo-66 Öğrencilerin Babalarının Tutumlarına Göre Genel Uyum Puanlarının Ortalamaları Ve Standart Sapmaları	72
Tablo-67 Öğrencilerin Babalarının Tutumlarına Göre Genel Uyum Puanlarına İlişkin Tek Yönlü Varyans Analiz Sonuçları	73
Tablo-68 Öğrencilerin Yaşamlarının Çoğunu Geçirdikleri Yere Göre Kişisel Uyum Puanlarının Ortalamaları Ve Standart Sapmaları	74
Tablo-69 Öğrencilerin Yaşamlarının Çoğunu Geçirdikleri Yere Göre Kişisel Uyum Puanlarına İlişkin Tek Yönlü Varyans Analiz Sonuçları.	74

Tablo-70	Öğrencilerin Yaşamlarının Çoğunu Geçirdikleri Yere Göre Sosyal Uyum Puanlarının Ortalamaları Ve Standart Sapmaları	75
Tablo-71	Öğrencilerin Yaşamlarının Çoğunu Geçirdikleri Yere Göre Sosyal Uyum Puanlarına İlişkin Tek Yönlü Varyans Analiz Sonuçları.	75
Tablo-72	Öğrencilerin Yaşamlarının Çoğunu Geçirdikleri Yere Göre Genel Uyum Puanlarının Ortalamaları Ve Standart Sapmaları	76
Tablo-73	Öğrencilerin Yaşamlarının Çoğunu Geçirdikleri Yere Göre Genel Uyum Puanlarına İlişkin Tek Yönlü Varyans Analiz Sonuçları.	76

BÖLÜM I

GİRİŞ

Türk Cumhuriyetleri bağımsızlıklarını kazanınca, eğitim, kültür ve ekonomilerini canlandırmak ve geliştirmek gayreti içine girmişlerdir. Bu sebeple Türkiye ile Türk Cumhuriyetleri arasında eğitim, kültür ve ekonomik alanlarda işbirliği konusunda çalışmalar başlamıştır. Türk Cumhuriyetleri arasında imzalanan işbirliği anlaşmaları ve protokollerde eğitim konusuna önemli yer verilmiştir. 1991 yılından itibaren, önce cumhurbaşkanlığı düzeyinde başlatılan ikili münasebetler neticesinde, taraflar kültürel ve ekonomik alanlarda işbirliği yapmayı kararlaştırmışlardır. Tarafların bu konuda çok yönlü işbirliğini öngören söz konusu anlaşma metinlerinde öğrenci değişimi ile teknik ve ticaret konularındaki eğitim üzerinde durulmaktadır.

İşte bu anlaşmalar çerçevesinde 1992-1993 öğretim yılından itibaren Türkiye'ye öğrenim görmek üzere Türk Cumhuriyetlerinden öğrenci gelmektedir. Dünyadaki bilimsel ve teknolojik gelişmelere ayak uydurabilmek için çağın gerektirdiği vasıflara uygun insanlar yetiştirmek ve eğitimi tamamladıktan sonra kendi ülkelerinin kalkınmasında öncülük yapacak ve gelecek nesillere yol gösterecek bu öğrencilerin yetiştirilmesi beklenilmektedir.

Bu yüzden Türkiye, Türk Cumhuriyetlerinden gelen öğrencilerin kendi üniversitelerinde yükseköğrenim görmelerine olumlu bakmış ve bunu her fırsatta dile getirmiştir. Öğrencilerin çoğu 1992-1995 eğitim-öğretim döneminde liseyi Türkiye'de bitirerek üniversite giriş sınavına girmiş ve öğrenimine devam etmektedirler. 1996 yılından sonra öğrenciler, kendi ülkelerinde sınava girerek, Türkiye'nin hangi şehrinde Türkçe hazırlık göreceklerini ve hazırlığı bitirdikten sonra hangi üniversitede okuyacaklarını öğrenerek gelmektedirler. Gerek Türk Cumhuriyetlerinden gelen gerekse Türkiye'de liseyi bitirerek üniversiteye başlayan öğrencilerin okulda karşılaşacakları bazı uyum sorunları olabilir. Ayrıca bu

öğrencilerin birçoğu, öğrenciliğin getirdiği bazı eğitimsel, sosyal ve kültürel sorunlarla karşılaşmaktadırlar.

Öğrencilerin okulda karşılaştıkları sorunlardan en önemlisi, Türkiye Türkçe'ne yeterince ve beklendiği kadar hakim olamamalarıdır. Türk Cumhuriyetlerinden gelen gençler günlük yaşamda iyi derecede Türkçe konuşabilmelerine karşın, yazılı dilde çok büyük zorluklarla karşılaşmaktadırlar. Özellikle teknik kelimelere yeterince hakim olamamakta ve bildiklerini yeterince ifade edememektedirler. Bundan dolayı derse karşı uyum sorunu yaşamaktadırlar.

Öğrencilerin okuldaki başarısını onların dersteeki etkileşimi ve ders öğretim elemanı ile ilişkileri önemli ölçüde etkiler. Yabancı kökenli olmanın getirdiği çekingenlik öğrencinin dersteeki sözlü katılımını olumsuz olarak etkilemektedir. Derse katılımın yetersiz olması, öğrencinin bilgi düzeyinden değil, yanlış anlaşılmaktan dolayı düşebileceği durumdan çekinmesinden kaynaklanmaktadır. Bunun sonucu olarak dersteeki notu düşmektedir. Ayrıca kimi öğretmenlerin, farklı bir kültür çevresinden gelen bu öğrencilerin içinde bulundukları sorunları yeterince bilmemeleri ya da anlayamamaları da bazı sorunlara neden olabilmektedir.

Gençlerin okuldaki performanslarını, yalnızca okuldaki karşılaştıkları sorunlardan değil, aynı zamanda aileden uzak kalması ve evlerine çoğu kere maddi sıkıntılardan dolayı gidememeleri de etkilemektedir. Ayrıca aile ve sosyal çevreden ayrılmayla beraber, üniversiteye uyum problemleri, akademik başarının düşüklüğü, mesleki beklentilerin karşılanmaması ve kimlik gelişimi konularında da öğrencilerin bazı sorunlar yaşadıkları gözlenmektedir.

Gençlerin, üniversite öğrenimi görmek amacıyla doğup büyüdükları bölgelerden ayrılarak yeni bir çevreye uyum yapma zorunluluğu, onlarda bazı davranış değişikliklerine neden olabilmektedir. Kendini güvensiz ve yetersiz hisseden, insanların destek ve yönlendirilmesine çok önem veren bağımlı kişilik yapısıyla genç, üniversiteye geldiğinde karşılaştığı çeşitli yaşam değişiklikleri, sosyal ve akademik başarı beklentileri ile baş etmekte güçlük çekebilmektedir. Bunun yanı

sıra, gencin, aile ortamından ayrılarak birden bire büyük şehir ve yurt hayatına geçmesi veya tek başına yapamaması onu uyumsuzluğa itebilmektedir(Gökay,1974).

Üniversitelerde öğrenim gören öğrencilerin yaşanan şehre ve öğrenim görülen bölüme uyum sağlayamamaları, üniversite öğrenci sayısının artması ve diğer nedenler, kişiler arası ilişkilerin bozulmasında etkili olabilmektedir. Bu durum üniversitenin dışındaki yerleşim birimlerinden öğrenim için gelen öğrencileri uyumsuzluğa, iletişim kusurlarına, yalnızlığa ve yabancılığa itmektedir.Bu gençler, alıştıkları ortamdaki bireylerden farklı değer yargılarına ve inançlarına sahip bireylerle karşılaşmaları ve bunlarla baş edememe sonucunda bunalıma düşebilmektedirler. Bunalımdan kurtulma isteğine rağmen psikolojik yardım alınacak yerlerin ya çok sınırlı olması veya genç için bu durumun dile getirilme güçlüğü gibi nedenler üniversite öğrencilerini ruhsal yönden sorunlu yapmaktadır (Kılıç, 1987).

Üniversite öğrenci problemleri konusundaki bir araştırmasında Özbay (1996), öğrencilerde kişiler arası ilişkiler, akademik ve mesleki sorunlar, yardım arama durumları, aile yaşantıları, nevrotik eğilimler ve depresif yaşantılarla karakterize edebilecek problem alanların var olduğunu belirlemiştir.

Üniversite öğrencileri, içinde bulundukları ortamda yaşama farklı bakış açıları, yeterlilik-yetersizlik, kendi ve aile beklentileri gibi konularda değerlendirme yapmaktadırlar. Kısacası bir kimlik arama evresi içerisindeyken ve uyumda zorlanmaktadırlar. Bunun sonucu olarak kendini derslere verememekte, iştahsızlık, uyku problemleri, sosyal ilişkilere girme güçlüğü, bunalımlar ortaya çıkmaktadır. Bu dönem gençlerin bu konularda kendisine ve karşısındakine güvensizliğin, doyurucu ve sağlıklı ilişki kuramamasının, ekonomik alanda yaşadığı güçlüklerin, geldiği sosyo-kültürel ortamın etkilerinin arkadaş ilişkilerinde önemli rol oynadığı düşünülmektedir (Doğan,1989).

Türk Cumhuriyetlerinden Türkiye'ye öğrenim için gelen öğrencilerin eğitimlerini sağlıklı ve huzurlu olarak sürdürebilmesi, Türkiye'de bulundukları

süre içerisinde karşılaştıkları zorlukların, problemlerin, ihtiyaçların ve beklentilerin belirlenmesi ve çözüm önerilerinin geliştirilmesi için böyle bir çalışmaya ihtiyaç duyulmuştur. Bu öğrencilerin Türkiye'deki şartlara kısa sürede uyum sağlayabilmeleri ve kendilerine tanınan eğitim-öğretim imkanlarından çevreyle uyum içerisinde ve en üst düzeyde yararlanabilmeleri, yaşadıkları sosyo-kültürel ortama alışmalarını zorlaştıran olumsuz şartların kısa sürede ve etkili bir biçimde ortadan kaldırılması gayret ve çalışmalara bağlıdır. Bu bakımdan bu konuda yapılacak çalışmalar önem kazanmaktadır.

Akademik mesleki alanla ilgili sorunlarının bir çoğu, öğrenciyi üniversiteye girmeye iten nedenlerden kaynaklanmaktadır. Bu doğrultuda üniversiteye giriş nedeneleri psikolojik, ekonomik ve toplumsal olmak üzere üç boyutlu olarak düşünülebilir. Akademik sorunlarının yanı sıra , girdikleri bölümün onların ilgi ve yetenek düzeylerine uygun olup olmaması , ekonomik durumu ve üniversite hayatına hazır oluşu da öğrencinin gelecekteki yaşantısını etkileyen sorunlardan sayılabilir. İsteddiği alanda eğitim hiç şüphesiz öğrencinin akademik başarısını olumlu yönde etkilecektir(Özbay,1996)

Aksu ve Paykoç araştırmalarında Üniversite öğrencilerin en büyük stres kaynağı olarak aile ortamından kopup, çok farklı olan yurt ve çevre yaşamına ayak uydurabilme, yeni arkadaş çevresinin değerleriyle çatışma , farklı kültürel değerlerle yüz yüze kalmadan kaynaklanan sorunlar sayılabilir. Ek olarak, okuduktan üniversiteyi iyi tanıyamama , üniversitelerdeki oryantasyon çalışmalarının yetersiz oluşu gibi problem kaynağı sayılabilecek durumlardan söz edilebilir(Akt.Özbay 1996)

Tinsley, Hinson, Holt ve Tinsleyin yaptığı araştırmalarında üniversite hayatında ergenliğin bitişiyile tamamlanamayan bazı problemler üniversite hayatına aktarılmış olabilir. Geleneksel sosyal değerler, karşı cins arkadaşı, yaşam biçimi konusunda kaygılar veya problemler sürebilir. Kişisel şüpheler, yeni yaşamını düzenlemedeki belirsizlikler özellikle ilk yıllarda ev özlemi en önemli sorundur ve bunun şiddeti fazla ise kişiyi okulu bırakmaya kadar götürebilir. Okulun son

yıllarında ise mezun olabilme anksiyetesi önem kazanır. Okulun güvenilir ortamından, dış dünyadaki çalışma ortamına atılma zamanı gelmiştir (Akt.Özbay 1996)

Türk Cumhuriyetlerinden gelen öğrenciler için farklı bir eğitim sistemi, farklı kültürde yaşama, Türkçeyi yeterli konuşamama, ekonomik problemler onların üniversiteye ve çevreye uyumlarını zorlaştırmakta ve akademik başarılarını etkilemektedir.

Ergenlik çağında genç yaratıcılığı, yaşantı zenginliği ve dayanma gücü bakımından hızlı bir gelişim ve geleceğe hazırlık dönemindedir. Yüksek öğretim yıllarına rastlayan bu çağlardaki her gencin yetişkinlik çağına ilişkin davranışları geliştirmede oldukça başarılı olması ; kendisine bir meslek seçmesi ve bu seçilen meslek için gerekli bilgi, beceri ve tutumları edinmeye çalışması ve gerçekleştirmesi; kişisel bağımsızlığını kazanması ; evlilik hakkında bilgi edinmesi ; evliliğe ve aile kurmaya karşı olumlu tutum kazanması; kendisine bir yaşam görüşü geliştirmesi gerekir. Yetişkinliğe geçiş döneminde bulunan gençlerin kendi benliklerine ve kişilerarası ilişkilere gösterdikleri ilgiyi, onların duygusal ve sosyal uyumlarının olumlu niteliklerin kazandırılmasına kanalize etmek mümkündür(Ercan,1998)

Üniversite eğitimi, gençlerin sağlıklı bir kimlik geliştirebilmeleri açısından özel bir önem taşımaktadır. Çünkü üniversite eğitimi gençlerin toplumun etkili bir üyesi olarak hayata atılmalrını amaçlayan formal eğitim sürecinin son aşamasını oluşturmaktadır. Bu aşamada birey kimlik algısı açısından çok önemli olan bir meslek kazanmakta; iki ayağı üzerinde daha sağlam durabilme olanağı kazanmaktadır (Ercan,1998)

Bireyin kendisi ve çevresiyle uyum içinde olması bireyin diğre kişilerle kurduğu ilişkilerle yakından ilgilidir. Türk Cumhuriyetlerinden gelen öğrencilerin başta öğretim üyeleri olmak üzere, yurt yöneticileri,oda ve sınıf arkadaşları ile iyi ilişkiler kurarak, üniversitede başarılı olması ve kendi kişiliklerini geliştirmede önemli rol oynayacaktır. Bu bakımdan bu araştırmada Türk Cumhuriyetlerinden

Türkiye'ye yükseköğrenim görmeye gelen öğrencilerin çeşitli değişkenlere göre uyum düzeylerinin incelenmesi amaçlanmıştır.

PROBLEM CÜMLESİ

Türk Cumhuriyetlerinden Türkiye'ye yüksek öğrenim görmeye gelen öğrencilerin uyum düzeyleri bazı değişkenlere göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?

Alt Problemler

Yukarıda belirtilen problemin incelenmesi için aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır:

1. Öğrencilerin cinsiyetlerine göre uyum düzeyleri arasında bir fark var mıdır?
2. Öğrencilerin yaşlarına göre uyum düzeyleri arasında bir fark var mıdır?
3. Öğrencilerin annelerinin eğitim düzeyine göre uyum düzeyleri arasında bir fark var mıdır?
4. Öğrencilerin babalarının eğitim düzeyine göre uyum düzeyleri arasında bir fark var mıdır?
5. Öğrencilerin aldıkları bursları yeterli görüp görmediklerine göre uyum düzeyleri arasında bir fark var mıdır?
6. Öğrencilerin Türkiye'de okumaktan memnun olup olmadığına göre uyum düzeyleri arasında bir fark var mıdır?
7. Öğrencilerin geldikleri ülkelere göre uyum düzeyleri arasında bir fark mıdır?
8. Öğrencilerin Türkiye'de kaldıkları süreye göre uyum düzeyleri arasında bir fark var mıdır?
9. Öğrencilerin Türkiye'de yaşamaktan memnun olup olmadıklarına göre uyum düzeyleri arasında bir fark var mıdır?

10. Öğrencilerin devam ettikleri sınıf düzeyine göre uyum düzeyleri arasında bir fark var mıdır?
11. Öğrencilerin algıladıkları akademik başarılarına göre öğrencilerin uyum düzeyleri arasında bir fark mıdır?
12. Öğrencilerin Türkiye’de ekonomik geçim sıkıntı yaşıyıp yaşamadıklarına göre uyum düzeyleri arasında bir fark var mıdır?
13. Öğrencilerin Türkiye’de herhangi bir işte çalışıp çalışmama durumuna göre uyum düzeyleri arasında bir fark var mıdır?
14. Öğrencilerin Türkiye’de yakın arkadaşının olup olmadığına göre ,uyum düzeyleri arasında bir fark var mıdır?
15. Öğrencilerin ülkelerine gidip gelme sıklığına göre uyum düzeyleri arasında bir fark var mıdır?
16. Öğrencilerin algıladıkları anne-baba tutumuna göre uyum düzeyleri arasında bir fark mıdır?
17. Öğrencilerin yaşamlarının çoğunu geçirdikleri yerleşim birimine göre uyum düzeyleri arasında bir fark var mıdır?

Hipotezler

1. Öğrencilerin cinsiyetlerine göre uyum düzeyleri arasında bir fark vardır.
2. Öğrencilerin yaşlarına göre uyum düzeyleri arasında bir fark vardır.
3. Öğrencilerin annelerinin eğitim düzeyine göre uyum düzeyleri arasında bir fark vardır.
4. Öğrencilerin babalarının eğitim düzeyine göre uyum düzeyleri arasında bir fark vardır.
5. Öğrencilerin aldıkları bursları yeterli görüp görmediklerine göre uyum düzeyleri arasında bir fark vardır.
6. Öğrencilerin Türkiye’de okumaktan memnun olup olmadığına göre uyum düzeyleri arasında bir fark vardır.
7. Öğrencilerin geldikleri ülkelere göre uyum düzeyleri arasında bir farkdır.

8. Öğrencilerin Türkiye’de kaldıkları süreye göre uyum düzeyleri arasında bir fark vardır.
9. Öğrencilerin Türkiye’de yaşamaktan memnun olup olmadıklarına göre uyum düzeyleri arasında bir fark vardır.
10. Öğrencilerin devam ettikleri sınıf düzeyine göre uyum düzeyleri arasında bir fark vardır.
11. Öğrencilerin algıladıkları akademik başarılarına göre öğrencilerin uyum düzeyleri arasında bir farkdır.
12. Öğrencilerin Türkiye’de ekonomik geçim sıkıntı yaşıyıp yaşamadıklarına göre uyum düzeyleri arasında bir fark vardır.
13. Öğrencilerin Türkiye’de herhangi bir işte çalışıp çalışmama durumuna göre uyum düzeyleri arasında bir fark vardır.
14. Öğrencilerin Türkiye’de yakın arkadaşının olup olmadığına göre ,uyum düzeyleri arasında bir fark vardır.
15. Öğrencilerin ülkelerine gidip gelme sıklığına göre uyum düzeyleri arasında bir fark var mıdır.
16. Öğrencilerin algıladıkları anne-baba tutumuna göre uyum düzeyleri arasında bir farkdır.
17. Öğrencilerin yaşamlarının çoğunu geçirdikleri yerleşim birimine göre uyum düzeyleri arasında bir fark vardır.

Sayıtlar

1. Seçilen örneklemin araştırma evrenini temsil edici olduğu varsayılmaktadır.

Sınırlıklar

1. Öğrencilerin uyum düzeylerini etkileyen etmenler Kişisel Bilgi Toplama Formunda yer alan değişkenlerle sınırlıdır.

2. Araştırma Türk Cumhuriyetlerinden gelip,Türkiye'nin Ankara ilindeki Ankara, Gazi,Hacettepe ve OTDÜ Üniversitelerde lisans ve lisans üstü eğitim gören öğrenciler ile sınırlıdır.

Tanımlar

Kişilik: Kişilik bireyin pratik olarak tüm niteliklerini ve bunların etkileşimini kapsar. Kişilik bireyin kendine özgü özellikler bütünüdür. Bireyin fiziki yapısı, zihinsel ve duygusal yapısı, güduları, yaşantıları, alışkanlıkları, çevresi, çevresinde kendisine açık olan imkanların hepsi organize olmuş bir sistem olarak bireyi etkiler.

Uyum: Uyum kavramı,çeşitli psikolojik yaklaşım ve disiplinlere göre farklı biçimde anlaşılmakla birlikte,genel anlamda bireyin hem kendisi, hem de çevresi ile ilişkiler kurabilmesi ve bu ilişkileri sürdürebilme derecesi biçiminde tanımlanabilir.

Kişisel Uyum: Bireyin kendisini gerçekleştirmesi,kendine güvenmesi,kendi yeteneklerinin farkında olması,duygusal yönü,insanlarla iyi etkileşim kurabilmesi gibi durumları içermektedir.

Sosyal Uyum: Bireyin ailesel ilişkilerinin sağlıklı olması, sosyal becerilerinin yüksek olması,kendi istek ve gereksinimlerinin toplumla uzlaştırması gibi durumları belirtir.

Genel Uyum: Bireyin Kişisel ve Sosyal Uyum puanlarının toplamı anlaşılmaktadır.

Araştırmanın Önemi ve Gerekçesi

Türk Cumhuriyetlerinden yükseköğrenim için Türkiye'ye gelen öğrencilerin uyum düzeylerinin incelenmesi ve araştırma konusu olarak seçilerek bu konuda elde edilecek bazı sonuçlar öğrenciler, öğretmenler ve diğer ilgililer için bazı yararlar sağlayacaktır. Çünkü bu araştırmada çıkan sonuçlar,yabancı uyruklu öğrencilerin uyum düzeylerini etkileyen etmenleri belirleyerek, çözüm yollarını sunacaktır. Araştırmada elde edilecek bulgular, bu öğrencileri daha yakından tanıma, sorunlarını ve uyum güçlüklerini anlama ve buna bağlı olarak daha kapsamlı psikolojik danışma ve rehberlik hizmetleri sunmayı mümkün kılacaktır. Ayrıca bu araştırmanın bundan sonra yapılacak benzer çalışmalara yön vereceği düşünülmektedir.

BÖLÜM II

İLGİLİ YAYIN VE ARAŞTIRMALAR

Bu bölümde, araştırmanın konusu olan Türk Cumhuriyetlerinden gelen öğrencilerinin uyum düzeylerine ilişkin bazı kuramsal açıklamalarla, öğrenci sorunlarını ele alan çeşitli araştırmalara değinilmiştir. Konu ile ilgili yapılan araştırmalar yabancı ülkelerde ve Türkiye’de yapılan bazı araştırmalar olmak üzere özetler şeklinde sunulmuştur.

YURT DIŞINDA YAPILAN ARAŞTIRMALAR

Aşağıda Üniversite öğrencilerinin uyum düzeyleri konusunda yurt dışında yapılmış bazı araştırmalar kronolojik sıralamaya göre özetlenerek verilmiştir.

Landus ve Stone (1952), 4310 lise öğrencisi üzerinde ana-baba tutumları ile kişinin uyumu arasındaki ilişkiyi araştırmışlardır. Problem tarama listesi kullanılarak yedi uyum alanı saptanmış, demokratik, otoriter ve aşırı koruyucu ailelerden gelen kız ve erkeklerin uyum alanları karşılaştırılmıştır. Otoriter ailelerden gelen gençler, aile, kişisel, insan ilişkileri, okul, meslek, moral ve dini konuları kapsayan yedi problem alanının hepsinde manidar derecede farklı bulunmuştur. Bu gençlerde aynı zamanda körü körüne otoriteye uyma veya isyankârlık, saldırganlık da gelişmiştir. Aşırı koruyucu ve hoşgörülü (permissive) ailelerin çocuklarında ise kendi kendini yöneltme ve sorumluluk duygusunun gelişemediği/ kişisel ve sosyal olgunlukta da gecikme olduğu görülmüştür.

Burchinal (1959), genç kızların genel uyum puanları ile babalarının mesleği, babalarının eğitim düzeyi ve sosyo-ekonomik statüsü ile manidar ilişkiler elde etmiştir. Sewell ve Haller ise, genel uyum puanları ile baba mesleği ve aile prestiji arasında düşük fakat olumlu yönde ilişkiler bulmuşlardır. Sewell ve Haller, ayrıca babaları profesyonel meslek sahibi, kardeş sayısı az ve zeka

düzeyleri yüksek olanların lehine olmak üzere genel uyum düzeyleri arasında manidar ilişkiler saptamıştır

Seeman(1959),derslerinde başarılı olan öğrencilerin sosyal ve kişisel uyumlarının da yüksek olduğunu, bu öğrencilerin kendine güvenli ve arkadaşları tarafından kolaylıkla kabul edildiğini saptamıştır.

Rust (1960), üniversite öğrencileri üzerinde yaptığı araştırmada; okul yaşantısından memnun olmama, kendini sağlıksız hissetme, aile ve arkadaş ilişkilerinin bozuk oluşu, spor ve diğer etkinliklere katılmama ile uyum arasında manidar ilişki bulmuştur. İlkokul, lise tipi sosyal sınıf, ekonomik düzey, akademik ortalama, içki, sigara içme ve homoseksüel eğilimler ile manidar bir ilişki saptamamıştır.

Genç yetişkin erkeklerin kişilik özellikleri ile sosyo-ekonomik statü arasındaki ilişkileri inceleyen Haller ve Arkadaşları (1962), üst sosyo-ekonomik düzeyde duygusal kararlılık, üst benliğin güçlülüğü, irade kontrolü ve karakterin kararlılığı, (character stability) alt sosyo-ekonomik düzeyde ise, içsel değerlerin azlığı, (dissatisfied emotionality) özelliklerinin daha yoğun olduğunu saptamışlardır .

Duncan(1971), tutarlı ve sağlam bir disiplin uygulayan, ancak daha az denetleyen ailelerde yetişen çocukların benlik tasarımlarının yüksek olduğunu ve uyum düzeylerinin de buna bağlı olarak yükseldiğini belirtmiştir.

Dimarco'nun (1971),uyumla ilgili geliştirdiği modelde kişilerin ihtiyaçları arasındaki dengesizlik ve başka bir kültüre geçiş devresinde kişilerin ihtiyaç farklılığı incelenmektedir.

1. Şok aşaması; bu aşamada yeni kültüre giren kişide, farklı kültür ile temasdan dolayı büyük bir şok olacaktır.
2. Savunmacı-Gerileme aşaması; bu aşamada kişi sürekli kendi kültürünü savunmakta ve yeni kültürü kabul etmemektedir.
3. Bilgilenme aşaması; zamanla o kişi o kültür hakkında bilgi edinecek ve birçok şey öğrenecektir.

4. Uyum ve Değişme aşaması; ilk üç aşamadan sonra kişi artık uyum ve değişme için hazırdır. Kişi öğrenme sonucu topluma uyum sağlamakta ve benimsediği değerleri kendi davranışlarında yorumlamaktadır.

Hogarty ve Katz (1971), on beş yaşın üstündeki kişiler üzerinde yaptıkları araştırmada, uyumu ölçmek için 18 alt ölçeği olan KAS (Relative's form of the Katz Adjustment Scale) aracını, demografik değişkenlere ilişkin bilgileri toplamak için de anket kullanmışlar. Araştırma sonucu bulgulara; kadınların,erkeklerle göre huzursuzluk, çaresizlik duygusu ve anksiyete düzeyleri daha yüksek, 15-19 yaş arası şüpheli ve saldırgan 50-60 yaş arasında ise içe dönüklük, alt sosyo-ekonomik düzeyde\ anksiyete, içe dönüklük, sosyal etkinliklerden doyum sağlayamama düzeyleri oldukça yüksek görülmüştür. Hogarty ve Katz, eğitim seviyesi düşük ve profesyonel mesleği olmayanların mutsuz ve olumsuz kendilik imajları (self-image)nın olduğu, bunların da yetersizlik duygularına, iç görü yokluğunun, yansıtma, bastırma mekanizmalarına yol açtığı ve içe dönük uyumsuz kişiler oldukları görüşündedir.

Mahesh (1971), Hintli üniversite öğrencilerinin uyumunu ölçtüğünde kızların erkeklere, sosyal bilimler öğrencilerinin fen bilimleri öğrencilerine göre uyumlarının daha iyi olduğunu ve sosyal bilimlerde okuyan kız öğrencilerin eve uyum (home adjustment) puanlarının kişisel uyum puanlarından daha yüksek olduğunu saptamıştır.

Ailedeki kişi sayısının, çocukların uyumu üzerindeki etkisi incelendiğinde, kalabalık ailelerde, ebeveynlerin çocukları ile ilişki kurmada, disiplin uygulamada güçlük çektikleri, çocuklarına ulaşamama duygusunun da ebeveynleri huzursuz ettiği ve bu ailelerin çocuklarında uyum bozuklukları saptanmıştır (Mitchell, 1971., Gaile ve Gove, 1972) Mitchell, Gaile ve Gove'a göre kalabalık ailelerde yetişen çocuklara aşırı uyarıcı yüklenmekte, bu uyarıcılara uymada başarısız olma ise uyum mekanizmalarının aşırı çalışmasına yol açmaktadır. Bu çocuklarda kendilerine özgü mahrem (privacy) alan yokluğu, çevreyi, olayları denetleyememe, güvensizlik

duygusuna, davranışa geçmemeye başka bir deyişle öğrenilmiş çaresizliğe (learned helplessness) yol açmaktadır.

Üniversite öğrencisi kızların, babalarını algılayışları ile uyumları karşılaştırıldığında, babalarını demokratik olarak algılayanların kişisel uyumlarının yüksek, otoriter olarak algılayanların İSÖ düşük olduğu görülmüştür (Fish ve Biller, 1973).

Jakobson (1977), yılında kişilerin farklı kültüre uyumlarını incelemek için bir model geliştirmiştir. Bu farklı kültür ile temas halinde olup, belirli bir süre için orada yaşayacak için yorumlanmıştır. Bu model dokuz aşamadan oluşmaktadır.

Üniversite öğrencilerinin yaşları ve okulda bulunuş süreleri ile uyum düzeylerini karşılaştıran Veasey (1977), öğrencilerin yaşları ve okulda bulunuş süreleri ile uyum düzeyleri arasında manidar bir ilişki saptamamıştır.

Üniversite öğrencileri üzerinde yaptıkları bir araştırmada, Mc Williams ve Gerber (1978), kızların erkeklere, dini inancı zayıf olanların dindarlara, işsiz olanların işi olanlara, akademik başarısı düşük olanların yüksek olanlara, bekarların evlilere kıyasla uyum düzeylerinin daha düşük olduklarını saptamışlardır, öğrencilerin yaşı, kaldığı yer ve okuduğu bilim dalı ile uyum düzeyleri arasında manidar bir ilişki bulunmamıştır.

Sosyal uyum ile yaş ve cinsiyet arasındaki ilişkiyi araştıran Dunner ve Fievert (1978) ile Weisman ve arkadaşları (1978), yaş ve cinsiyet ile sosyal uyum düzeyi arasında manidar ilişkiler saptamışlardır, kadınların erkeklere, genç yetişkinlerin orta yaşa göre sosyal uyumlarının düşük olduğunu ileri sürmüşlerdir.

Anneleri çalışan üniversite öğrencileri üzerinde yaptığı bir araştırmada Bee (1979), kızların sosyal becerilerde yeterli, erkeklerin ise sakin ve şefkatli olduğunu saptamıştır. Çocuğun yaşı ile annenin çalışmaya başlaması arasında ilişki bulamamıştır. Bee, anne işinden doyum sağlıyor, çocuğuna gerekli şefkati ve ilgiyi

verebiliyorsa ve çocuğa evde ya da yuvada elverişli bakım sağlanıyorsa, annenin çalışması çocuğu olumsuz olarak etkilemediğini ileri sürmüş tür.

Binder ve arkadaşları (1981), sağlıklı diye nitelendirilen, hiçbir psikolojik ve psikiyatrik tedavi görmemiş yirmi yaşındaki gençlerin 459 2'sini örnekleme almıştır. Örnekleme alman kişilerin somatik, obsesyon çökkünlük, anksiyete, düşmanlık duyguları,gerçekten ayrılma eğilimi ve psikotik düzeylerini SCL-90 R (Symptom Check List) ile, psikosomatik belirtilerini SL (Syndrome Inventory), kişisel nitelikleri ise anket ile saptamışlar. SCL-90 R'den alman puanlar ile, gençlerin eğitimi seviyesinin düşük olması, mesleki hazırlığını tamamlamamış veya profesyonel hazırlığı olmaması, babalarının nitelsiz işçi oluşu, ebeveynin boşanmış olması, aile bireylerinde rahatsızlık olması, ailen uzun süre ayrı kalınması ve dinsiz olma arasında olumlu ve yüksek korelasyon bulunmuştur. SL uygulaması sonuçlarına göre de, gencin mesleki hazırlığı olmaması, babasının dar gelirli veya nitelsiz işçi olması, aile bireylerinde ruhsal rahatsızlık olması ve dinsiz olma ile ilişki saptanmıştır. Bu araştırma sonuçlarına göre aile bireylerinde ruhsal rahatsızlık olması, gencin mesleki eğitimden geçmeyişi, dini uğraşlarının olmayışı ruh sağlığı için en yüksek risk ortamları olarak kabul edilmektedir.

Üniversite öğrencilerine, kaygı, çökkünlük (depression) güdülenme güçlükleri ve kişiler arası ilişki düzeylerini ölçmek amacıyla envanter, çeşitli niteliklerine ilişkin bilgileri elde etmek amacıyla da anket uygulayan Wechsler ve Arkadaşları (1981), şu sonuçları elde etmişlerdir; sağlık durumu bozuk olanlarda, derslerinde başarısız olanlarda, kiliseye gitmeyenlerde ve kız Öğrencilerde daha fazla kaygı çökkünlük, güdülenme güçlüğü görüldüğü ve kişiler arası ilişki düzeylerinin daha düşük olduğu bulunmuştur.

Bu bulgular Furnham ve Bochner (1982)' in Berry ve Kostovcik (1983) ile birlikte yaptığı sosyal ayarlama yerli kültür ile daha çok irtibatla olup bulgusunun destekler niteliktedir.

Daha fazla akademik başarı sosyal adaptasyon ve öğrencinin sağlığı ile alakalı gözükmektedir.(Klineberg ve Hull, 1979, Rosenberg, 1979). Bulgular

yakında incelendiğinde yerli halkın uluslar arası öğrencilerden arkadaş seçiminde aynı hipotez geçerlidir. Arkadaş programının faydaları, Kuzey Amerika’lılar içinde çoğalmakta kişilerin ihtiyacına, ilgi alanına ve beklentilerine göre değişmekle birlikte Westwood , Lawrence ve McBlane (1986) yerli millet için bazı direk bağlantılı sonuçlar belirtmişlerdir. Bu sonuçlar şunlardır.

1. Kültürel farkın bilincinin ve hassasiyetinin artması
2. Dostlukların oluşması ve uluslar arası beklentiler
3. İş bulma, gezme yada yurt dışında çalışma fırsatları
4. Farklı kültürler hakkındaki tecrübesi kariyer seçiminde yardımcı olması
5. Fedakarlık ruhunun gelişmesi ve global topluma hizmet fırsatları

Yüksek performansın sebeplerinden biri de onların yeni toplumda nasıl davranılacağı hakkında kritik bilgileri daha çok sahip olması, yerli kültürün yazılmamış kurallarını eşleştirdiklerini kişilerde öğrenmeleri hipotez edildi.

Patel ve Vidyanager(1986),Hindistan’da 60 yüksek başarılı ve 60 düşük başarılı lise öğrencisi üzerinde yaptıkları araştırmada; yüksek başarılı öğrencilerin, düşük başarılı öğrencilere göre daha iyi aile uyumuna sahip olduklarını tespit etmişlerdir. Kız ve erkek öğrenciler karşılaştırıldığında, kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre daha iyi aile uyumuna sahip olduklarını belirlemişlerdir.

Cornell(1989),liseyi ve koleji 5 yılda bitirmeyi hedeflemiş 44 yetenekli kız öğrenci üzerinde yaptığı araştırmada;Virginia Mary Baldwin Kolejin’de özel yetiştirme progarındaki öğrencilerin, öğretim yılının başında kişilik ve aile uyum ölçütlerini tespit etmiştir. Dört alanda edilen sonuçlar, öğrencilerin daha sonraki sosyo-duygusal uyumlarıyla karşılaştırılmıştır. Bu alanlar, zihinsel, sağlık problemlerinden kurtulma, kurallara uyum ve kendi açıklamalarına dayanan öğrenci tatminkarlığı olarak belirlenmiştir. Çalışma sonucunda;öğrencilerin yarısı yıl boyunca herhangi bir zamanda deprosyon geçirmiştir. Öğrencilerin %48’i yıl boyunca programı bırakmış ya da bir sonraki yılın programına katılmaya karar vermiştir.

Hızlandırma programına en iyi uyum sağlayan öğrencilerin; kişisel bağımsızlığa, aktif oryantasyona değer veren, yararlı anne-ergen iletişimine ve yüksek düzeyde medeni cesarete sahip, yerleşik yapı ve kuralları olan ailelerden gelen öğrenciler oldukları tespit edilmiştir.

Feldman tarafından üniversite öğrencileri üzerinde yapılan bir araştırmada, kız öğrencilerin normlara uyumu erkeklere göre daha anlamlı düzeyde yüksek bulunmuştur. Mahesh tarafından Hintli üniversite öğrencilerinin uyum düzeyleri konusunda yapılan bir araştırmada ise, kızların erkeklere, sosyal bilimler öğrencilerinin fen bilimleri öğrencilerine göre daha iyi olduğu ve sosyal bilimlerde okuyan kız öğrencilerin eve uyum (home adjustment) puanlarının kişisel uyum puanlarından daha fazla yüksek olduğu saptanmıştır (Akt. Amanov, 1996).

Burchinal tarafından yapılan bir araştırmada, genç kızların genel uyum puanları ile babalarının mesleği, babalarının eğitim düzeyi ve sosyo ekonomik statüsü ile manidar ilişkiler elde edilmiştir (Akt. Amanov, 1996).

Church, Yabancı ülkelerde yüksek öğrenim gören öğrenciler üzerinde yapılan araştırmaların çoğunda, bu öğrencilerin sorunlarının akranlarınınkine benzediği, ancak buna ilaveten yeni bir kültürle karşılaşmaktan dolayı oluşan stressin yol açtığı sorunlarla da karşı karşıya olduklarını vurgulamıştır(Akt.Ercan,1998).

Aronowitz'in Kanada'da yaptığı araştırmada, Montreal'de yaşayan 264 yabancı uyruklu gencin uyum sorunlarını incelemiştir. Kontrol grubunun kullanılmadığı bu çalışmada, elde edilen sonuçlara göre, yabancı uyruklu gençlerden %41'inin sosyal ve duygusal yönden uyum güçlüğü çektikleri bulunmuştur (Akt.Ercan,1998).

Breuder, Florida üniversitesinde öğrenim gören, çeşitli ülkelere gelen yabancı uyruklu öğrencilerin sorunlarını araştırmıştır.Araştırmanın sonuçlarına göre öğrencilerin sorunları aşağıdaki problem alanlarında yoğunlaşmaktadır:

1. Ekonomik yetersizlik

2. Barınma
3. Okul ile ilgili sorunlar
4. Sosyal faaliyetlere katılamama

Ayrıca Breuder araştırmasında öğrencilerin sorunlarının cinsiyete göre anlamlı düzeyde fark göstermediğini tespit etmiştir(Akt.Ercan,1998).

Terenzini ve arkadaşları, Kuzey Carolina Üniversitesinde yabancı uyruklu öğrencilerin uyum sorunlarını araştırmışlardır.

Elde edilen bulgular, önem sırasına göre:

1. Vatan hasreti,
2. Barınma,
3. Sosyal ilişkiler,
4. Karşı cinsle ilişkiler,
5. Dil yetersizliği,
6. Maddi sorunlardır.

Araştırmanın sonuçlarına göre, Asyalı üniversite öğrencilerin sorunlarının Avrupa ve Afrikalı öğrencilere oranla daha fazla olduğu görülmektedir(Akt.Ercan,1998).

Arubayı Kansas State Üniversitesinde öğrenim gören Nijeryalı öğrencilerin sorunlarını araştırmıştır.

Elde edilen sonuçlara göre:

2. Yabancı öğrencilerin sorunları,yaşa göre farklılık göstermektedir.Genç öğrencilerin sorunları yaşlı öğrencilerin sorunlarından fazladır.
3. Yabancı uyruklu öğrencilerin sorunları,cinsiyete göre fark göstermektedir.Kız öğrencilerin sorunları,erkek öğrencilerin sorunlarından fazladır.
4. Yabancı uyruklu öğrencilerin sorunları,dinlerine göre fark göstermektedir.Müslüman öğrencilerin sorunları Hristiyan öğrencilerin sorunlarından fazladır(Akt.Ercan,1998).

Yurt dışında yapılan araştırmaların bireylerin uyum düzeylerini etkileyen çeşitli çevresel etmenlerle ilgili, cinsiyet, yaş, sosyo-ekonomik durum, aile genişliği ve ilişkileri, ana-baba tutumları, dini inanç, sağlık, ve akademik başarı gibi değişkenlerle ilgili olanlarını özetlemek suretiyle uyum düzeyi ve çevresel etmenlere ilişkin bir çerçeve çizilmeye çalışılmıştır.

TÜRKİYE'DE YAPILAN ARAŞTIRMALAR

Aşağıda Üniversite öğrencilerinin uyum düzeyleri konusunda Türkiye’de yapılmış bazı araştırmalar kronolojik sıralamaya göre özetlenerek verilmiştir.

Ergenler üzerinde yaptığı bir araştırmada Varış(1968), duygusal gelişime etki eden kültürel etmenleri incelemiştir. İdeolojik tutumların, ergen-ebeveyn çatışmasının, ailenin eğitim düzeyinin ve kültürel geçişin gencin bireysel ve sosyal uyumunu etkilediğini ifade etmiştir.

Geçtan(1969), Ankara Üniversitesi Mediko- sosyal Merkezi'ne başvuranların büyük çoğunluğunun ekonomik bakımdan elverişsiz koşullar içinde ve sosyal bilimler öğrencileri oldukları gelecek kaygısı içinde bulunduklarını saptamıştır. Bu öğrencilerin büyük bir kısmında şefkat ve sevgi açlığı, güven yoksunluğu, toplumsal ilişkilerde katılık ve kendisi olamama (self-realization) özellikleri görülmüştür.

Yurtlarda kalan yüksek öğrenim gençliğinin ne tür sorunları ve kaygıları olduğunu belirlemek amacıyla Baymur(1969), tarafından yapılan araştırmada öğrencilerin en çok yakındıkları sorunlarından en az yakındıkları sorun alanlarına göre sıralanış şöyledir:

1. Yurtlardaki aksaklıklar,
2. Okuldaki derslerin ağır ve yoğunluğu,
3. Maddi yetersizlik,
4. Çevre baskısı,
5. Sosyal faaliyet yetersizliği,
6. Kültürel faaliyette bulunamama,

7. Spor yapamama,
8. Karşı cinsle ilişki kuramama vb.

Özgüven (1970), üniversite öğrencileri üzerinde yaptığı bir araştırmada, öğrencilerin ailelerinin % 77'sinin çocuklarına güvenli ve hoşgörülü, %23'ünün de otoriter tutum gösterdiğini ifade etmiştir. Aynı araştırmada öğrencilerin %46'sı ailelerinin kendilerini anlamadıklarını, %38'i ise aileleriyle ilişkilerinin pek iyi olmadığını belirtmiştir.

Hacettepe ve Ankara üniversitelerinden 381 öğrenciye kendini gerçekleştirme düzeyini ölçmek için Shostrom'un "Kişisel Yönelim Envanteri"ni (POİ) ve ana-baba tutumlarını saptamak amacıyla da ana-baba tutum ölçeği uygulayan Kuzgun(1972),demokratik ana-baba tutumunun kendini gerçekleştirmeyi olumlu, otoriter tutumun ise olumsuz etkilediğini, ilgisiz tutumun ise bu ikisi arasında yer aldığını ortaya koymuştur.

Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesinde okuyan 218 öğrenciye, endişe, çökkünlük, psikosomatik belirtiler, korku reaksiyonları şüpheli karakter ve psikopatik tavırları ölçen "Cornel İndex" uygulayan Özbek (1973), öğrenciye ilişkin nitelikleri de anketle saptamıştır. Özbek, ruhsal sorunlar ile öğrenciye ilişkin nitelikler arasındaki ilişkileri araştırmıştır. Araştırmadan elde edilen bulgular şu şekilde özetlenebilir:

- 1- Öğrencilerin %14'ü ruhsal sorunludur.
- 2 Kız öğrenciler ile erkek öğrenciler ruhsal sorunları bakımından farklıdır. Kız öğrencilerde ruhsal sorun oranı daha fazladır.
- 3- Anne tutumu ile ruhsal sorun arasında fark yok. Olumsuz baba tutumu (otoriter) ile ruhsal sorun arasındaki ilişki oldukça yüksektir.
- 4- Spor veya sanatla uğraşanlarda ruhsal sorun oranı oldukça düşük bulunmuştur.

Gökay ve Işık (1974), İstanbul Üniversitesi öğrencilerinden 18-22 yaş arasında olan 200 İstanbullu ve 200 Anadolu gençleri örnekleme almışlar, bu öğrencilere uyum düzeylerini ölçmek amacıyla "Eysenck Kişilik Testi" ve "Cornel Index" uygulamışlardır. Cinsiyet, İstanbullu oluş, Anadolu'dan geliş ve kalman yer ile uyum düzeyleri arasındaki ilişkiyi araştıran Gökay ve Işık, şu bulguları elde etmişlerdir:

- 1- İstanbul'lu kız öğrenciler, İstanbul'lu erkek öğrencilere göre daha uyumsuzdur.
- 2- Anadolu'dan gelen kız öğrenciler, İstanbul'lu kız öğrencilere göre daha uyumsuzdur.
- 3- İstanbul'lu ve Anadolu'lu erkekler arasında fark bulunamamıştır.
- 4- Öğrencilerin kaldıkları yer ile uyum düzeyleri arasında ilişki bulunmuştur.

Kiralık oda ve kiralık dairelerde kalanların $X = 12.8$, özel yurttaki kalanların $X = 13.10$, Kredi ve Yurtlar Müdürlüğü'ne bağlı olan yurtlarda kalanların $X = 14.3$, akraba-tanidik yanında kalanların $X = 20$. Bu durumda kiralık oda ve daire öğrencinin en çok rahat ettiği, elverişli ortam olduğu, akraba-tanidik yanında kalanların ise nörotizm yönünden yüklü duruma geldiği ileri sürülmüş tür.

Üniversite öğrencileri üzerinde yaptığı araştırmalar sonucu Ekşi (1974), gençlerimizin kimlik bunalımı içinde olduklarını ve bu sorunun ana babaların aşırı koruyucu olmalarından ve hızla değişen bir toplum olmamızın getirdiği değer yargıları çatışmasından kaynaklandığı görüşündedir.

Gençlerin ruhsal yakınmalarını inceleyen Köknel (1979), çoğunun altında gencin geldiği çevre ile içinde yaşadığı çevre arasında çelişkiler olduğu ve bu durumun suçluluk, güvensizlik duygusuna dönüştüğünü ifade etmektedir. Aile ve içinden çıktığı çevreye duygusal bağlılığı olan genç, değişik çevre içinde yaşamını sürdürürken, eski değerlerinden kopmamak, aynı zamanda yeni değerlere de uymak

amacıyla ruhsal bastırma mekanizmaları kullanmakta, geri çekilme davranışını benimsemekte, dolayısıyla nevrotik yakınmalar oluşmaktadır. Köknel, iş ve tarım kesiminde çalışıp yer değiştiren gençlerde bu yakınmaların daha yoğun olduğunu taramalara, gözlemlerine dayanarak ifade etmiştir.

Söylemezoğlu (1978), savunma tepkilerini ve psiko-somatik belirtileri içeren sorular sorarak erlerin uyumunu değerlendirmiştir. Askerlik süresi, sosyo-kültürel düzey, medeni durum, eğitim düzeyleri ile uyum düzeylerini karşılaştırmıştır. Söylemezoğlu, erlerde, ilk aylarda psiko-somatik yakınmaların çok fazla olduğunu, sosyo-kültürel durumu iyi olanların, evlilerin ve boş zamanını değerlendiremeyenlerin askerlik ortamının zorlayıcı koşullarından daha çok etkilendiklerini ve uyum düzeylerinin düşük olduğunu saptamıştır.

Kılıççı (1981), üniversite öğrencilerinin kendini kabullerini etkileyen bazı değişkenleri incelediğinde, şu bulguları elde etmiştir: Sosyal bilimler öğrencilerinin, temel ve teknik bilimlerde okuyanlara, demokratik ailelerden gelenlerin diğer tutumlardaki ailelerden gelenlere, ekonomik durumu iyi olanlar olmayanlara, anneleri ortaokul ve lise düzeyinde öğrenim görenler, anneleri yüksek ve hiç öğrenim görmemişlere göre kendilerini kabul durumları $p < 0.05$ düzeyinde anlamlı olarak yüksek bulunmuştur.

İstanbul üniversitesindeki araştırmasında Ekşi (1982), öğrencilerin %65'inin yaşama ve değer yargıları bakımından değişmekte olan geçiş aile tipine, %6'sının çağdaş ve geri kalanının geleneksel aile yapısına sahip olduğunu saptamıştır. Ana-baba tutumlarını incelediğinde, anaların %46'sı koruyucu, %13'ü otoriter, %13'ü sert ve baskılı, %4'ü ilgisiz, %33'ü; anlayışlı, %49'u şefkatli. Babaların %35'i koruyucu, %28'i otoriter, %25'i sert ve baskılı, %7'si ilgisiz, %26'sı anlayışlı ve %34'ü şefkatli bulunmuştur. En yüksek oran şefkatli ve koruyucu tutumlarda toplanmış, beklentinin aksine gençlerin sadece %25'i babalarını fazla sert ve baskılı olduğunu belirtmiştir.

Ekşi (1982), gençlerin sorunları ile ilgili araştırmasında, büyük kent yaşamına uyumu incelenmiş, ancak İstanbul yaşamına uyumun gençler için genel olarak bir

uyum sorunu olmadığını bulmuştur. Üniversite öğrencilerin fakülte hayatına uyumun da cinsiyetlerine göre önemli bir farklılık göstermediğini belirlemiş, fakat öğrencilerin uyumu bakımından fakülteler arasında fark olduğu görülmüştür.

Yapılan bir başka araştırmada Bilal(1984),“demokratik”ana-baba tutumlarının çocuklarının uyum düzeylerini olumlu yönde,.”otoriter.”ana-baba tutumlarının çocuklarının uyum düzeylerini olumsuz yönde etkilediğini bulmuştur.

Güvenç`e(1984), göre kültür şoku bir kültürden başka bir kültüre giden bireylerin yeni kültüre uyum yapmakta karşılaştıkları güçlükler,sıkıntılar, bunalımlar ve gösterdikleri tepkilerdir.

Erdoğan`a(1987), göre kendi kültüründen başka, kültürel ortamda yaşamak zorunda olan insanların çoğu ilk zamanlarda bu şokun etkisi altında kalacaktır.

Kızıltan(1984),bireylerin uyum düzeylerini etkileme ihtimali olan çeşitli değişkenlerin, hangilerin etkili olduğunu ortaya koymak amacı ile 854 üniversite öğrencisi üzerinde otuz bir denenceyi test etmiştir. Araştırmada sosyo-ekonomik düzey ile uyum arasındaki ilişkiler şöyle özetlenmektedir.

1.Üst sosyo-ekonomik düzey gençlerinin uyum düzeyleri, orta ve alt sosyo-ekonomik düzey gençlerinden daha yüksektir.

2.Anneleri üniversite ve lise mezunu olan gençlerin uyum düzeyleri, anneleri ilk ve orta okul mezunu olan gençlerden daha yüksektir.

3. Babaların öğrenim durumları ve meslekleri ile annelerin meslekleri bakımından öğrencilerin uyum düzeyleri arasında önemli fark yoktur.

4. Cinsiyet faktörü ele alındığında, erkeklerin kişisel ve genel; kızların ise sosyal uyum düzeylerinin daha yüksek olduğu görülmüştür.

5. Hayatlarının büyük bir kısmını büyük şehir; çok büyük şehir ve yurt dışında geçirenlerde uyum düzeyinin yükseldiği, küçük yerleşim merkezlerinde ise düştüğü görülmüştür.

Kuzgun(1987), üniversite öğrencileri üzerinde yaptığı bir araştırmada, anne-baba tutumlarını belirleyen iki değişken olarak sevgi ve denetimi ele almış ve bu değişkenlere uygun üç tip anne-baba tutumun bir gelişme çabası, insan davranışlarını yöneten bir güdü olduğu kadar erişilmeye çalışılan bir gelişme düzeyi olarak da kabul edilen –kendini gerçekleştirme düzeyine etkisini incelemiştir. Bunlar demokratik, otoriter ve ilgisiz anne-baba tutumlarıdır. Araştırma sonuçları, içten ve koşulsuz –sevgi ,saygı ve geliştirici denetim ile karakterize edilen demokratik anne-baba tutumlarının, bireyin kendini gerçekleştirme için en elverişli ortam olduğu,içten ilgi ve sevgi yokluğu, sıkı denetim ve sert disiplin ile karakterize edilen otoriter anne-baba tutumlarını ise kendini gerçekleştirmeyi engellediğini ortaya koymaktadır.

Kağıtçıbaşı'nın (1988), Amerikalı öğrencilerle, Türk Öğrencilerinin sosyal normlar ve otoriteryanizm açısından karşılaştırdığı, diğeri ise İzmir'de lise öğrencileri üzerinde yaptığı araştırma sonuçlarına göre, otoriteye dayalı aile ortamı, çocukta otoriter düşünce ve davranış eğilimlerine yol açmakta , sıkı denetim ve fiziksel cezayı da içeren aile ortamı, nesne ve olaylara katı bakış, kadercilik vb. gibi eğilimler içeren olumsuz dünya görüşüne neden olmaktadır. Bu durumun çocuğun ruh sağlığını etkileyeceği ise açıktır. Diğer yandan, sevgi ile nitelendirilen aile ortamı çocukta güven ve iyimserliğin gelişmesine yol açmaktadır.

Bilgen (1989),üniversite gençlerinin yalnızlık düzeylerinin ve bazı değişkenlerin uyum düzeylerine etkisini araştırmış, öğrencilerin yalnızlık düzeyleri yükseldikçe kişisel, sosyal ve genel uyum düzeylerinin düştüğü sonucunu ortaya koymuştur. Araştırma sonucu kız ve erkek öğrencilerin kişisel, sosyal ve genel uyum düzeyleri ile yalnızlık düzeyleri bakımından karşılaştırıldığında aralarında anlamlı bir fark bulunamamıştır.

Asmaz (1995),Orta Asya Cumhuriyetlerinden gelen Uludağ Üniversitesinde öğrenim gören öğrencilerin uyum düzeylerini etkileyen bazı etmenleri araştırmış, anne baba eğitim durumlarının, çocuklar üzerinde etkili olduğu, eğitim durumu yükseldikçe, kişisel, sosyal ve genel uyum düzeylerinin yükseldiğini bulmuştur.

Bu araştırmalar sonucunda yabancı uyruklu ğrencilerin Türkiye'ye ilk geldiklerinde Türkçe'yi bilmemesinden kaynaklanan iletişim sorunu yaşamış oldukları ve Türk insanlarıyla rahat iletişim kuramadıkları tespit edilmiştir. Araştırmaların sonucunda yabancı uyruklu ğrencilerin Türkiye'de yaşadıkları sorunları(dil, genel yaşam tarzı,okul,ders, yurt, iklim,yemek)incelendiğinde en önemli sorunun genel yaşam tarzın uyum olduğu tespit edilmiştir.

BÖLÜM III

YÖNTEM

Araştırmanın bu bölümünde, çalışma grubu araştırmada kullanılan veri toplama araçları, verilerin toplanmasında izlenen yöntem ve verilerin istatistiksel analizlerine yer verilmiştir.

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu Türk Cumhuriyetlerinden gelip, Ankara il merkezindeki Ankara, Gazi, ODTÜ, Hacettepe üniversitelerinde 2004-2005 eğitim – öğretim yılında lisans ve lisans üstü öğrenim gören yaklaşık 300 öğrenci oluşturmaktadır. Bu öğrencilerin yaklaşık %40'ından (110 öğrenci)toplanan veriler değerlendirmeye alınmıştır. Çalışma grubunun 35'i kız(%31.8), 75'i (%68.2) erkek öğrenciden oluşmaktadır. Bu öğrencilerin 17'si Azerbaycan, 40'ı Kazakistan, 36'sı Türkmenistan, 17'si Kırgızistan'dan gelen öğrencilerdir.

Veri Toplama Araçları

Araştırmanın bağımsız değişkenlerini oluşturan ve uyuma etki eden faktörlere ait bilgiler, araştırmacı tarafından hazırlanan Öğrenci Kişisel Bilgi Formu ile öğrencilerin kişisel, sosyal ve genel uyum düzeylerine ilişkin bilgileri ise Özgüven (1992) tarafından geliştirilen Hacettepe Kişilik Envanteri (HKE) ile toplanmıştır. Araştırmada kullanılan Veri Toplama Araçları ile ilgili bilgiler aşağıda verilmiştir.

Hacettepe Kişilik Envanteri (HKE)

Hacettepe Kişilik Envanteri alt ölçeklerin seçimi, alt ölçeklere uygun maddelerin seçimi, anahtar hazırlama, bireysel puanları yorumlayabilmek için ulusal

normlar geliştirme, envanterin uygulanması ve puanlanması gibi psikometrik yöntemler kullanılarak Türkiye'de geliştirilen ilk kişilik envanteridir.

Hacettepe Kişilik Envanterinin ilk deneme formu 1976 yılında, birinci revizyonu ise 1978 yılında gerçekleştirilmiştir. İkinci revizyon çalışmaları 1982 yılında yapılmış ve Hacettepe Kişilik Envanteri El Kitabı 1992 yılında oluşturulmuştur.

Hacettepe Kişilik Envanteri'nin Alt ölçeklerine İlişkin Açıklamalar;
Hacettepe Kişilik Envanteri Takım A üç toplam, sekiz alt ölçekle iki geçerlilik puanı olmak üzere 13 puan vermektedir.

"Kişisel" ve "Sosyal" Uyumunu oluşturan ve ölçme aracının kapsamına dahil edilen sekiz alt ölçek bulunmaktadır.

"Kişisel Uyum" alt ölçekleri dört adettir:

—Kendini Gerçekleştirme (KG) Kendini gerçekleştirme puanı, kendini gerçekleştiren kişinin davranış özelliklerinin kendine güvenme, kendi yeteneklerinin farkında olma gibi niteliklerle ilgilenir. Puanın yüksek ya da düşük olması, bireyin bu nitelikteki davranışlarını değerlendirme oianağı sağlamaktadır.

—Duygusal Kararlılık (DK) Duygusal kararlılık puanının yüksek oluşu, bireyin duygusal yönden kararlı olduğunu belirtir. Bu puan .düşük kişiler, genellikle gergin ve kaygılı olurlar.

—Nevrotik Eğilimler (NE) Nevrotik belirtileri olan kişiler, kronik yorgunluk, baş ağrısı, uyuyamama vb. çeşitli psikosomatik belirtilerin birinden ya da bir kaçından yakınırlar. Nevrotik eğilimler puanının yüksek olması, bu tür belirtilerin azlığını, düşük olması ise çokluğunu gösterir.

—Psikotik Belirtiler (PB) Psikotik belirtiler puanı düşük olan bireylerde, insanlardan uzaklaşma ve yalnız kalmayı yeğleme eğilimi, dikkatini bir noktada toplama güçlüğü ve hayal kurma eğilimi gözlenir.

Psikotik belirtiler puanının yüksek olduğu normal bir uyum tarzında ise birey, belirli ölçüler içinde, hayal dünyasından bağımsız yaşamını sürdürür.

"Kişisel Uyum Düzeyi Puanı" yukarıda yer alan dört alt ölçeğin birleşiminden oluşmaktadır.

"Sosyal Uyum" düzeyi alt ölçekleri, dört tanedir:

—Aile İlişkileri (Aİ) Bu alt ölçekten elde edilen puan, bireyin ailesi ile olan ilişkilerini yansıtır. Puanın yüksek bulunması, kişinin anne-babası ve kardeşleri ile dostça ve sağlıklı ilişkiler içinde olduğunu, ailesini sevdiğini, ailesi tarafından sevildiğini gösterir.

—Sosyal İlişkiler (Sİ) Sosyal ilişkiler puanı, bireyin diğer insanlarla olan ilişkilerinin niteliğini belirtir. Puanın yüksek oluşu, sosyal olgunluk yönünden bireyin uyumlu ve sosyal becerilerinin yüksek düzeyde olduğunu gösterir.

—Sosyal Normlar (SN) Sosyal normlar puanı, uyulması zorunlu yasal durumlara olduğu kadar, dikkate alınması gereken sosyal kural ve toplum değerlerine ve başkalarının haklarına saygılı olma, bunun yanı sıra kendi istek ve gereksinimlerinin de toplumla uzlaşarak, belli ölçülerde bağımsız olarak karşılama gibi davranışları ölçer.

—Antisosyal Eğilimler (AE) Antisosyal eğilimler puanının düşük olması, bireyin antisosyal eğilimlere sahip olduğunu gösterir. Antisosyal eğilimleri olan kişiler, genellikle sert, öfke dolu, kavgacı ve saygısız bireylerdir.

"Sosyal Uyum Düzeyi Puanı" yukarıda yer alan dört alt ölçeğin birleşiminden oluşmaktadır.

"Genel Uyum Düzeyi Puanı" Kişisel ve Sosyal Uyum Düzeyi Puanlarının birleşiminden oluşmaktadır.

Hacettepe Kişilik Envanteri'nin Uygulanması ve Puanlanması:

Hacettepe Kişilik Envanteri, "bireysel" , "sosyal" , "grup" uygulaması olarak üç ayrı biçimde uygulanabilir.

Bireysel uygulamada, kişiye bir yanıt kâğıdı verilerek üzerindeki isim, cinsiyet ve yaş gibi kişisel bilgiler yazdırılır. Kendisine envanterin ilk sayfasındaki açıklama ya okunur ya da duruma göre kendisinin okuması istenir. Kişinin açıklamayı iyice anladığı kanısına varılınca envanteri açıp cevaplandırmaya başlaması söylenir.

Sözel uygulamada, kavrayış ve yaşantı düzeyi olarak belirli bir olgunluğa ulaşmış olmasına karşın yeterli düzeyde okuma yazma bilmeyenlere, görme ve ortopedik bir özürlü olanlara bireysel olarak yapılır. Uygulayıcı bir kişi, envanterdeki maddeleri sıra ile karşısındaki kişiye okur ve onun "evet" veya "hayır" şeklinde verdiği yanıtlan kâğıdına işaretler(Özgüven, 1992).

Gruba uygulamada ise, Hacettepe Kişilik Envanteri'nin uygulaması bireysel uygulamadaki esaslara göre yapılır. Yanıt kağıtları dağıtılıp, üzerindeki bilgiler doldurulduktan sonra envanter dağıtılarak üzerindeki açıklama yüksek sesle okunur.

Envanterin gruba uygulamasında bireylerin, diğerlerin yanıtlarından etkilenmeden bağımsız olarak kendi kişisel yanıtını verebilmesi için, aralıklı oturtulması gerekmektedir.

Gruptaki kişi sayısının 25'i aşması halinde, yaklaşık her 30-35 kişi bir yardımcı bulundurulması yararlı olur.

Hacettepe Kişilik Envanteri'nin Puanlanması ve Yorumlanmasına Dair Açıklamalar:

Hacettepe Kişilik Envanteri'nin çeşitli norm gruplarına uygulanmasından elde edilen yüzdelik normların ortalama olarak %75, %50, %25 yüzdeliklerin, ham puan karşılıkları şöyledir:

%75'e Kişisel Uyum Puanı 47, Sosyal Uyum Puanı 51, Genel Uyum Puanı 98'dir.

%50'e Kişisel Uyum Puanı 35, Sosyal Uyum Puanı 39, Genel Uyum Puanı 74'tür.

%25'e Kişisel Uyum Puanı 23, Sosyal Uyum Puanı 27, Genel Uyum Puanı 50'dir.

Yukarıda verilen yüzdelik değerlerden %75'lik değerın karşısındaki toplam puanlara ilişkin ham puanlar, norm grubundaki bireylerin %75'inin bu ve bu puandan daha düşük puan aldıklarını gösterir.

%50 ise, puan dağılımlarının ORTANCA değerini temsil eder. Ortanca değer Hacettepe Kişilik Envanteri'nin uygulandığı gruptaki kişilerin, yarısı bu puanın üstünde ve diğer yansı altında kalacak şekilde dağılımı ikiye bölen puandır.

%25'lik dilim ise, çeşitli puanlara ilişkin norm isteklerinde dağılımın birinci dördlük alanının tavanını göstermektedir, %25'in karşılığı olan tablodaki ham puanlar uyum-uyumsuzluk boyutu göstergesinde UYUMSUZLUĞA ilişkin KRİTİK BÖLGE'Yİ gösterir. Kişisel ve sosyal uyum puanlarının alabileceği maksimum değer "80" ve genel uyum puanının alabileceği maksimum değer "160"tır.

Hacettepe Kişilik Envanteri'nden alınan ham puanları yorumlayabilmek için, üç toplam puanın "yüzdelik normların karşılığı olan ham puanlar verilmiştir. %25, %50, %75 gibi. Bireyin puanının bu yüzdelik puanların "altında" , "üstünde" ya da "yakın" oluşlarına göre bireyin uyum düzeyi hakkında bilgi elde etmeyi sağlamaktadır.

Değerlendirmede Bazı Genel Ölçütler:

—Herhangi bir puanın, %75'inci yüzdeliğin karşılığı olan ham puanın üstünde veya bu puana yakın olması bireyin uyumlu davranışlara sahip olduğunun belirtisidir.

—Bireyin puanının ortanca puanın, yani %50'inci yüzdeliği gösteren ham puanın üstünde, ya da bu puana yakın olması, derece farkı ile bireyin uyumlu ve kabul edilebilir tutum ve davranışlar içinde olduğunun belirtisidir.

—Toplam puanın %25'inci yüzdeliği gösteren ham puanın altında veya bu puanlara yakın olması bireyin uyumsuz davranışlara sahip olması olasılığının bir belirtisidir.

Hacettepe Kişilik Envanteri'nin soru formu ile yanıt kartı, EKLER Bölümü Ek 2'de verilmiştir.

HKE'nin Geçerliliği

Hacettepe Kişilik Envanteri'nin geçerlilik çalışmaları çeşitli yöntemlerle yapılmıştır. Envanterin önemli amacı normalden sapmış ya da sapma eğilimi gösteren kişileri normal sınırlar içinde olan bireylerden ayırabilmek olduğu için, normal gruplarla psikiyatri kliniklerinde psikotik ve nevrotik vaka tanısı konmuş bireylere HKE uygulanmış bu iki grubun HKE'nin toplam ve alt ölçeklerinden aldıkları puanlar birbirleri ile karşılaştırılmıştır. Çeşitli gruplar üzerinde yapılan bu tür çalışmalarda sağlıklı ve sağlıklı gruplar ortalamaları arasındaki farklar tüm puanlar için pek çoğunda 0.01'in ötesinde önemli bulunmuştur. Sonuç olarak HKE'nin tümü ile ve alt ölçekleri ile klinik vakaları normal bireylerden ayırabildiği sonuca varılmıştır.

Geçerlilikle ilgili diğer çalışmalar, benzer ölçekler geçerliliğinin araştırılması şeklinde olmuştur. Bu amaçla, MMPI'nin üç geçerlilik ve on klinik alt ölçeklerine ilişkin puanlarla, HKE sekiz alt ölçeği ile üç toplam puanı arasındaki korelasyonlar bulunmuştur. Elde edilen HKE'nin kişisel uyum, sosyal uyum ve genel uyum toplam puanları ile, MMOI'nin şizofreni puanı ile ortalama -0.77, psikasteni ile -0.65, paranoya puanı ile -0.55, hipokondri puanı ile -0.56, psikotik sapma puanı ile -0.55,

depresyon puanı ile -0.53 , ve sosyal içe dönüklük puanı -0.50 olmak üzere , 0.50 ile 0.80 arasında değişen negatif korelasyonlar bulunmuştur.

Alt ölçeklere ilişkin korelasyonlar ise çoğunluğu 0.50 'nin üstünde olmak üzere 0.40 ile 0.78 arasında değişmiştir. Korelasyonların negatif çıkması,HKE puanlarının yükselmesinin uyumlu oluşu, MMPI'dan ise puanın yükselmesinin uyumsuzluğu göstermesinden kaynaklanmıştır.

Bu veriler HKE'nin geçerlilik düzeyinin oldukça yüksek olduğunu göstermektedir.

HKE'nin Güvenirliği

Özgüven (1992), farklı gruplar üzerinde test tekrar test yöntemi ile yaptığı güvenilirlik çalışmasında, envanterin alt ölçekleri ile birlikte güvenilirlik katsayısını ortalama 0.82 dolayında bulmuştur.

Kızıltan (1982) üniversite öğrencileri üzerinde on beş gün aralıkla envanteri iki kez uygulayarak, iki uygulama sonuçları üzerindeki korelasyona bakmış ve toplam puanlarının güvenilirlik katsayılarını "Kişisel Uyum" için 0.93 , "Sosyal Uyum" için 0.84 ve "Genel Uyum" için 0.92 olarak bulmuştur.

Aslan (1991) "HKE" üzerinde bir güvenilirlik çalışması yapmıştır.Kuder Richar"son -21 eşitliğini kullanarak yapılan "Hacettepe Kişilik Envanteri"nin güvenilirlik katsayıları "Kişisel Uyum" için 0.88 , "Sosyal Uyum" için ise 0.80 olarak bulunmuştur.

HKE'nin Puanlanması

Zorunlu seçme tekniğine göre hazırlana ölçekte cevap seçeneği 'Evet' (E) ya da 'Hayır' (H) olmak üzere iki tanedir. Anahtarda belirtilen her cevap için bir puan verilir. Alt ölçekler 20 ' şer maddeden oluşmuştur. Her alt ölçekten edilen

puanlar 0 ile 20 arasında değişmektedir. ‘Kişisel Uyum’ 80 ve ‘Sosyal Uyum’ 80 olmak üzere envanter 160 maddeden oluşmaktadır. Puanın yükselmesi bireyin uyum düzeyinin yüksek , düşmesi ise uyum düzeyinin düşük olduğunu işaret eder.

ÖĞRENCİ KİŞİSEL BİLGİ FORMU

Öğrenci Kişisel Bilgi Formu, öğrencilerin kişisel nitelikleri hakkında bilgi toplamak amacıyla bu araştırmada inceleme konusu olan bağımsız değişkenlerle ilgili 19 sorudan oluşmaktadır. Bu sorular öğrencilerin cinsiyetleri, yaşları, annenin eğitim durumu, babanın eğitim durumu, aldıkları bursları yeterli görüp görmedikleri, Türkiye’de okumaktan memnun olup olmadıkları, hangi ülkeden geldikleri, kaç yıldır Türkiye’de bulundukları, Türkiye’de yaşamaktan memnun olup olmadıkları, Kaçınıcı sınıfta öğrenim gördükleri, Üniversitede derslerdeki başarı durumlarını nasıl gördükleri, Türkiye’de ekonomik geçim sıkıntı yaşıyıp yaşamadıkları, Türkiye’de herhangi bir işte çalışıp çalışmadıkları, Türkiye’de, Türkiyeli yakın arkadaşının veya arkadaşlarının olup olmadıkları, Ülkelerine genel olarak hangi sıklıkla gittikleri, Annenizin kendilerine, karşı tutumunu genel olarak nasıl buldukları, Babalarının kendilerine karşı nasıl buldukları, yaşamlarının çoğunu nerede geçirdikleri göre gibi değişkenleri kapsamaktadır.

Öğrenci Kişisel Bilgi Formunun, ifade ve doğru yanıt sağlanması bakımından Türk Cumhuriyetlerinden gelen 10 üniversite öğrencisine deneme uygulaması yapılmıştır. Ayrıca bu form, Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi Rehberlik ve Psikolojik Danışma Programında görevli 5 öğretim elemanının görüşüne sunulmuştur. Uzmanlardan gelen bilgiler değerlendirilerek Öğrenci Kişisel Bilgi Formu tekrar gözden geçirilerek araştırma için hazır hale getirilmiştir. Öğrenci Kişisel Bilgi Formu Örneği Ek- 1’de verilmiştir.

Verilerin Toplanması

Araştırma verilerinin toplanabilmesi için Türk Cumhuriyetlerinden gelen öğrencilere kaldıkları öğrenci yurtlarında ve okullarında veri toplama araçları olan Hacettepe Kişilik Envanteri ve Öğrenci Kişisel Bilgi Formu ayrı- ayrı olmak üzere araştırmacı tarafından uygulanmıştır. Uygulamadan önce , öğrencilere araştırmanın amacı , Hacettepe Kişilik Envanteri ve Öğrenci Kişisel Bilgi Formunun nasıl cevaplanacağı konularında bilgi verilmiştir. Ayrıca , cevapların gizli tutulacağı , kişisel bir değerlendirme yapılamayacağı belirtilmiş ve öğrencilerden içten ve gerçekçi cevaplar vermeleri istenmiştir.

Hacettepe Kişilik Envanteri ve Öğrenci Kişisel Bilgi Formu'nun uygulanması açıklamalarda dahil olmak üzere yaklaşık iki saat sürmüştür.

Verilerin İstatistiksel Analizi

Araştırmada istatistiksel analizler aşağıda ifade edildiği biçimde yapılmıştır. Türk Cumhuriyetlerinden gelen öğrencilere Hacettepe Kişilik Envanterinden aldıkları puanlarının cinsiyet, yaş, anne ve baba eğitim düzeyleri, sınıfı, hangi ülkeden geldikleri, Türkiye’de yaşamaktan memnun olup olmadıkları, akademik başarı durumları, MEB’den aldıkları burslarını yeterli görüp görmedikleri, Türkiye’de okumaktan memnun olup olmadıkları, Türkiye’de ekonomik geçim sıkıntı yaşayıp yaşamadıkları, Türkiye’de herhangi bir işte çalışıp çalışmadıkları, ülkelerine hangi sıklıkla gittikleri, Türkiye’de Türkiyeli yakın arkadaşı veya arkadaşlarının olup olmadıkları, anne ve baba tutumları, yaşamlarının çoğunu nerede geçirdikleri gibi bazı değişkenler yönünden karşılaştırılması için T-testi ve Tek Yönlü Varyans Analizi kullanılmıştır.

BÖLÜM IV

BULGULAR

Bu bölümde öğrencilerin kişisel, sosyal ve genel uyum düzeyleri, cinsiyetlerine, yaşlarına, annelerinin ve babalarının eğitim durumuna, MEB'dan aldıkları bursları yeterli görüp görmediklerine, Türkiye'de okumaktan menun olup olmadıklarına, geldikleri ülkeye, Türkiye'de yaşadıkları süreye, devam ettikleri sınıf düzeyine, derslerindeki başarı durumlarına, Türkiye'de geçim sıkıntısı yaşayıp yaşamadıklarına, Türkiye'de herhangi bir işte çalışıp çalışmadıklarına, ülkelerine hangi sıklıkta gittiklerine, Türkiye'de Türkiyeli yakın arkadaşının veya arkadaşlarının olup olmadığına, annelerinin ve babalarının kendilerine karşı tutumlarına, yaşamlarının çoğunu geçirdikleri yerleşim birimine göre incelenmiştir.

1. Öğrencilerin Cinsiyetlerine Göre Uyum Düzeylerinin İncelenmesine İlişkin Bulgular:

Öğrencilerin cinsiyetlerine göre sayısal dağılımı, uyum düzeyi puanlarının ortalamaları, standart sapmaları ve t testi sonuçları Tablo1'de verilmiştir.

TABLO 1

Öğrencilerin Cinsiyetlerine göre Uyum Düzeyi Puanlarının Ortalamaları, Standart Sapmaları ve t Değerleri

	Kız			erkek			t	p
	n	x	Ss	n	x	Ss		
Kişisel uyum	35	45.63	2.99	75	37.95	3.96	10.200	.000*
Sosyal uyum	35	51.06	3.88	75	43.33	4.87	8.240	.000*
Genel uyum	35	96.69	5.55	75	81.58	6.30	12.274	.000*

p <0.001

Tablo 1’de görüldüğü üzere, kız öğrencilerin kişisel, sosyal ve genel uyum puanlarının aritmetik ortalamaları erkeklere göre daha yüksektir. Bu farkın anlamlı olup olmadığı t-testi ile test edilmiş ve öğrencilerin cinsiyetlerine göre uyum düzeyleri arasındaki farkın anlamlı olduğu ($p < 0.001$) bulunmuştur.

2. Öğrencilerin Yaşlarına Göre Uyum Düzeylerinin İncelenmesine İlişkin Bulgular:

Öğrencilerin yaşlarına göre sayısal dağılımı, uyum düzeyi puanlarının ortalamaları, standart sapmaları ve t testi sonuçları Tablo 2’de verilmiştir

TABLO 2
Öğrencilerin Yaşlarına Göre Uyum Düzeyleri Puanlarının Ortalamaları, Standart Sapmaları ve t değerleri

	18-21 yaş			22 yaş ve yukarı			t	p
	n	x	Ss	n	x	Ss		
Kişisel uyum	38	41.76	4.68	72	40.44	4.46	1.456	.489
Sosyal uyum	38	46.47	5.40	72	45.01	4.99	1.414	.506
Genel uyum	38	88.23	7.28	72	85.45	7.42	1.881	.855

$p > 0.05$

Tablo 2’deki verilerden, öğrencilerin yaşlarına göre uyum düzeyleri arasında anlamlı fark olup olmadığını test etmek için yapılan t-testi sonucunda, gruplar arasında anlamlı bir farkın olmadığı görülmektedir ($p > 0.05$).

3. Öğrencilerin Annelerinin Eğitim Durumuna Göre Uyum Düzeylerinin İncelenmesine İlişkin Bulgular:

Öğrencilerin annelerinin eğitim durumuna göre sayısal dağılımı, uyum düzeyi puanlarının ortalamaları, standart sapmaları ve t testi sonuçları Tablo3’te verilmiştir

TABLO 3

Öğrencilerin Annelerinin Eğitim Durumuna Göre Uyum Düzeyi Puanlarının Ortalamaları, Standart Sapmaları ve t Değerleri

	lise			üniversite			t	p
	n	x	Ss	n	x	Ss		
Kişisel uyum	72	40.23	4.81	38	42.16	3.79	-1.145	.017*
Sosyal uyum	72	45.55	5.41	38	45.53	4.73	-.005	.283
Genel uyum	72	85.78	8.09	38	87.69	5.98	-1.297	.015*

p < 0.05

Tablo3'te görüldüğü üzere, öğrencilerin annelerinin eğitim durumuna göre kişisel, sosyal ve genel uyum puanları arasında fark olup olmadığını test etmek için yapılan t-testi sonucunda, öğrencilerin annelerinin eğitim durumuna göre kişisel uyum ve genel uyum düzeylerinde anlamlı bir fark olduğu bulunmuştur (p<0.05). Sosyal uyum düzeylerinde ise anlamlı bir fark bulunmamıştır.

4. Öğrencilerin Babalarının Eğitim Durumuna Göre Uyum Düzeylerinin İncelenmesine İlişkin Bulgular:

Öğrencilerin Babalarının Eğitim Durumuna göre sayısal dağılımı, uyum düzeyi puanlarının ortalamaları, standart sapmaları ve t testi sonuçları Tablo4'de verilmiştir

TABLO 4

Öğrencilerin Babalarının Eğitim Durumuna Göre Uyum Düzeyi Puanlarının Ortalamaları, Standart Sapmaları ve t değerleri

	Lise			Universite			t	p
	n	x	Ss	n	x	Ss		
Kişisel uyum	48	40.23	4.64	62	41.40	4.46	-1.332	.348
Sosyal uyum	48	44.87	5.16	62	46.02	5.16	-1.148	.736
Genel uyum	48	85.10	7.68	62	87.42	7.18	-1.616	.475

p > 0.05

Tablo 4'te görüldüğü üzere, öğrencilerin babalarının eğitim durumuna göre uyum puanlarının aritmetik ortalamaları birbirine yakın değerlerden oluşmaktadır.

Öğrencilerin babalarının eğitim durumuna göre uyum düzeyleri arasında anlamlı fark olup olmadığını test etmek için yapılan t-testi sonucunda, öğrencilerin babalarının eğitim durumuna göre uyum düzeyleri arasında anlamlı bir fark olmadığı ($p>0.05$) izlenmektedir.

5. Öğrencilerin MEB'dan Aldıkları Bursları Yeterli Görüp Görmediklerine Göre Uyum Düzeylerinin İncelenmesine İlişkin Bulgular:

a. Kişisel Uyum Düzeyi

Öğrencilerin MEB'dan aldıkları bursları yeterli görüp görmediklerine göre kişisel uyum düzeylerine ilişkin sayısal dağılımı, kişisel uyum puanlarının ortalamaları ve standart sapmaları Tablo 5'de verilmiştir.

TABLO 5

Öğrencilerin MEB'dan Aldıkları Bursları Yeterli Görüp Görmediklerine Göre Kişisel Uyum Düzeyi Puanlarının Ortalamaları ve Standart Sapmaları

Gruplar	n	x	Ss
Evet	9	40.88	4.70
Kısmen	36	40.11	4.65
Hayır	65	41.34	4.50

$p > 0.05$

Tablo 5 incelendiğinde, öğrencilerin MEB'dan aldıkları bursları yeterli görüp görmediklerine göre kişisel uyum puanlarının birbirine yakın olduğu görülmektedir. Gruplar arasında anlamlı fark olup olmadığı tek-yönlü varyans analizi ile incelenmiş ve sonuçlar tablo 6'da gösterilmiştir.

TABLO 6
Öğrencilerin MEB’den Aldıkları Bursları Yeterli Görüp Görmediklerine Göre
Kişisel Uyum Düzeyi Puanlarına İlişkin Tek-Yönlü Varyans Analizi

Varyans Kaynağı	KT	Sd	KO	F	p
Gruplar arası	34.906	2	17.453	.838	.435
Gruplar içi	2206.984	106	20.821		
Toplam	2241.890	108			
P>0.05					

Tablo 6’da görüldüğü üzere, öğrencilerin MEB’den aldıkları bursları yeterli görüp görmediklerine göre kişisel uyum puanlarına ilişkin tek yönlü varyans analizi sonucunda, gruplar arasında anlamlı bir fark olmadığı ($p>0.05$) izlenmektedir.

b. Sosyal Uyum Düzeyi

Öğrencilerin MEB’den aldıkları bursları yeterli görüp görmediklerine göre sosyal uyum düzeylerine ilişkin sayısal dağılımı, kişisel uyum puanlarının ortalamaları ve standart sapmaları Tablo 7’de verilmiştir.

TABLO 7
Öğrencilerin MEB’den Aldıkları Bursları Yeterli Görüp Görmediklerine Göre
Sosyal Uyum Düzeyi Puanlarının Ortalamaları ve Standart Sapmaları

Gruplar,	n	x	Ss
Evet	9	44.38	4.07
Kısmen	36	44.03	4.48
Hayır	65	46.49	5.46

Tablo 7 incelendiğinde, öğrencilerin MEB’den aldıkları bursları yeterli görüp görmediklerine göre sosyal uyum puanlarının birbirine yakın olduğu görülmektedir. Gruplar arasında anlamlı fark olup olmadığı tek-yönlü varyans analizi ile incelenmiş ve sonuçlar tablo 8’de verilmiştir.

TABLO 8
Öğrencilerin MEB’den Aldıkları Bursları Yeterli Görüp Görmediklerine Göre Sosyal Uyum Düzeyi Puanlarına İlişkin Tek-Yönlü Varyans Analizi

Varyans Kaynağı	KT	Sd	KO	F	p
Gruplar arası	152.099	2	76.05	3.06	0.51
Gruplar içi	2723.093	106	25.69		
Toplam	2875.193	108			

p >0.05

Tablo 8’de görüldüğü üzere, öğrencilerin MEB’den aldıkları bursları yeterli görüp görmediklerine göre sosyal uyum puanlarına ilişkin tek yönlü varyans analizi sonucunda, gruplar arasında anlamlı bir fark olmadığı ($p>0.05$) izlenmektedir.

c. Genel Uyum Düzeyi

Öğrencilerin MEB’den aldıkları bursları yeterli görüp görmediklerine göre genel uyum düzeylerine ilişkin sayısal dağılımı, genel uyum puanlarının ortalamaları ve standart sapmaları Tablo 9’da verilmiştir

TABLO 9
Öğrencilerin MEB’den Aldıkları Bursları Yeterli Görüp Görmediklerine Göre Genel Uyum Düzeyi Puanlarının Ortalamaları ve Standart Sapmaları

Gruplar	n	x	Ss
Evet	9	85.45	7.42
Kısmen	36	84.14	7.14
Hayır	65	87.83	7.40

Tablo 9 incelendiğinde, öğrencilerin MEB’den aldıkları bursları yeterli görüp görmediklerine göre genel uyum puanlarının birbirine yakın olduğu görülmektedir.

Gruplar arasında anlamlı fark olup olmadığı tek-yönlü varyans analizi ile incelenmiş ve sonuçlar tablo 10’da gösterilmiştir.

TABLO 10

Öğrencilerin MEB’den Aldıkları Bursları Yeterli Görüp Görmediklerine Göre Genel Uyum Düzeyi Puanlarına İlişkin Tek-Yönlü Varyans Analizi

Varyans Kaynağı	KT	Sd	KO	F	p
Gruplar arası	327.643	2	163.822	3.060	0.51
Gruplar içi	5674.944	106	53.537		
Toplam	6002.587	108			
p >0.05					

Tablo 10’da görüldüğü üzere, öğrencilerin MEB’den aldıkları bursları yeterli görüp görmediklerine göre genel uyum puanlarına ilişkin tek yönlü varyans analizi sonucunda, gruplar arasında anlamlı bir fark olmadığı ($p>0.05$) bulunmuştur.

6. Öğrencilerin Türkiye’de Okumaktan Memnun Olup Olmadıklarına Göre Uyum Düzeylerinin İncelenmesine İlişkin Bulgular:

a. Kişisel Uyum Düzeyi

Öğrencilerin Türkiye’de okumaktan memnun olup olmadıklarına göre kişisel uyum düzeylerine ilişkin sayısal dağılımı, kişisel uyum puanlarının ortalamaları ve standart sapmaları Tablo 11’de verilmiştir

TABLO 11
Öğrencilerin Türkiye’de Okumaktan Memnun Olup Olmadıklarına Göre
Kişisel Uyum Düzeyi Puanlarının Ortalamaları ve Standart Sapmaları

Gruplar	n	x	Ss
Evet	61	41.18	4.81
Kısmen	37	40.89	4.61
Hayır	12	40.50	4.51

Tablo 11 incelendiğinde, öğrencilerin Türkiye’de okumaktan memnun olup olmadıklarına göre kişisel uyum puanlarının birbirine yakın olduğu görülmektedir. Gruplar arasında anlamlı fark olup olmadığı tek-yönlü varyans analizi ile incelenmiş ve sonuçlar tablo 12’de verilmiştir.

TABLO 12
Öğrencilerin Türkiye’de Okumaktan Memnun Olup Olmadıklarına Göre
Kişisel Uyum Düzeyi Puanlarına İlişkin Tek-Yönlü Varyans Analizi

Varyans Kaynağı	KT	Sd	KO	F	p
Gruplar arası	5.407	2	2.703	.121	.886
Gruplar içi	2381.584	107	22.258		
Toplam	2386.991	109			

$p > 0.05$

Tablo 12’de görüldüğü üzere, öğrencilerin Türkiye’de okumaktan memnun olup olmadıklarına göre kişisel uyum puanlarına ilişkin tek yönlü varyans analizi sonucunda, gruplar arasında anlamlı bir fark olmadığı ($p > 0.05$) bulunmuştur.

b. Sosyal Uyum Düzeyi

Öğrencilerin Türkiye’de okumaktan memnun olup olmadıklarına göre sosyal uyum düzeylerine ilişkin sayısal dağılımı, sosyal uyum puanlarının ortalamaları ve standart sapmaları Tablo 13’de verilmiştir

TABLO 13
Öğrencilerin Türkiye’de Okumaktan Memnun Olup Olmadıklarına Göre
Sosyal Uyum Düzeyi Puanlarının Ortalamaları ve Standart Sapmaları

Gruplar	n	x	Ss
Evet	61	46.02	5.26
Kısmen	37	45.30	5.45
Hayır	12	42.92	3.58

Tablo 13 incelendiğinde, Türkiye’de okumaktan memnun olan öğrencilerin sosyal uyum puanlarının daha yüksek olduğu görülmektedir. Gruplar arasında anlamlı fark olup olmadığı tek-yönlü varyans analizi ile incelenmiş ve sonuçlar tablo 14’te verilmiştir.

TABLO 14
Öğrencilerin Türkiye’de Okumaktan Memnun Olup Olmadıklarına Göre
Sosyal Uyum Düzeyi Puanlarına İlişkin Tek-Yönlü Varyans Analizi

Varyans Kaynağı	KT	Sd	KO	F	p
Gruplar arası	97.425	2	48.712	1.818	.167
Gruplar içi	2867.630	107	26.800		
Toplam	2965.055	109			

p > 0.05

Tablo 14’te görüldüğü üzere, öğrencilerin Türkiye’de okumaktan memnun olup olmadıklarına göre sosyal uyum puanlarına ilişkin tek yönlü varyans analizi sonucunda, gruplar arasında anlamlı bir fark olmadığı ($p > 0.05$) izlenmektedir

c. Genel Uyum Düzeyi

Öğrencilerin Türkiye’de okumaktan memnun olup olmadıklarına göre genel uyum düzeylerine ilişkin sayısal dağılımı, kişisel uyum puanlarının ortalamaları ve standart sapmaları Tablo 15’de verilmiştir

TABLO 15

Öğrencilerin Türkiye’de Okumaktan Memnun Olup Olmadıklarına Göre Genel Uyum Düzeyi Puanlarının Ortalamaları ve Standart Sapmaları

Gruplar	n	x	Ss
Evet	61	87.20	7.67
Kısmen	37	86.19	7.16
Hayır	12	83.42	6.63

Tablo 15 incelendiğinde, Türkiye’de okumaktan memnun olan öğrencilerin genel uyum puanlarının daha yüksek olduğu görülmektedir. Gruplar arasında anlamlı fark olup olmadığı tek-yönlü varyans analizi ile incelenmiş ve sonuçlar tablo 16’da gösterilmiştir.

TABLO 16

Öğrencilerin Türkiye’de Okumaktan Memnun Olup Olmadıklarına Göre Genel Uyum Düzeyi Puanlarına İlişkin Tek-Yönlü Varyans Analizi

Varyans Kaynağı	KT	Sd	KO	F	p
Gruplar arası	146.941	2	73.471	1.341	.266
Gruplar içi	5862.232	107	54.787		
Toplam	6009.173	109			
p > 0.05					

Tablo 16’da görüldüğü üzere, öğrencilerin Türkiye’de okumaktan memnun olup olmadıklarına göre genel uyum puanlarına ilişkin tek yönlü varyans analizi sonucunda, gruplar arasında anlamlı bir fark olmadığı ($p>0.05$) bulunmuştur.

7. Öğrencilerin Geldikleri Ülkeye Göre Uyum Düzeylerinin İncelenmesine İlişkin Bulgular:

a. Kişisel Uyum Düzeyi

Öğrencilerin geldikleri ülkeye göre kişisel uyum düzeylerine ilişkin sayısal dağılımı, kişisel uyum puanlarının ortalamaları ve standart sapmaları Tablo 17’de verilmiştir

TABLO 17
Öğrencilerin Geldikleri Ülkeye Göre Kişisel Uyum Düzeyi Puanlarının Ortalamaları ve Standart Sapmaları

Gruplar	n	x	Ss
Azerbaycan	17	41,24	5,49
Kazakistan	40	41,82	3,70
Türkmenistan	36	40,36	5,38
Kırgızistan	17	42,06	3,91

Tablo 17 incelendiğinde, öğrencilerin geldikleri ülkeye göre kişisel uyum puanlarının birbirine yakın olduğu görülmektedir. Gruplar arasında anlamlı fark olup olmadığı tek-yönlü varyans analizi ile incelenmiş ve sonuçları tablo 18’de gösterilmiştir.

TABLO 18
Öğrencilerin Geldikleri Ülkeye Göre Kişisel Uyum Düzeyi Puanlarına İlişkin
Tek-Yönlü Varyans Analizi

Varyans Kaynağı	KT	Sd	KO	F	p
Gruplar arası	170.411	4	42.603	2.01	.097
Gruplar içi	2216.580	105	21.110		
Toplam	2386.991	109			

p > 0.05

Tablo 18’de görüldüğü üzere, öğrencilerin geldikleri ülkeye göre kişisel uyum puanlarına ilişkin tek yönlü varyans analizi sonucunda, gruplar arasında anlamlı bir fark olmadığı ($p > 0.05$) bulunmuştur.

b. Sosyal Uyum Düzeyi

Öğrencilerin geldikleri ülkeye göre sosyal uyum düzeylerine ilişkin sayısal dağılımı, sosyal uyum puanlarının ortalamaları ve standart sapmaları Tablo 19’da verilmiştir

TABLO 19
Öğrencilerin Geldikleri Ülkeye Göre Sosyal Uyum Düzeyi Puanlarının
Ortalamaları ve Standart Sapmaları

Gruplar	n	x	Ss
Azerbaycan	17	45,71	4,77
Kazakistan	40	41,82	4,73
Türkmenistan	36	40,36	5,38
Kırgızistan	17	42,06	3,91

Tablo 19 incelendiğinde, Azerbaycan’dan gelen öğrencilerin sosyal uyum puanlarının diğerlerine göre daha yüksek olduğu görülmektedir. Gruplar arasında

anlamli fark olup olmadığı tek-yönlü varyans analizi ile incelenmiş ve sonuçları tablo 20’de gösterilmiştir.

TABLO 20
Öğrencilerin Geldikleri Ülkeye Göre Sosyal Uyum Düzeyi Puanlarına İlişkin
Tek-Yönlü Varyans Analizi

Varyans Kaynağı	KT	Sd	KO	F	p
Gruplar arası	172.749	4	43.187	1.624	174
Gruplar içi	2792.306	105	26.593		
Toplam	2965.055	109			

$p > 0.05$

Tablo 20’de görüldüğü üzere, öğrencilerin geldikleri ülkeye göre sosyal uyum puanlarına ilişkin tek yönlü varyans analizi sonucunda, gruplar arasında anlamli bir fark olmadığı ($p > 0.05$) izlenmektedir.

c. Genel Uyum Düzeyi

Öğrencilerin geldikleri ülkeye göre genel uyum düzeylerine ilişkin sayısal dağılımı, sosyal uyum puanlarının ortalamaları ve standart sapmaları Tablo 21’de verilmiştir

TABLO 21
Öğrencilerin Geldikleri Ülkeye Göre Genel Uyum Düzeyi Puanlarının
Ortalamaları ve Standart Sapmaları

Gruplar	n	x	Ss
Azerbaycan	17	86,94	7,88
Kazakistan	40	87,74	5.84
Türkmenistan	36	84,22	8,71
Kırgızistan	17	88,53	7,17

Tablo 21 incelendiğinde, öğrencilerin geldikleri ülkeye göre genel uyum puanlarının birbirine yakın olduğu görülmektedir. Gruplar arasında anlamli fark olup

olmadığı tek-yönlü varyans analizi ile incelenmiş ve sonuçları tablo 22’de gösterilmiştir.

TABLO 22
Öğrencilerin Geldikleri Ülkeye Göre Genel Uyum Düzeyi Puanlarına İlişkin
Tek-Yönlü Varyans Analizi

Varyans Kaynağı	KT	Sd	KO	F	p
Gruplar arası	322.323	4	80.581	1.488	.211
Gruplar içi	5686.850	105	26.800		
Toplam	2965.055	109			

p > 0.05

Tablo 22’de görüldüğü üzere, öğrencilerin geldikleri ülkeye göre genel uyum puanlarına ilişkin tek yönlü varyans analizi sonucunda, gruplar arasında anlamlı bir fark olmadığı (p>0.05) izlenmektedir.

8. Öğrencilerin Türkiye’de Bulundukları Süreye Göre Uyum Düzeylerinin İncelenmesine İlişkin Bulgular:

a. Kişisel Uyum Düzeyi

Öğrencilerin Türkiye’de bulundukları süreye göre kişisel uyum düzeylerine ilişkin sayısal dağılımı, kişisel uyum puanlarının ortalamaları ve standart sapmaları Tablo 23’te verilmiştir

TABLO 23
Öğrencilerin Türkiye’de Bulundukları Süreye Göre Kişisel Uyum Düzeyi
Puanlarının Ortalamaları ve Standart Sapmaları

Gruplar	n	x	Ss
Bir - iki yıl	26	40.96	5.57
İki- üç yıl	32	40.19	4.63
Üç- beş	25	41.96	4.16
Beş yıl ve daha fazla	27	41.15	4.32

Tablo 23 incelendiğinde, öğrencilerin Türkiye’de bulundukları süreye göre kişisel uyum puanlarının birbirine yakın olduğu görülmektedir. Gruplar arasında anlamlı fark olup olmadığı tek-yönlü varyans analizi ile incelenmiş ve sonuçları tablo 24’te gösterilmiştir.

TABLO 24
Öğrencilerin Türkiye’de Bulundukları Süreye Göre Kişisel Uyum Düzeyi
Puanlarına İlişkin Tek-Yönlü Varyans Analizi

Varyans Kaynağı	KT	Sd	KO	F	p
Gruplar arası	44.778	3	14.929	.676	.569
Gruplar içi	2342.204	106	22.096		
Toplam	2386.991	109			

p > 0.05

Tablo 24’te görüldüğü üzere, öğrencilerin Türkiye’de bulundukları süreye göre kişisel uyum puanlarına ilişkin tek yönlü varyans analizi sonucunda, gruplar arasında anlamlı bir fark olmadığı (p>0.05) izlenmektedir.

b.Sosyal Uyum Düzeyi

Öğrencilerin Türkiye’de bulundukları süreye göre sosyal uyum düzeylerine ilişkin sayısal dağılımı, sosyal uyum puanlarının ortalamaları ve standart sapmaları Tablo 25’te verilmiştir

TABLO 25
Öğrencilerin Türkiye’de Bulundukları Süreye Göre Sosyal Uyum Düzeyi
Puanlarının Ortalamaları ve Standart Sapmaları

Gruplar	n	x	Ss
Bir- iki yıl	26	45.54	5.57
İki -üç yıl	32	44.16	4.64
Üç- beş	25	46.72	6.17
Beş yıl ve daha fazla	27	45.67	4.66

Tablo 25 incelendiğinde, öğrencilerin Türkiye’de bulundukları süreye göre sosyal uyum puanlarının birbirine yakın olduğu görülmektedir. Gruplar arasında anlamlı fark olup olmadığı tek-yönlü varyans analizi ile incelenmiş ve sonuçları tablo 26’da gösterilmiştir.

TABLO 26
Öğrencilerin Türkiye’de Bulundukları Süreye Göre Sosyal Uyum Düzeyi
Puanlarına İlişkin Tek-Yönlü Varyans Analizi

Varyans Kaynağı	KT	Sd	KO	F	p
Gruplar arası	95.334	3	31.778	1.174	.323
Gruplar içi	2869.720	106	27.073		
Toplam	2965.055	109			

p > 0.05

Tablo 26’da görüldüğü üzere, öğrencilerin Türkiye’de bulundukları süreye sosyal uyum puanlarına ilişkin tek yönlü varyans analizi sonucunda, gruplar arasında anlamlı bir fark olmadığı (p>0.05) izlenmektedir.

c..Genel Uyum Düzeyi

Öğrencilerin Türkiye’de bulundukları süreye göre genel uyum düzeylerine ilişkin sayısal dağılımı, genel uyum puanlarının ortalamaları ve standart sapmaları Tablo 27’de verilmiştir

TABLO 27
Öğrencilerin Türkiye’de Bulundukları Süreye Göre Genel Uyum Düzeyi
Puanlarının Ortalamaları ve Standart Sapmaları

Gruplar	n	x	Ss
Bir-iki yıl	26	86.50	7.76
İki-üç yıl	32	84.34	8.00
Üç-beş	25	88.68	7.34
Beş yıl ve daha fazla	27	86.81	6.06

Tablo 27 incelendiğinde, öğrencilerin Türkiye’de bulundukları süreye göre genel uyum puanlarının birbirine yakın olduğu görülmektedir. Gruplar arasında anlamlı fark olup olmadığı tek-yönlü varyans analizi ile incelenmiş ve sonuçları tablo 28’de gösterilmiştir.

TABLO 28
Öğrencilerin Türkiye’de Bulundukları Süreye Göre Genel Uyum Düzeyi
Puanlarına İlişkin Tek-Yönlü Varyans Analizi

Varyans Kaynağı	KT	Sd	KO	F	p
Gruplar arası	269.940	3	89.980	1.662	.180
Gruplar içi	5739.233	106	54.144		
Toplam	6009.173	109			

$p > 0.05$

Tablo 28,de görüldüğü üzere, öğrencilerin Türkiye’de bulundukları süreye göre genel uyum puanlarına ilişkin tek yönlü varyans analizi sonucunda, gruplar arasında anlamlı bir fark olmadığı ($p > 0.05$) izlenmektedir.

9. Öğrencilerin Türkiye’de Yaşamaktan Memnun Olup Olmadıklarına Göre Uyum Düzeylerinin İncelenmesine İlişkin Bulgular:

Öğrencilerin Türkiye’de yaşamaktan memnun olup olmadıklarına göre sayısal dağılımı, uyum düzeyi puanlarının ortalamaları, standart sapmaları ve t testi sonuçları Tablo29’da verilmiştir.

TABLO 29

Öğrencilerin Türkiye’de Yaşamaktan Memnun Olup Olmadıklarına göre Uyum Düzeyi Puanlarının Ortalamaları, Standart Sapmaları ve T Değerleri

	evet			hayir			t	p
	n	x	Ss	n	x	Ss		
Kişisel uyum	77	40.70	4.89	33	41.73	4.13	1.054	.097
Sosyal uyum	77	45.51	5.06	33	45.27	5.65	.608	.214
Genel uyum	77	86.21	7.45	33	87.00	7.45	-.511	.928

p > 0.05

Tablo 29’te görüldüğü üzere, öğrencilerin kişisel, sosyal ve genel uyum puanlarının aritmetik ortalamaları birbirlerine farklı değerlerden oluşmaktadır. Bu farkın anlamlı olup olmadığı t-testi ile test edilmiş ve öğrencilerin Türkiye’de Yaşamaktan Memnun Olup Olmadıklarına göre uyum düzeyleri arasındaki farkın anlamlı olmadığı ($p < 0.001$) gözlenmiştir.

10. Öğrencilerin Sınıf Düzeylerine Göre Uyum Düzeylerinin İncelenmesine İlişkin Bulgular:

a. Kişisel Uyum Düzeyi

Öğrencilerin sınıf düzeylerine göre kişisel uyum düzeylerine ilişkin sayısal dağılımı, kişisel uyum puanlarının ortalamaları ve standart sapmaları Tablo 30’da verilmiştir

TABLO 30
Öğrencilerin Sınıf Düzeylerine Göre Kişisel Uyum Puanlarının Ortalamaları Ve
Standart Sapmaları

Gruplar	n	x	Ss
Birinci sınıf	24	42.08	4.59
İkinci sınıf	14	40.71	4.51
Üçüncü sınıf	18	39.06	5.14
Dördüncü sınıf	18	40.44	4.69
Lisansüstü	13	42.54	4.12
Tömer Hazırlık	23	41.17	4.66

Tablo 30 incelendiğinde, öğrencilerin sınıf düzeylerine göre kişisel uyum puanlarının birbirine yakın olduğu görülmektedir. Gruplar arasında anlamlı fark olup olmadığı tek-yönlü varyans analizi ile incelenmiş ve sonuçları Tablo 31’de gösterilmiştir.

TABLO 31
Öğrencilerin Sınıf Düzeylerine Göre Kişisel Uyum Puanlarına İlişkin Tek
Yönlü Varyans Analiz Sonuçları

Varyans Kaynağı	KT	Sd	KO	F	p
Gruplar arası	134.376	5	26.875	1.241	.295
Gruplar içi	2252.614	104	21.660		
Toplam	2386.991	109			

p > 0.05

Tablo 31’de görüldüğü üzere, öğrencilerin sınıf düzeylerine göre kişisel uyum puanlarına ilişkin tek yönlü varyans analizi sonucunda, gruplar arasında anlamlı bir fark olmadığı (p>0.05) izlenmektedir.

b. Sosyal Uyum Düzeyi

Öğrencilerin sınıf düzeylerine göre sosyal uyum düzeylerine ilişkin sayısal dağılımı, kişisel uyum puanlarının ortalamaları ve standart sapmaları Tablo 32’de verilmiştir

TABLO 32
Öğrencilerin Sınıf Düzeylerine Göre Sosyal Uyum Puanlarının Ortalamaları Ve Standart Sapmaları

Gruplar	n	x	Ss
Birinci sınıf	24	46.04	6.29
İkinci sınıf	14	44.29	5.57
Üçüncü sınıf	18	45.11	4.40
Dördüncü sınıf	18	45.00	3.97
Lisansüstü	13	47.08	5.01
Tömer Hazırlık	23	45.10	5.58

Tablo 32 incelendiğinde, öğrencilerin sınıf düzeylerine göre kişisel uyum puanlarının birbirine yakın olduğu görülmektedir. Gruplar arasında anlamlı fark olup olmadığı tek-yönlü varyans analizi ile incelenmiş ve sonuçları tablo 33’te gösterilmiştir.

TABLO 33
Öğrencilerin Sınıf Düzeylerine Göre Sosyal Uyum Puanlarına İlişkin Tek Yönlü Varyans Analiz Sonuçları

Varyans Kaynağı	KT	Sd	KO	F	p
Gruplar arası	69.234	5	13.847	.497	.778
Gruplar içi	2895.821	104	27.844		
Toplam	2965.055	109			

p>0.05

Tablo 33'te görüldüğü üzere, öğrencilerin sınıf düzeylerine göre sosyal uyum puanlarına ilişkin tek yönlü varyans analizi sonucunda, gruplar arasında anlamlı bir fark olmadığı ($p>0.05$) izlenmektedir.

c. Genel Uyum Düzeyi

Öğrencilerin sınıf düzeylerine göre sosyal uyum düzeylerine ilişkin sayısal dağılımı, kişisel uyum puanlarının ortalamaları ve standart sapmaları Tablo 34'te verilmiştir

TABLO 34
Öğrencilerin Sınıf Düzeylerine Göre Genel Uyum Puanların Ortalamaları Ve
Standart Sapmaları

Gruplar	n	x	Ss
Birinci sınıf	24	88.13	6.62
İkinci sınıf	14	85.00	9.38
Üçüncü sınıf	18	84.17	7.91
Dördüncü sınıf	18	85.44	7.05
Lisansüstü	13	89.62	5.64
Tömer Hazırlık	23	86.35	7.48

Tablo 34 incelendiğinde, öğrencilerin sınıf düzeylerine göre genel uyum puanlarının birbirine yakın olduğu görülmektedir. Gruplar arasında anlamlı fark olup olmadığı tek-yönlü varyans analizi ile incelenmiş ve sonuçları tablo 35'te gösterilmiştir

TABLO 35
Öğrencilerin Sınıf Düzeylerine Göre Genel Uyum Puanlarına İlişkin Tek
Yönlü Varyans Analiz Sonuçları

Varyans Kaynağı	KT	Sd	KO	F	p
Gruplar arası	339.309	5	67.862	1.245	.294
Gruplar içi	5669.864	104	54.518		
Toplam	6009.173	109			

$p>0.05$

Tablo 35’te görüldüğü üzere, öğrencilerin Sınıf Düzeylerine göre genel uyum puanlarına ilişkin tek yönlü varyans analizi sonucunda, gruplar arasında anlamlı bir fark olmadığı ($p>0.05$) izlenmektedir.

11. Öğrencilerin Üniversitedeki Başarı Durumlarına Göre Uyum Düzeylerinin İncelenmesine İlişkin Bulgular:

a. Kişisel Uyum Düzeyi

Öğrencilerin başarı durumlarına göre kişisel uyum düzeylerine ilişkin sayısal dağılımı, kişisel uyum puanlarının ortalamaları ve standart sapmaları Tablo 36’da verilmiştir

TABLO 36
Öğrencilerin Üniversitedeki Başarı Durumlarına Göre Kişisel Uyum Puanlarının Ortalamaları Ve Standart Sapmaları

Gruplar	n	x	Ss
Yüksek	14	38.64	5.18
Orta	40	40.75	4.35
Düşük	56	41.79	4.64

Tablo 36 incelendiğinde, öğrencilerin başarı durumlarına göre kişisel uyum puanlarının birbirine yakın olduğu görülmektedir. Gruplar arasında anlamlı fark olup olmadığı tek-yönlü varyans analizi ile incelenmiş ve sonuçları tablo 37’de gösterilmiştir.

TABLO 37
Öğrencilerin Üniversitedeki Başarı Durumlarına Göre Kişisel Uyum
Puanlarına İlişkin Tek Yönlü Varyans Analiz Sonuçları

Varyans Kaynağı	KT	Sd	KO	F	p
Gruplar arası	114.848	2	57.424	2.704	.071
Gruplar içi	2272.143	107	21.235		
Toplam	2386.991	109			

p>0.05

Tablo 37’de görüldüğü üzere, öğrencilerin başarı durumlarına göre kişisel uyum puanlarına ilişkin tek yönlü varyans analizi sonucunda, gruplar arasında anlamlı bir fark olmadığı ($p>0.05$) izlenmektedir.

b. Sosyal Uyum Düzeyi

Öğrencilerin başarı durumlarına göre sosyal uyum düzeylerine ilişkin sayısal dağılımı, kişisel uyum puanlarının ortalamaları ve standart sapmaları Tablo 38’de verilmiştir

TABLO 38
Öğrencilerin Üniversitedeki Başarı Durumlarına Göre Sosyal Uyum
Puanlarının Ortalamaları Ve Standart Sapmaları

Gruplar	n	x	Ss
Yüksek	14	46.79	4.54
Orta	40	45.00	5.04
Düşük	56	45.44	5.51

Tablo 38 incelendiğinde, öğrencilerin başarı durumlarına göre sosyal uyum puanlarının birbirine yakın olduğu görülmektedir. Gruplar arasında anlamlı fark olup olmadığı tek-yönlü varyans analizi ile incelenmiş ve sonuçları tablo 39’da gösterilmiştir.

TABLO 39
Öğrencilerin Üniversitedeki Başarı Durumlarına Göre Sosyal Uyum
Puanlarına İlişkin Tek Yönlü Varyans Analiz Sonuçlar

Varyans Kaynağı	KT	Sd	KO	F	p
Gruplar arası	33.144	2	16.572	.605	.543
Gruplar içi	2931.911	107	27.401		
Toplam	2965.055	109			

$p > 0.05$

Tablo 39’da görüldüğü üzere, öğrencilerin başarı durumlarına göre sosyal uyum puanlarına ilişkin tek yönlü varyans analizi sonucunda, gruplar arasında anlamlı bir fark olmadığı ($p > 0.05$) izlenmektedir.

c. Genel Uyum Düzeyi

Öğrencilerin başarı durumlarına göre genel uyum düzeylerine ilişkin sayısal dağılımı, kişisel uyum puanlarının ortalamaları ve standart sapmaları Tablo 40’ta verilmiştir

TABLO 40
Öğrencilerin Üniversitedeki Başarı Durumlarına Göre Genel Uyum
Puanlarının Ortalamaları Ve Standart Sapmaları

Gruplar	n	x	Ss
Yüksek	15	85.43	7.65
Orta	40	85.72	6.73
Düşük	56	86.45	7.42

Tablo 40 incelendiğinde, öğrencilerin başarı durumlarına göre sosyal uyum puanlarının birbirine yakın olduğu görülmektedir. Gruplar arasında anlamlı fark olup olmadığı tek-yönlü varyans analizi ile incelenmiş ve sonuçları tablo 41’de gösterilmiştir.

TABLO 41
Öğrencilerin Üniversitedeki Başarı Durumlarına Göre Genel Uyum
Puanlarına İlişkin Tek Yönlü Varyans Analiz Sonuçları

Varyans Kaynağı	KT	Sd	KO	F	p
Gruplar arası	65.405	2	32.702	.589	.557
Gruplar içi	5943.768	107	55.549		
Toplam	6009.173	109			

p>0.05

Tablo 41’de görüldüğü üzere, öğrencilerin başarı durumlarına sosyal uyum puanlarına ilişkin tek yönlü varyans analizi sonucunda, gruplar arasında anlamlı bir fark olmadığı ($p>0.05$) izlenmektedir.

12. Öğrencilerin Ekonomik Geçim Sıkıntısı Yaşayıp Yaşamadıklarına Göre Uyum Düzeylerinin İncelenmesine İlişkin Bulgular:

a. Kişisel Uyum Düzeyi

Öğrencilerin ekonomik geçim sıkıntısı yaşayıp yaşamadıklarına göre kişisel uyum düzeylerine ilişkin sayısal dağılımı, kişisel uyum puanlarının ortalamaları ve standart sapmaları Tablo 42’te verilmiştir

TABLO 42
Öğrencilerin Ekonomik Geçim Sıkıntısı Yaşayıp Yaşamadıklarına Göre Kişisel Uyum Puanlarının Ortalamaları Ve Standart Sapmaları

Gruplar	n	x	Ss
Evet	53	40.57	5.07
Kısmen	37	42.24	4.46
Hayır	20	39.90	3.57

Tablo 42 incelendiğinde, öğrencilerin ekonomik geçim sıkıntısı yaşıyıp yaşamadıklarına göre kişisel uyum puanlarının birbirine yakın olduğu görülmektedir. Gruplar arasında anlamlı fark olup olmadığı tek-yönlü varyans analizi ile incelenmiş ve sonuçları tablo 43'te gösterilmiştir.

TABLO 43

Öğrencilerin Ekonomik Geçim Sıkıntısı Yaşıyıp Yaşamadıklarına Göre Kişisel Uyum Puanlarına İlişkin Tek Yönlü Varyans Analiz Sonuçları

Varyans Kaynağı	KT	Sd	KO	F	p
Gruplar arası	91.361	2	45.681	2.129	.124
Gruplar içi	2295.630	107	21.454		
Toplam	2386.991	109			

p>0.05

Tablo 43'te görüldüğü üzere, öğrencilerin ekonomik geçim sıkıntısı yaşıyıp yaşamadıklarına göre kişisel uyum puanlarına ilişkin tek yönlü varyans analizi sonucunda, gruplar arasında anlamlı bir fark olmadığı ($p>0.05$) izlenmektedir.

b. Sosyal Uyum Düzeyi

Öğrencilerin ekonomik geçim sıkıntısı yaşıyıp yaşamadıklarına göre sosyal uyum düzeylerine ilişkin sayısal dağılımı, kişisel uyum puanlarının ortalamaları ve standart sapmaları Tablo 44'te verilmiştir

TABLO 44

Öğrencilerin Ekonomik Geçim Sıkıntısı Yaşıyıp Yaşamadıklarına göre Sosyal Uyum Puanlarının Ortalamaları Ve Standart Sapmaları

Gruplar	n	x	Ss
Evet	53	45.45	5.11
Kismen	37	45.05	5.44
Hayir	20	46.10	5.28

Tablo 44 incelendiğinde, öğrencilerin ekonomik geçim sıkıntı yaşıyıp yaşamadıklarına göre sosyal uyum puanlarının birbirine yakın olduğu görülmektedir. Gruplar arasında anlamlı fark olup olmadığı tek-yönlü varyans analizi ile incelenmiş ve sonuçları tablo 45’te gösterilmiştir.

TABLO 45

Öğrencilerin Ekonomik Geçim Sıkıntısı Yaşıyıp Yaşamadıklarına Göre Sosyal Uyum Puanlarına İlişkin Tek Yönlü Varyans Analiz Sonuçları

Varyans Kaynağı	KT	Sd	KO	F	p
Gruplar arası	14.231	2	7.115	.258	.773
Gruplar içi	2950.824	107	27.578		
Toplam	2965.055	109			

$p>0.05$

Tablo 45’te görüldüğü üzere, öğrencilerin ekonomik geçim sıkıntısı yaşıyıp yaşamadıklarına göre sosyal uyum puanlarına ilişkin tek yönlü varyans analizi sonucunda, gruplar arasında anlamlı bir fark olmadığı ($p>0.05$) izlenmektedir.

c. Genel Uyum Düzeyi

Öğrencilerin ekonomik geçim sıkıntısı yaşıyıp yaşamadıklarına göre genel uyum düzeylerine ilişkin sayısal dağılımı, kişisel uyum puanlarının ortalamaları ve standart sapmaları Tablo 46’da verilmiştir

TABLO 46

Öğrencilerin Ekonomik Geçim Sıkıntısı Yaşıyıp Yaşamadıklarına Göre Genel Uyum Puanlarının Ortalamaları Ve Standart Sapmaları

Gruplar	n	x	Ss
Evet	53	86.02	8.02
Kismen	37	87.30	7.54
Hayir	20	86.00	5.50

Tablo 46 incelendiğinde, öğrencilerin ekonomik geçim sıkıntısı yaşıyıp yaşamadıklarına göre genel uyum puanlarının birbirine yakın olduğu görülmektedir. Gruplar arasında anlamlı fark olup olmadığı tek-yönlü varyans analizi ile incelenmiş ve sonuçları tablo 47’de gösterilmiştir.

TABLO 47

Öğrencilerin Ekonomik Geçim Sıkıntısı Yaşıyıp Yaşamadıklarına Göre Genel Uyum Puanlarına İlişkin Tek Yönlü Varyans Analiz Sonuçları

Varyans Kaynağı	KT	Sd	KO	F	p
Gruplar arası	40.462	2	20.231	.363	.697
Gruplar içi	5968.711	107	55.782		
Toplam	6009.173	109			
p>0.05					

Tablo 47’de görüldüğü üzere, öğrencilerin ekonomik geçim sıkıntısı yaşıyıp yaşamadıklarına göre genel uyum puanlarına ilişkin tek yönlü varyans analizi sonucunda, gruplar arasında anlamlı bir fark olmadığı ($p>0.05$) izlenmektedir.

13. Öğrencilerin Herhangi Bir İşte Çalışıp Çalışmadıklarına Göre Uyum Düzeylerinin İncelenmesine İlişkin Bulgular:

Öğrencilerin herhangi bir işte çalışıp çalışmadıklarına göre sayısal dağılımı, uyum düzeyi puanlarının ortalamaları, standart sapmaları ve t testi sonuçları Tablo48’de verilmiştir.

TABLO 48
Öğrencilerin Herhangi Bir İşte Çalışıp Çalışmadıklarına Göre Uyum
Puanlarının Ortalamaları, Standart Sapmaları ve t Değerleri

	Evet			Hayır			t	p
	n	x	Ss	n	x	Ss		
Kişisel uyum	36	41.78	4.37	74	40.64	4.81	1.204	.529
Sosyal uyum	36	45.67	6.37	74	45.32	4.59	.322	.666
Genel uyum	36	87.45	8.53	74	85.96	6.83	.984	.084

$p>0.05$

Tablo 48’de görüldüğü üzere, öğrencilerin herhangi bir işte çalışıp çalışmadıklarına göre uyum puanlarının aritmetik ortalamaları birbirine yakın değerlerden oluşmaktadır.

Öğrencilerin herhangi bir işte çalışıp çalışmadıklarına göre uyum düzeyleri arasında anlamlı fark olup olmadığını test etmek için yapılan t-testi sonucunda, öğrencilerin herhangi bir işte çalışıp çalışmadıklarına uyum düzeyleri arasında anlamlı bir fark olmadığı ($p>0.05$) bulunmuştur.

14. Öğrencilerin Türkiye’de Türkiyeli Yakın Arkadaşının veya Arkadaşlarının Olup Olmadığına Göre Uyum Düzeylerinin İncelenmesine İlişkin Bulgular:

Öğrencilerin Türkiye’de Türkiyeli yakın arkadaşının veya arkadaşlarının olup olmadığına göre sayısal dağılımı, uyum düzeyi puanlarının ortalamaları, standart sapmaları ve t testi sonuçları Tablo 49’da verilmiştir.

TABLO 49

Öğrencilerin Türkiye’de Türkiyeli Yakın Arkadaşının veya Arkadaşlarının Olup Olmadığına Göre Uyum Puanlarının Ortalamaları, Standart Sapmaları ve t Değerleri

	Evet			hayir			t	p
	n	x	Ss	n	x	Ss		
Kişisel uyum	73	40.84	4.78	37	41.35	4.51	-.544	.798
Sosyal uyum	73	45.59	4.89	37	45.14	5.86	.430	.155
Genel uyum	73	86.43	6.79	37	86.49	8.64	-.041	.565

$p>0.05$

Tablo 49’da görüldüğü üzere, öğrencilerin Türkiye’de Türkiyeli yakın arkadaşının veya arkadaşlarının olup olamadığına göre uyum puanlarının aritmetik ortalamaları birbirine yakın değerlerden oluşmaktadır.

Öğrencilerin öğrencilerin Türkiye’de Türkiyeli yakın arkadaşının veya arkadaşlarının olup olamadığına göre uyum düzeyleri arasında anlamlı fark olup olmadığını test etmek için yapılan t-testi sonucunda, öğrencilerin Türkiye’de Türkiyeli yakın arkadaşının veya arkadaşlarının olup olamadığına göre uyum düzeyleri arasında anlamlı bir fark olmadığı ($p>0.05$) bulunmuştur.

15. Öğrencilerin Ülkelerine Gidip Gelme Sıklığına Göre Uyum Düzeylerinin İncelenmesine İlişkin Bulgular:

a. Kişisel Uyum Düzeyi

Öğrencilerin ülkelere gidip gelme sıklığına göre kişisel uyum düzeylerine ilişkin sayısal dağılımı, kişisel uyum puanlarının ortalamaları ve standart sapmaları Tablo 50’de verilmiştir

TABLO 50
Öğrencilerin Ülkelerine Gidip Gelme Sıklığına Göre Kişisel Uyum Puanlarının
Ortalamaları Ve Standart Sapmaları

Gruplar	n	x	Ss
Ayda bir kez	9	42.33	4.44
Üç ayda bir kez	34	41.12	4.60
Altı ayda bir kez	54	41.24	4.83
Yılda bir kez	13	38.85	4.20

Tablo 50 incelendiğinde, öğrencilerin ülkelerine gidip gelme sıklığına göre kişisel uyum puanlarının birbirine yakın olduğu görülmektedir. Gruplar arasında anlamlı fark olup olmadığı tek-yönlü varyans analizi ile incelenmiş ve sonuçları tablo 51’de gösterilmiştir.

TABLO 51
Öğrencilerin Ülkelerine Gidip Gelme Sıklığına Göre Kişisel Uyum Puanlarına
İlişkin Tek Yönlü Varyans Analiz Sonuçları

Varyans Kaynağı	KT	Sd	KO	F	p
Gruplar arası	79.899	3	26.633	1.224	.305
Gruplar içi	2307.092	106	21.765		
Toplam	2386.991	109			

$p > 0.05$

Tablo 51’de görüldüğü üzere, öğrencilerin ülkelerine gidip gelme sıklığına göre kişisel uyum puanlarına ilişkin tek yönlü varyans analizi sonucunda, gruplar arasında anlamlı bir fark olmadığı ($p > 0.05$) izlenmektedir.

b. Sosyal Uyum Düzeyi

Öğrencilerin ülkelerine gidip gelme sıklığına göre sosyal uyum düzeylerine ilişkin sayısal dağılımı, sosyal uyum puanlarının ortalamaları ve standart sapmaları Tablo 52’de verilmiştir

TABLO 52
Öğrencilerin Ülkelerine Gidip Gelme Sıklığına Göre Sosyal Uyum Puanlarının Ortalamaları Ve Standart Sapmaları

Gruplar	n	x	Ss
Ayda bir kez	9	47.44	5.25
Uc ayda bir kez	34	45.26	5.80
Alti ayda bir kez	54	45.59	4.98
Yilda bir kez	13	43.85	4.56

Tablo 52 incelendiğinde, öğrencilerin ülkelerine gidip gelme sıklığına göre sosyal uyum puanlarının birbirine yakın olduğu görülmektedir. Gruplar arasında anlamlı fark olup olmadığı tek-yönlü varyans analizi ile incelenmiş ve sonuçları tablo 53’te gösterilmiştir.

TABLO 53
Öğrencilerin Ülkelerine Gidip Gelme Sıklığına Göre Sosyal Uyum Puanlarına İlişkin Tek Yönlü Varyans Analiz Sonuçları

Varyans Kaynağı	KT	Sd	KO	F	p
Gruplar arası	71.485	3	23.828	.873	.458
Gruplar içi	2893.569	106	27.298		
Toplam	2965.055	109			

p>0.05

Tablo 53'te görüldüğü üzere, öğrencilerin ülkelerine gidip gelme sıklığına göre sosyal uyum puanlarına ilişkin tek yönlü varyans analizi sonucunda, gruplar arasında anlamlı bir fark olmadığı ($p>0.05$) izlenmektedir.

c. Genel Uyum Düzeyi

Öğrencilerin ülkelerine gidip gelme sıklığına göre genel uyum düzeylerine ilişkin sayısal dağılımı, sosyal uyum puanlarının ortalamaları ve standart sapmaları Tablo 54'te verilmiştir

TABLO 54

Öğrencilerin Ülkelerine Gidip Gelme Sıklığına Göre Genel Uyum Puanlarının Ortalamaları Ve Standart Sapmaları

Gruplar	n	x	Ss
Ayda bir kez	9	89.78	8.53
Uc ayda bir kez	34	83.38	7.27
Alti ayda bir kez	54	86.83	7.16
Yilda bir kez	13	82.69	7.50

Tablo 54 incelendiğinde, öğrencilerin ülkelerine gidip gelme sıklığına göre genel uyum puanlarının birbirine yakın olduğu görülmektedir. Gruplar arasında anlamlı fark olup olmadığı tek-yönlü varyans analizi ile incelenmiş ve sonuçları tablo 55'te gösterilmiştir.

TABLO 55

Öğrencilerin Ülkelerine Gidip Gelme Sıklığına Göre Genel Uyum Puanlarına İlişkin Tek Yönlü Varyans Analiz Sonuçları

Varyans Kaynağı	KT	Sd	KO	F	p
Gruplar arası	291.319	3	97.106	1.800	.152
Gruplar içi	5717.854	106	53.942		
Toplam	6009.173	109			

$p>0.05$

Tablo 55’te görüldüğü üzere, öğrencilerin ülkelerine gidip gelme sıklığına göre kişisel uyum puanlarına ilişkin tek yönlü varyans analizi sonucunda, gruplar arasında anlamlı bir fark olmadığı ($p>0.05$) izlenmektedir.

16. Öğrencilerin Annelerinin Tutumlarına Göre Uyum Düzeylerinin İncelenmesine İlişkin Bulgular:

a. Kişisel Uyum Düzeyi

Öğrencilerin annelerinin tutumlarına göre kişisel uyum düzeylerine ilişkin sayısal dağılımı, kişisel uyum puanlarının ortalamaları ve standart sapmaları Tablo 56’da verilmiştir

TABLO 56

Öğrencilerin Annelerinin Tutumlarına Göre Kişisel Uyum Puanlarının Ortalamaları Ve Standart Sapmaları

Gruplar	n	x	Ss
Demokratik	83	40.95	4.68
Otoriter	12	41.58	4.50
İlgisiz	15	40.87	5.08

Tablo 56 incelendiğinde, öğrencilerin annelerinin tutumlarına göre kişisel uyum puanlarının birbirine yakın olduğu görülmektedir. Gruplar arasında anlamlı fark olup olmadığı tek-yönlü varyans analizi ile incelenmiş ve sonuçları tablo 57’de gösterilmiştir.

TABLO 57
Öğrencilerin Annelerinin Tutumlarına Göre Kişisel Uyum Puanlarına İlişkin
Tek Yönlü Varyans Analiz Sonuçları

Varyans Kaynağı	KT	Sd	KO	F	p
Gruplar arası	4.534	2	2.267	.102	.903
Gruplar içi	2382.454	107	22.266		
Toplam	2386.991	109			

p>0.05

Tablo 57’de görüldüğü üzere, öğrencilerin annelerinin tutumlarına göre kişisel uyum puanlarına ilişkin tek yönlü varyans analizi sonucunda, gruplar arasında anlamlı bir fark olmadığı ($p>0.05$) izlenmektedir.

b. Sosyal Uyum Düzeyi

Öğrencilerin annelerinin tutumlarına göre sosyal uyum düzeylerine ilişkin sayısal dağılımı, sosyal uyum puanlarının ortalamaları ve standart sapmaları Tablo 58’de verilmiştir

TABLO 58
Öğrencilerin Annelerinin Tutumlarına Göre Sosyal
Uyum Puanlarının Ortalamaları Ve Standart Sapmaları

Gruplar	n	x	Ss
Demokratik	83	45.21	4.85
Otoriter	12	44.58	7.30
İlgisiz	15	47.07	5.34

Tablo 58 incelendiğinde, öğrencilerin annelerinin tutumlarına göre sosyal uyum puanlarının birbirine yakın olduğu görülmektedir. Gruplar arasında anlamlı fark olup olmadığı tek-yönlü varyans analizi ile incelenmiş ve sonuçları tablo 59’da gösterilmiştir.

TABLO 59
Öğrencilerin Annelerinin Tutumlarına Göre Sosyal Uyum Puanlarına İlişkin
Tek Yönlü Varyans Analiz Sonuçları

Varyans Kaynağı	KT	Sd	KO	F	p
Gruplar arası	51.036	2	25.518	.937	.395
Gruplar içi	2914.019	107	27.234		
Toplam	2965.055	109			

p>0.05

Tablo 59’da görüldüğü üzere, öğrencilerin annelerinin tutumlarına göre sosyal uyum puanlarına ilişkin tek yönlü varyans analizi sonucunda, gruplar arasında anlamlı bir fark olmadığı ($p>0.05$) izlenmektedir.

c. Genel Uyum Düzeyi

Öğrencilerin annelerinin tutumlarına göre genel uyum düzeylerine ilişkin sayısal dağılımı, sosyal uyum puanlarının ortalamaları ve standart sapmaları Tablo 60’ta verilmiştir

TABLO 60
Öğrencilerin Annelerinin Tutumlarına Göre Genel
Uyum Puanlarının Ortalamaları Ve Standart Sapmaları

Gruplar	n	x	Ss
Demokratik	83	86.22	6.99
Otoriter	12	86.17	7.98
İlgisiz	15	87.93	9.48

Tablo 60 incelendiğinde, öğrencilerin annelerinin tutumlarına göre genel uyum puanlarının birbirine yakın olduğu görülmektedir. Gruplar arasında anlamlı fark olup olmadığı tek-yönlü varyans analizi ile incelenmiş ve sonuçları tablo 61’de gösterilmiştir.

TABLO 61
Öğrencilerin Annelerinin Tutumlarına Göre Genel Uyum Puanlarına İlişkin
Tek Yönlü Varyans Analiz Sonuçları

Varyans Kaynağı	KT	Sd	KO	F	p
Gruplar arası	38.476	2	19.238	.345	.709
Gruplar içi	5970.696	107	55.801		
Toplam	6009.173	109			

p>0.05

Tablo 61’de görüldüğü üzere, öğrencilerin annelerinin tutumlarına göre sosyal uyum puanlarına ilişkin tek yönlü varyans analizi sonucunda, gruplar arasında anlamlı bir fark olmadığı ($p>0.05$) izlenmektedir.

17. Öğrencilerin Babalarının Tutumlarına Göre Uyum Düzeylerinin İncelenmesine İlişkin Bulgular:

a. Kişisel Uyum Düzeyi

Öğrencilerin babalarının tutumlarına göre kişisel uyum düzeylerine ilişkin sayısal dağılımı, kişisel uyum puanlarının ortalamaları ve standart sapmaları Tablo 62’de verilmiştir

TABLO 62
Öğrencilerin Babalarının Tutumlarına Göre Kişisel Uyum Puanlarının
Ortalamaları Ve Standart Sapmaları

Gruplar	n	x	Ss
Demokratik	72	41.44	4.55
Otoriter	22	39.86	4.81
İlgisiz	16	40.63	5.07

Tablo 62 incelendiğinde, öğrencilerin babalarının tutumlarına göre kişisel uyum puanlarının birbirine yakın olduğu görülmektedir. Gruplar arasında anlamlı fark olup

olmadığı tek-yönlü varyans analizi ile incelenmiş ve sonuçları tablo 63'te gösterilmiştir.

TABLO 63
Öğrencilerin Babalarının Tutumlarına Göre Kişisel Uyum Puanlarına İlişkin
Tek Yönlü Varyans Analiz Sonuçları

Varyans Kaynağı	KT	Sd	KO	F	p
Gruplar arası	44.870	2	22.436	1.025	.362
Gruplar içi	2342.119	107	21.889		
Toplam	2386.991	109			
p>0.05					

Tablo 63'te görüldüğü üzere, öğrencilerin babalarının tutumlarına göre kişisel uyum puanlarına ilişkin tek yönlü varyans analizi sonucunda, gruplar arasında anlamlı bir fark olmadığı ($p>0.05$) izlenmektedir.

b. Sosyal Uyum Düzeyi

Öğrencilerin babalarının tutumlarına göre sosyal uyum düzeylerine ilişkin sayısal dağılımı, kişisel uyum puanlarının ortalamaları ve standart sapmaları Tablo 64'te verilmiştir

TABLO 64
Öğrencilerin Babalarının Tutumlarına Göre Sosyal Uyum Puanlarının
Ortalamaları Ve Standart Sapmaları

Gruplar	n	x	Ss
Demokratik	72	45.88	5.56
Otoriter	22	45.86	4.21
İlgisiz	16	42.88	4.27

Tablo 64 incelendiğinde, öğrencilerin babalarının tutumlarına göre sosyal uyum puanlarının birbirine yakın olduğu görülmektedir. Gruplar arasında anlamlı fark olup

olmadığı tek-yönlü varyans analizi ile incelenmiş ve sonuçları tablo 65'te gösterilmiştir.

TABLO 65
Öğrencilerin Babalarının Tutumlarına Göre Sosyal Uyum Puanlarına İlişkin
Tek Yönlü Varyans Analiz Sonuçları

Varyans Kaynağı	KT	Sd	KO	F	p
Gruplar arası	122.839	2	61.419	2.312	.104
Gruplar içi	2842.216	107	26.563		
Toplam	2962.216	109			

p>0.05

Tablo 65'te görüldüğü üzere, öğrencilerin babalarının tutumlarına göre sosyal uyum puanlarına ilişkin tek yönlü varyans analizi sonucunda, gruplar arasında anlamlı bir fark olmadığı (p>0.05) izlenmektedir.

c. Genel Uyum Düzeyi

Öğrencilerin babalarının tutumlarına göre genel uyum düzeylerine ilişkin sayısal dağılımı, kişisel uyum puanlarının ortalamaları ve standart sapmaları Tablo 66'da verilmiştir

TABLO 66
Öğrencilerin Babalarının Tutumlarına Göre Genel Uyum Puanlarının
Ortalamaları Ve Standart Sapmaları

Gruplar	n	x	Ss
Demokratik	72	87.32	7.33
Otoriter	22	85.73	7.22
İlgisiz	16	83.50	7.75

Tablo 66 incelendiğinde, öğrencilerin babalarının tutumlarına göre genel uyum puanlarının birbirine yakın olduğu görülmektedir. Gruplar arasında anlamlı fark olup

olmadığı tek-yönlü varyans analizi ile incelenmiş ve sonuçları tablo 67’de gösterilmiştir.

TABLO 67
Öğrencilerin Babalarının Tutumlarına Göre Genel Uyum Puanlarına İlişkin
Tek Yönlü Varyans Analiz Sonuçları

Varyans Kaynağı	KT	Sd	KO	F	p
Gruplar arası	205.156	2	102.578	1.891	.156
Gruplar içi	5804.016	107	54.243		
Toplam	6009.173	109			
p>0.05					

Tablo 67’de görüldüğü üzere, öğrencilerin babalarının tutumlarına göre genel uyum puanlarına ilişkin tek yönlü varyans analizi sonucunda, gruplar arasında anlamlı bir fark olmadığı ($p>0.05$) izlenmektedir.

18. Öğrencilerin Yaşamlarının Çoğunu Geçirdikleri Yere Göre Uyum Düzeylerinin İncelenmesine İlişkin Bulgular:

a. Kişisel Uyum Düzeyi

Öğrencilerin yaşamlarının çoğunu geçirdikleri yere göre kişisel uyum düzeylerine ilişkin sayısal dağılımı, kişisel uyum puanlarının ortalamaları ve standart sapmaları Tablo 68’de verilmiştir

TABLO 68
Öğrencilerin Yaşamlarının Çoğunu Geçirdikleri Yere Göre Kişisel Uyum
Puanlarının Ortalamaları Ve Standart Sapmaları

Gruplar	n	x	Ss
Koy	21	40.19	5.04
Kasaba	29	41.41	4.59
Kucuk kent	22	41.09	4.61
Buyuk kent	38	41.11	4.72

Tablo 68 incelendiğinde, öğrencilerin yaşamlarının çoğunu geçirdikleri yere göre genel uyum puanlarının birbirine yakın olduğu görülmektedir. Gruplar arasında anlamlı fark olup olmadığı tek-yönlü varyans analizi ile incelenmiş ve sonuçları tablo 69’da gösterilmiştir.

TABLO 69
Öğrencilerin Yaşamlarının Çoğunu Geçirdikleri Yere Göre Kişisel Uyum
Puanlarına İlişkin Tek Yönlü Varyans Analiz Sonuçları

Varyans Kaynağı	KT	Sd	KO	F	p
Gruplar arası	19.321	3	6.440	.228	.834
Gruplar içi	2367.670	106	22.337		
Toplam	2386.991	109			

p>0.05

Tablo 69’te görüldüğü üzere, öğrencilerin yaşamlarının çoğunu geçirdikleri yere göre kişisel uyum puanlarına ilişkin tek yönlü varyans analizi sonucunda, gruplar arasında anlamlı bir fark olmadığı ($p>0.05$) izlenmektedir.

b. Sosyal Uyum Düzeyi

Öğrencilerin yaşamlarının çoğunu geçirdikleri yere göre sosyal uyum düzeylerine ilişkin sayısal dağılımı, kişisel uyum puanlarının ortalamaları ve standart sapmaları Tablo 70’te verilmiştir

TABLO 70
Öğrencilerin Yaşamlarının Çoğunu Geçirdikleri Yere Göre Sosyal Uyum
Puanlarının Ortalamaları Ve Standart Sapmaları

Gruplar	n	x	Ss
Koy	21	45.27	5.62
Kasaba	29	44.97	4.91
Kucuk kent	22	45.45	5.28
Buyuk kent	38	45.89	5.35

Tablo 70 incelendiğinde, öğrencilerin yaşamlarının çoğunu geçirdikleri yere göre sosyal uyum puanlarının birbirine yakın olduğu görülmektedir. Gruplar arasında anlamlı fark olup olmadığı tek-yönlü varyans analizi ile incelenmiş ve sonuçları tablo 71’de gösterilmiştir.

TABLO 71
Öğrencilerin Yaşamlarının Çoğunu Geçirdikleri Yere Göre Sosyal Uyum
Puanlarına İlişkin Tek Yönlü Varyans Analiz Sonuçları

Varyans Kaynağı	KT	Sd	KO	F	p
Gruplar arası	15.246	3	5.082	.183	.908
Gruplar içi	2949.809	106	17.828		
Toplam	2965.055	109			

$p > 0.05$

Tablo 71’de görüldüğü üzere, öğrencilerin yaşamlarının çoğunu geçirdikleri yere göre sosyal uyum puanlarına ilişkin tek yönlü varyans analizi sonucunda, gruplar arasında anlamlı bir fark olmadığı ($p > 0.05$) izlenmektedir.

c. Genel Uyum Düzeyi

Öğrencilerin yaşamlarının çoğunu geçirdikleri yere göre genel uyum düzeylerine ilişkin sayısal dağılımı, kişisel uyum puanlarının ortalamaları ve standart sapmaları Tablo 72’de verilmiştir

TABLO 72
Öğrencilerin Yaşamlarının Çoğunu Geçirdikleri Yere Göre Genel Uyum
Puanlarının Ortalamaları Ve Standart Sapmaları

Gruplar	n	x	Ss
Koy	21	85.43	8.04
Kasaba	29	86.38	6.26
Kucuk kent	22	86.55	8.10
Buyuk kent	38	87.00	7.73

Tablo 72 incelendiğinde, öğrencilerin yaşamlarının çoğunu geçirdikleri yere göre genel uyum puanlarının birbirine yakın olduğu görülmektedir. Gruplar arasında anlamlı fark olup olmadığı tek-yönlü varyans analizi ile incelenmiş ve sonuçları tablo 73’te gösterilmiştir.

TABLO 73
Öğrencilerin Yaşamlarının Çoğunu Geçirdikleri Yere Göre Genel Uyum
Puanlarına İlişkin Tek Yönlü Varyans Analiz Sonuçları

Varyans Kaynağı	KT	Sd	KO	F	p
Gruplar arası	33.748	3	11.249	.200	.896
Gruplar içi	5975.425	106	56.372		
Toplam	6009.173	109			
p>0.05					

Tablo 73’te görüldüğü üzere, öğrencilerin yaşamlarının çoğunu geçirdikleri yere göre genel uyum puanlarına ilişkin tek yönlü varyans analizi sonucunda, gruplar arasında anlamlı bir fark olmadığı ($p>0.05$) izlenmektedir.

BÖLÜM V

TARTIŞMA VE YORUM

Bu bölümde Türk Cumhuriyetlerinden gelen öğrencilerin cinsiyetlerine, yaş gruplarına, annenin eğitim durumuna, babanın eğitim durumuna, MEB aldıkları burslarının yeterli görüp görmedikleri, Türkiye’de okumaktan memnun olup olmadıklarına, hangi ülkeden geldiklerine, kaç yıldır Türkiye’de yaşadıklarına, kaçınıcı sınıfta okuduklarına, derslerinde başarı durumlarına, Türkiye’de geçim sıkıntısı yaşayıp yaşamadıklarına, Türkiye’de herhangi bir işte çalışıp çalışmadıklarına, ülkelerine hangi sıklıkta gittiklerine, Türkiye’de Türkiyeli yakın arkadaşının olup olmadıklarına, annelerinin öğrencilere karşı tutumlarına, babalarının çocuklarına karşı tutumlarına ve yaşamlarının çoğunu nerede geçirdiklerine göre elde edilen bulguların yorum ve tartışması yapılmıştır.

1. Öğrencilerin Cinsiyetlerine Göre Uyum Düzeylerinin İncelenmesine İlişkin Bulguların Tartışılması ve Yorumu

Öğrencilerin cinsiyetlerine göre uyum düzeyleri arasında anlamlı bir fark olduğu bulunmuştur. Kız öğrencilerin uyum düzeylerinin erkek öğrencilerden daha yüksek olduğu bulunmuştur.

Soyer’in (1992) yaptığı araştırmaya göre, sosyal dışa dönük kız ve erkek öğrencilerin genel uyum düzeyleri arasında bir fark olmadığı bulunmuştur. Bu sonuç, ilgili araştırmaya paralellik göstermemektedir.

Kurç’un (1989) yaptığı araştırmada, sosyal ilişkiler ve aile ilişkileri açısından kız ve erkek öğrencilerin uyum düzeyleri arasında bir fark olmadığı bulunmuştur. Bu sonuç araştırmanın bulgusunu desteklememektedir.

Başaran(1969), toplum bireylerinin çocuk tercihlerinde erkek cinsinin daha değerli ve üstün tutulduğun ifade etmiştir. Sosyalleşme süreci içinde çocuğa verilen değer, onun kişilik düzeninin ve benlik yapısının oluşumunda merkezi bir rol oynamaktadır.

Köknell'in de (1969) ileri sürdüğü gibi toplumumuzda erkek çocuklar daha hoşgörülü ve daha az geleneksel, kızlar ise geleneksel, daha baskılı ve koruyucu biçimde yetiştirilmektedir. Ailenin baskılı, koruyucu ve geleneksel tutumlarının, kızlarda kısıtlı ve edilgen cinsiyet rolleri edinmelerine, uyarlı ve bağımlı bir kişilik yapısı geliştirmelerine neden olabilir.

Aile tutumunun daha baskıcı ve korucu özellik taşıması, kızların kurallara daha boyun eğmesi, uygun davranışlarda bulunmaya özen göstermeleri, başarılı olabilmeleri için daha çok çaba göstermeleri, kız çocuklarının toplumda giderek daha fazla önem verilmeye başlanılmasının, onların kişilik ve uyum düzeylerini etkilediği düşünülebilir.

2.Öğrencilerin Yaşlarına Göre Uyum Düzeylerinin İncelenmesine İlişkin Bulguların Tartışılması ve Yorumu

Kişisel uyum boyutunda, Türk Cumhuriyetlerden gelen öğrencilerin yaş grupları değişkenine göre görüşleri arasında anlamlı farklılığın olmadığı bulunmuştur. Bu bulguya dayalı olarak, yaş değişkeninin öğrencilerin kişisel uyum düzeyini etkileyen bir değişken olmadığı söylenebilir.

Sosyal uyum ve genel uyum alanında da yaş değişkenine göre anlamlı bir farklılığın olmadığı bulunmuştur. Bu bulgu öğrencilerin yaş gruplarının büyük ya da küçük olması sosyal uyumlarını etkilememektedir şeklinde yorumlanabilir.

Ülkemizde Kılıççı'nın (1981), yaptığı bir araştırmada üniversite öğrencilerinin kendini kabulleriyle yaş arasında bir farklılık bulunmamıştır.

Erikson'a (1974) göre, her dönemin kendine özgü gereksinimleri, görevleri sorunları ve davranış özellikleri vardır. Bir bakımdan çoğunluğu aynı dönemi yaşayan üniversiteli gençlerin, yaşları bakımından, uyum düzeyleri arasında fark bulunmayışı, bu gençlerin aynı dönemi yaşamalarıyla açıklanabilir.

3. Öğrencilerin Annelerinin Eğitim Durumuna Göre Uyum Düzeylerinin İncelenmesine İlişkin Bulguların Tartışılması ve Yorumu

Annenin eğitim durumu etmeni açısından öğrencilerin kişisel uyum boyutuna bakıldığında anlamlı bir fark bulunmuştur. Annesi üniversite mezunu olan öğrencilerin uyum düzeyleri, annesi lise mezunu olanlardan daha yüksek bulunmuştur. Bu bulgu, annenin eğitim durumunun öğrenim durumu yüksek olmasının öğrencilerin uyum düzeyine olumlu yansıdığını göstermektedir.

Sosyal uyum boyutuna bakıldığında annenin eğitim durumu etmeni açısından anlamlı bir fark bulunmamıştır. Bu bulgu annenin eğitim durumu lise ya da üniversite mezunu olmasının öğrencilerin sosyal uyum düzeylerini etkilemediği anlamına gelmektedir.

Kağıtçıbaşı'nın (1981) yaptığı araştırmada, annenin eğitim durumu yükseldikçe, çocuğa verilen değer artmaktadır. Çocuğun eğitimine, başarısına, bedensel ve psikolojik gelişimine verilen önem, annenin eğitim durumu düşük olanlara oranla daha yüksek bulunmuştur. Bu araştırma ilgili araştırmanın bulgularıyla paralellik göstermektedir.

Genel uyum düzeylerine bakıldığında Annenin Eğitim Durumu açısından anlamlı bir fark bulunmuştur. Annenin eğitim durumu yükseldikçe çocuklarının uyum düzeyi de yükselmektedir.

Harrower (1934), Maas(1951), Sears ve Maccoby(1954) yaptıkları araştırmalarda, öğrenim ve ekonomik durumlarına göre çocuk yetiştirme tarzlarında fark olduğunu ve öğrenim düzeyi düşük olan annelerin, çocuklarına daha çok dayığa ve baskıya dayalı bir tutum gösterdiklerini ileri sürmüşlerdir.

Kızıltan(1984)'in yaptığı araştırmanın sonucuna göre, annenin eğitim durumu yükseldikçe, çocuklarının genel uyum puanları yükselmektedir. Belirtilen bu sonuç araştırmanın bulgularını desteklemektedir.

4. Öğrencilerin Babalarının Eğitim Durumuna Göre Uyum Düzeylerinin İncelenmesine İlişkin Bulguların Tartışılması ve Yorumu.

Öğrencilerin babalarının eğitim durumuna göre kişisel, sosyal ve genel uyum düzeyleri arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır. Yani babanın eğitim durumu öğrencilerin uyum düzeyleri üzerinde önemli bir etki yaratmamaktadır.

Toplumumuzda, çocukla daha yoğun ilişki kuran, bakımında ve eğitiminde daha çok sorumluluk taşıyan kişinin anne olduğu gözlenmektedir. Günümüzde bazı batı ülkelerinde, babalar sadece evin geçimini üstlenen kişiler olarak kalmamakta, çocuk bakımı, ev işi dahil olmak üzere kadın ve erkeğin rolleri birbirine benzer hale gelmektedir. Bizim toplumumuzda bu tür gelişmeler olmakla birlikte, genelde babaların çocuk eğitiminde etkin biçimde rol aldıkları pek söylenemez.

Köknel'in (1979), üniversite öğrencileri üzerinde yaptığı bir araştırmada, öğrenciler, babalarını, annelerinden daha az sevecen , daha az koruyucu ve daha az ilgili bulduklarını ifade etmişlerdir. Sonuçta babalarının öğrenim düzeyleri bakımından, öğrencilerin uyum düzeyleri arasında önemli farkın bulunmayışı, toplumumuzda babanın öğrenim düzeyi ne olursa olsun, çocukla ilgilenme ve eğitim görevinin, geleneksel olarak anneye verilmiş olması ile açıklanabilir.

Kızıltan'ın(1984),yaptığı araştırmaya göre,babanın eğitim durumu yükseldikçe, öğrencilerin uyum düzeyleri de yükselmektedir.Bu sonuç araştırmanın bu konudaki bulgusuyla karşıt bir durum göstermektedir.

5. Öğrencilerin MEB'dan Aldıkları Bursları Yeterli Görüp Görmediklerine Göre Uyum Düzeylerinin İncelenmesine İlişkin Bulguların Tartışılması ve Yorumu

Araştırma kapsamına alınan öğrencilerin çoğunluğu MEB'dan aldıkları bursu yeterli görmemektedir. (Tablo5). Ayrıca öğrencilerin MEB'dan aldıkları bursu yeterli görüp görmediklerine göre kişisel, sosyal ve genel uyum düzeyleri arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır. Bu bulgu uyum düzeyinin MEB'dan alınan bursu yeterli görüp görmeme faktöründen etkilenmediği şeklinde yorumlanabilir.

6. Öğrencilerin Türkiye’de Okumaktan Memnun Olup Olmadıklarına Göre Uyum Düzeylerinin İncelenmesine İlişkin Bulguların Tartışılması ve Yorumu

Araştırma kapsamına alınan öğrencilerin çoğunluğu Türkiye’de Okumaktan Memnundurlar. Çünkü onlar Türkiye’de kendi istekleri doğrultusunda okumaya gelmektedirler. Türkiye’de okuyarak, türk kültürünü, türk eğitim sistemini öğrenerek, kendi memleketlerine yenilikler götürmektedirler.

Öğrencilerin Türkiye’de okuyarak kendi kültürü ile aynı özellikleri taşıyan türk kültürü ile tanışmaktadır. Bu benzer özellikler doğrultusunda öğrenciler sosyal çevrede yabancılık çekmemektedirler.

Öğrencilerin Türkiye’de okumaktan memnun olup olmadıklarına göre kişisel, sosyal ve genel uyum düzeyleri arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır.

Öğrencilerin Türkiye’yi sevdikleri için hem okulda hem de insanları arası iletişimde başarılı olacaklardır. Türkiye’ye okumaya gelen öğrencilerin çoğu , kendi memleketlerinde başarılı öğrencilerdir ve buna dayalı olarak öğrenciler kendi başlarına Türkiye’de okuyarak bu başarılarına katkıda bulunmaktadır. Türkiye ile Türk Cumhuriyetleri arasında eğitim ve kültür paylaşmada yardımcı olacaklardır.

7. Öğrencilerin Geldikleri Ülkeye Göre Kişisel Uyum Düzeylerinin İncelenmesine İlişkin Bulguların Tartışılması ve Yorumu

Araştırma kapsamına alınan öğrenciler Azerbaycan, Kazakistan, Kırgızistan ve Türkmenistan’ dan gelen öğrencilerdir.

Türk Cumhuriyetlerinden gelen öğrenciler hepsi aynı eğitim sisteminden gelmişlerdir. Türk Cumhuriyetlerinde yaşayan insanların hepsi Türkçe konuşmaktadırlar. Fakat şivelerinde farklılıklar bulunmaktadır. Eskiden SSCB de kaldıkları için herkese eşit davranmışlardır ve bu yüzden Türk Cumhuriyetlerinden gelen öğrenciler kendi aralarında birbirlerine eşit davranmaktadırlar.

Öğrencilerin geldikleri ülkeye göre kişisel, sosyal ve genel uyum düzeyleri arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır.

Türk Cumhuriyetlerinden gelen öğrenciler geldikleri ülkeler açısından karşılaştırıldığında ortak bir kültür, yönetim biçim, sosyo-ekonomik düzey, benzer

eğitim ve aynı dini yapıya sahiptirler. Böylesi benzer ve ortak nitelikler sonucunda, öğrenciler benzer sosyal yapıları geliştirmişlerdir. Buna paralel olarak öğrencilerin uyum düzeylerinde önemli bir farklılık çıkmamış olabilir.

8.Öğrencilerin Türkiye’de Bulundukları Süreye Göre Uyum Düzeylerine İlişkin Bulguların Tartışılması ve Yorumu

Öğrenciler kaldıkları yıllar içerisinde Türkiye’ye alışmaktadırlar. Bu yıllar içerisinde arkadaşlıklar edinmekte, çeşitli etkinliklere katılmakta ve Türkiye’de yaşamaya alışmaktadırlar.

Öğrencilerin Türkiye’de kaldıkları süre’’bir yıl’’ ile’’beş yıl ve daha fazla’’ seçenekleri arasında dağılım göstermektedir. Yığılmanın en fazla ‘’iki-üç yıl’’ seçeneğinde olduğu görülmektedir(Tablo 23). Öğrencilerin Türkiye’de bulundukları süreye göre kişisel, sosyal ve genel uyum düzeyleri arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır.

Öğrenciler kaldıkları yıllar içinde Türk kültürüne, yönetim biçimine, sosyo-ekonomik düzeyine alışmaktadırlar. Kişisel ve sosyal uyum düzeylerinde anlamlı bir farklılığın olmaması bundan kaynaklanabilir.

9.Öğrencilerin Türkiye’de Yaşamaktan Memnun Olup Olmadıklarına Göre Uyum Düzeylerine İlişkin Bulguların Tartışılması ve Yorumu

Öğrencilerin Türkiye’de yaşamaktan memnun olup olmadıklarına göre kişisel, sosyal ve genel uyum düzeyleri arasında anlamlı bir fark olmadığı bulunmuştur.

Öğrenciler Türk kültürünün, Türk dilinin kendi kültür ve dillerine benzerlik gösterdiği için Türkiye’de yaşamakta yabancılik çekmemektedirler. Birde kaldıkları devlet yurtlarını, otobüs biletlerini ücretsiz olarak kullanmaktadırlar. Bu gerekçeye dayalı olarak öğrenciler genel olarak Türkiye’de yaşamaktan memnun kalmaktadırlar.

10.Öğrencilerin Sınıf Düzeylerine Göre Uyum Düzeylerine İlişkin Bulguların Tartışılması ve Yorumu.

Öğrencilerin Türkiye’de devam ettikleri sınıf düzeyine göre kişisel, sosyal ve genel uyum düzeyleri arasında anlamlı bir farkın olmadığı bulunmuştur.

Öğrenciler ilk geldiklerinde bir alışma çağı olarak geçer. Sonra öğrenciler okullarında Türkçe ve Tarih derslerini görmektedirler ve bu dersler sayesinde, Türkçelerini iyi bir şekilde geliştirerek uyumlu davranışlar göstermektedirler.

Öğrenciler TÖMER’de okudukları zaman müzelere, tarihi yerlere, gezilere gönderilir ve böylece onlar Türkiye’yi daha yakından tanımaktadırlar. Daha sonraları Üniversitelerde kendi sınıflarındaki arkadaşlarıyla beraber ders çalışmaktadırlar ve Türk arkadaşları onlara her konuda yardımcı olmaktadır.

Öğrencilerin kendi memleketlerinden gelen üst sınıf arkadaşları alt sınıf arkadaşlarına derslerinde maddi ve manevi olarak destek vermektedirler.

11.Öğrencilerin Üniversitedeki Başarı Durumlarına Göre Uyum Düzeylerine İlişkin Bulguların Tartışılması ve Yorumu

Öğrencilerin Üniversitedeki Başarı Durumlarına göre kişisel ve sosyal ve genel uyum düzeyleri arasında anlamlı fark bulunmamıştır.

Bunun nedeni ise öğrenciler derslerine düzenli bir şekilde çalışmaktadırlar fakat yine başarısız olmaktadır. Onun için öğrenciler Türk öğrencilerin aynı notları ve başarılarını elde etmek için daha fazla çalışmaları ve Türk öğrencilerle beraber çalışmaları gerekmektedir.

Bazen yeri gelince Üniversitedeki öğretmenlerden yardım almaları gerekmektedir.

Özgüven (1970), üniversite öğrencileri üzerinde yaptığı bir araştırmada, akademik başarıları etkileyen zihinsel olmayan faktörleri incelemiştir.

Araştırma sonunda başarıları öğrencilerin, geleceğe ait beklentilerinin gerçekleşeceğine inanan, başarı derecelerine kendi beklentilerine uygun bulan,

istediği bölüme giren, moralleri ve kişiler arası ilişkileri iyi olan, aba-babaları geçimli olan, ekonomik güçlüğü olmayan, lise öğrenimi resmi bir kolejde yapan ve yabancı dil bilen gençler olduğunu saptanmıştır.

Akademik başarısı pekiyi, iyi olan öğrencilerin başarıları olmalarından sağladıkları doyum, onların kendilerine olan özgüven ve özsaygıyı daha da pekiştireceği dolayısıyla kendi kendisiyle ve diğeri insanlarla olan ilişkilerinde kendilerini oldukları gibi ortaya koyabildikleri, yeteneklerini körlemedikleri güvenle oldukları söylenebilir.

12.Öğrencilerin Ekonomik Geçim Sıkıntı Yaşayıp Yaşamadıklarına Göre Uyum Düzeylerine İlişkin Bulguların Tartışılması ve Yorumu

Öğrencilerin kişisel, sosyal ve genel uyum düzeylerinde ekonomik geçim sıkıntı yaşayıp yaşamadıklarına göre anlamlı bir fark bulunmamıştır. Bunun nedeni öğrencilerin kendi yaşadıkları memleketlerinde de şimdiki aldıkları burslarıyla aynı olduğu için ekonomik geçim sıkıntı yaşasalar bile, bu durumun onların uyum düzeylerini etkilememesi olabilir.

13.Öğrencilerin Herhangi Bir İşte Çalışıp Çalışmadıklarına Göre Uyum Düzeylerine İlişkin Bulguların Tartışılması ve Yorumu

Öğrencilerin, kişisel, sosyal ve genel uyum düzeyleri arasında herhangi bir işte çalışıp çalışmadıklarına göre anlamlı bir fark bulunmamıştır. Öğrencilerin bazıları yaz tatilleri, turistik yerlere giderek , oralarda çalışmaktadırlar ve kazandıkları paraları memleketlerine göndermektedirler. Bunun için Herhangi Bir işte çalışıp çalışmadıkları uyum düzeylerini etkilememektedir. Aksine iş tecrübesi kazanarak kendilerini iş hayatına hazırlamaktadırlar.

14.Öğrencilerin Türkiye’de Türkiye’li Yakın Arkadaşının veya Arkadaşlarının Olup Olmadığına Göre Uyum Düzeylerine İlişkin Bulguların Tartışılması ve Yorumu

Öğrencilerin Türkiye’de yakın arkadaşının veya arkadaşlarının olup olmadığına göre kişisel, sosyal ve genel uyum düzeylerinde anlamlı bir fark bulunmamıştır.

Türk Cumhuriyetlerinden gelen öğrenciler genellikle kendi memleketlerinden gelen öğrencilerle arkadaşlık kurmaktadır. Ders çalışırken, geziye çıkarken bile kendi arkadaşlarıyla beraber gitmektedirler.

Enhoş’un (1993) yaptığı araştırmanın sonucuna göre, Orta Asya Cumhuriyetlerinden gelen öğrencilerin,Türkiyeli öğrencilerle arkadaşlıklarına bakıldığında, aralarında önemli bir problem olmadığı ve birbirleriyle kaynaştıkları görülmüştür.

Türk öğrenciler Türk Cumhuriyetlerinden gelen öğrencilerle dil,kültür, gelenek –görenekler yönünden benzerlik olduğu için onlarla arkadaşlık kurmak ve yardımcı olmayı istemektedirler.

15.Öğrencilerin Ülkelerine Gidip Gelme Sıklığına Göre Uyum Düzeylerine İlişkin Bulguların Tartışılması ve Yorumu

Öğrencilerin ülkelerine gidip gelme sıklığına göre kişisel, sosyal ve genel uyum düzeylerinde anlamlı bir fark bulunmamıştır.

Türkiye’nin büyük illerinde bulunan Öğrenci temsilcilikleri öğrencilere yardım amaçlı her yaz tatillerinde uçak seferlerinde indirim yapmaktadırlar. Bu yüzden öğrencilerin hemen hemen hepsi yaz tatillerinde memleketlerine gitmektedirler.

16.Öğrencilerin Annelerinin Tutumlarına Göre Uyum Düzeylerine İlişkin Bulguların Tartışılması ve Yorumu

Öğrencilerin annenin tutumuna göre kişisel, sosyal ve genel uyum düzeylerine bakıldığında anlamlı bir fark görülmemiştir.

Bunun nedeni öğrenciler memleketlerinden uzakta, aileden uzakta, artık kendi kendilerine bir birey olarak davranmalarından ve kendi ihtiyaçlarını kendilerinin karşılamak zorunda olmalarına bağlı olabilir.

Demokratik anne-baba çocuğuna derin bir sevgi duyar ve bunu şartsız olarak çocuğa aksettirir. Çocuğuna arzu ve gereksinimleri, davranışların ilgi ve anlayışla izler, çocuğu kendisi ile ilgili konularda karar almasını teşvik eder, onun görüşlerine değer verir.

Bu şekilde karakterize edilen demokratik tutum gösteren annelerin çocuklarının uyum düzeylerinin en yüksek olması beklenir.

Sevgi, ilgi ve kontrol yokluğu ile nitelenen ilgisiz tutum da çocuklarda değersizlik, önemsizlik duygularının gelişmesine eden olur.

Katı ve anlayışsız bir kısıtlamanın sürdürüldüğü, sevgi noksanlığı ve sıkı kontrol ile karakterize edilen otoriter tutum gösteren annelerin çocuklarında nörotik problemler, içsel çatışmalar ve saldırganlık sık sık görülür. Bu çocuklar ileri yaşlarda yetişkin rolü yüklenmede de zorluk çekerler.

17.Öğrencilerin Babalarının Tutumlarına Göre Uyum Düzeylerine İlişkin Bulguların Tartışılması ve Yorumu

Öğrencilerin babanın tutumuna göre kişisel, sosyal ve genel uyum düzeyleri arasında anlamlı bir fark görülmemiştir.

Bunun nedeni ise öğrenciler memleketlerinden uzakta, aileden uzakta, artık kendi kendilerine bir birey olarak davranmaktadırlar ve kendi ihtiyaçlarını kendileri yönlendirebilmektedirler.

Ana ve babaların demokratik, otoriter, koruyucu ve ilgisiz tutumlarının, çocuklarının uyum düzeylerini ebeveyn cinsiyetine bakılmaksızın, aynı şekilde etkilediği sonucunu çıkarmak mümkündür. Tıpkı anne tutumunda olduğu gibi yorumlar baba tutumları için de geçerlidir.

18. Öğrencilerin Yaşamlarının Çoğunu Geçirdikleri Yere Göre Uyum Düzeylerine İlişkin Bulguların Tartışılması ve Yorumu

Öğrencilerin Türk Cumhuriyetlerinde yaşadıkları yerleşim yerlerine göre kişisel, sosyal ve genel uyum düzeyleri puanları arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır.

Bu denenceyi kurarken, şehirlerde sosyal çevrenin gelişmiş olması, kültürel etkileşimi artıracığı düşüncesiyle , şehirlerde yaşayan öğrencilerin uyum düzeyinin, köy ve kasaba çevresinden gelen öğrencilerin uyum düzeyinden önemli ölçüde farklılık göstereceği düşünülmüştür.

Şehirlerde, köy ve kasabalara göre, gelenek ve göreneklerin etkisinin daha az olacağı nedeniyle, şehirde büyüyen öğrencilerin kişilik ve benlik tasarımı düzeylerinin, köy ve kasabada büyüyen öğrencilerin benlik tasarımı ve kişiliklerinden daha yüksek olabileceği doğrultusunda bu denence oluşturulmuştur.

Araştırma sonuncuda şehirden gelen öğrencilerin uyum düzeyleri ile köy ve kasabadan gelen öğrencilerin uyum düzeyleri arasında önemli fark bulunamamıştır.

Küçük şehirlerde yaşayan insanların gelenek ve göreneklerini önemli ölçüde korumaları, şehirde yaşayanların önemli bir kısmının köy ve kasabalarla ilişkilerinin olması, toplumsal baskının köy ve kasaba kadar olmasa da, küçük şehirlerde de kendini önemli ölçüde hissettirmesi, öğrencilerin köy, kasaba veya şehirden gelmelerinin uyum düzeyleri arasında önemli bir farklılığın ortaya çıkmasını engellediği düşünülebilir.

BÖLÜM VI

VARGI VE ÖNERİLER

Bu bölümde araştırmadan elde edilen bulgulara dayalı olarak ulaşılan vargılara değinilmiş ve öğrencilerin uyum düzeyini olumlu yönde etkileyebileceği düşünülen bazı önerilere yer verilmiştir.

Araştırmada genel olarak şu sonuçlara ulaşılmıştır:

Cinsiyetleri bakımından öğrencilerin uyum düzeyleri karşılaştırıldığında, kızların uyum düzeylerinin erkek öğrencilerin uyum düzeylerine göre yüksek olduğu bulunmuştur

Yaş gruplarına göre öğrencilerin uyum düzeylerinin anlamlı bir farklılık göstermediği ortaya çıkmıştır.

Anne ve babasının eğitim düzeyinin, öğrencilerin uyum düzeylerini etkilediği, özellikle annenin eğitim düzeyinin çocuğun uyum düzeyini daha fazla etkilediği sonucuna varılmıştır.

Öğrencilerin aldıkları burslarına göre uyum düzeyleri karşılaştırılmış, uyum düzeylerini etkileyecek önemli bir farkın olmadığı sonucuna varılmıştır.

Öğrencilerin Türkiye’de okumaktan memnun olup olmadıklarına göre uyum düzeyleri arasına önemli bir fark olmadığı görülmüştür.

Öğrencilerin geldikleri ülkeye ve Türkiye’de kaldıkları süreye göre uyum düzeylerinin karşılaştırılması sonucunda uyum düzeylerinin önemli bir farklılık göstermediği anlaşılmıştır.

Bulundukları sınıflar açısından öğrencilerin uyum düzeyleri karşılaştırılmış ve sınıf düzeyine göre uyum düzeylerinde anlamlı bir fark olmadığı sonucuna varılmıştır.

Öğrencilerin uyum düzeyleri, akademik başarıları açısından karşılaştırılmış ve öğrencilerin uyum düzeylerinin onların akademik başarılarına göre değişmediği anlaşılmıştır.

Öğrencilerin ekonomik düzeyleri ile uyum düzeyleri karşılaştırılmış ve uyum düzeylerinde ekonomik düzeye göre anlamlı bir farkın olmadığı sonucuna varılmıştır.

Öğrencilerin Türkiye’de yakın arkadaşının olup olmadığına göre uyum düzeylerinin farklılık göstermediği sonucuna varılmıştır.

Öğrencilerin ülkelerine gitme sıklığına göre uyum düzeyleri arasında anlamlı bir farkın olmadığı sonucuna varılmıştır.

Ailenin, demokratik, otoriter ve koruyucu bir tutuma sahip olmasının, öğrencilerin uyum düzeylerini önemli ölçüde etkilemediği sonucuna varılmıştır.

Öğrencilerin yaşamlarının çoğunu geçirdikleri yerleşim birimine göre uyum düzeylerinin önemli bir farklılık göstermediği sonucuna varılmıştır.

ÖNERİLER

1. Yurt dışından Türkiye’ye yüksek öğrenim için gelen öğrencilerin kişisel ve sosyal uyumlarını kolaylaştırmak, akademik başarılarını olumlu yönde etkileyebilmek için öğrencilere yeterli burs, kredi ve barınma hizmetleri sağlanmalıdır.

2. Üniversite gençliğinin kişiliğinin gelişmesi, bağımsız hareket edebilme gücünü elde edebilmesi, sorumluluk duygularının geliştirilmesi ve bulundukları ortama uyum sağlamaları için sosyal ve sportif faaliyetlerin geliştirilmesi ve bu faaliyetler için gerekli alt yapının oluşturulmasına önem verilmelidir.

3. Üniversitelerin psikolojik danışma ve rehberlik merkezlerinde, öğrencilerin psikolojik sağlıklarını koruyucu hizmetler verilmelidir. Psikolojik danışma merkezlerinde çalışan danışmanlar, üniversitelerin çeşitli birimleri ve diğer ilgili kurumlarıyla işbirliği yaparak üniversiteye giren öğrencilerin yaşantılarına uyum sağlamasında yardımcı olabilirler. Yurda giriş, iş ve burs bulma, dengeli beslenme, kütüphanelerin kullanılması, kültür merkezleri ve verimli çalışma yolları hakkında gerekli rehberliğin yapılması öğrencilerin uyumsuzluk ve başarısızlık gibi olumsuz sonuçları önleyebilir.

4. Bu araştırmada, ortaya çıkan sonuçlar araştırmanın yapıldığı zamandaki durumu yansıtmaktadır. Sosyal evre şartlarının sürekli değişmesi ve toplumsal değişmeye bağlı olarak problemlerin daha değişik boyutlarda ortaya çıkması, kişisel ve toplumsal ihtiyaçların çeşitlenerek artması, öğrencilerin uyum düzeyleri konusuna da kuşkusuz yeni boyutlar katacaktır. Bu nedenle öğrencilerin uyum düzeyleri ile ilgili çalışmaların belirli aralıklarla yapılmasında yarar vardır.

KAYNAKÇA

ADAMS,T.R.(1948).**Educaiton for international understanding**..New York.Teachers College,Columbia University.

ADELMEN,M.B.(1986). **The contagion effect-A study on stress and the provision of support.Unpublished doctoral dissertation**,University of Washington.

ADELMEN,M.B.,Albercht,T.L.(1987).**Intervention strategies for building support**.İn T.L Albercht, M.B. Adelman, and Associates(Eds.),**Communicating social support**(pp.225-269).Newbury Park,CA.Sage

ADLERİ,N.(1981).**A portable life**.Produced in association with McGill University,Montreal,Canada

AMANOV,I.(1996). **Özbekistan Cumhuriyetinden Bursa'ya Yüksek Öğrenim Görmek İçin Gelen Öğrencilerin Uyum Problemleri** (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Bursa: Uludağ Üniversitesi.

AKKA,R.I.(1967).**The Middle Eastern student on the American college campus**.Journal of the American Health Association. 15.251-253

ANKARA ÜNİVERSİTESİ.(1990).**Orta Asya Cumhuriyetlerinden Gelen Öğrencilere İlişkin, Geldikleri Ülkeler, Okuyacakları Bölümler Ve Cinsiyetleriyle İlgili Dökümanlar**,Türkçe Öğretim Merkezi,Ankara:2-3

ASMAZ,S.(1995). **Orta Asya Cumhuriyetlerinden Gelen Uludağ Üniversitesinde Öğrenim Gören Öğrencilerin Uyum Düzeylerini Etkileyen Bazı Etmenler** (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Bursa: Uludağ Üniversitesi.

BAYNUR, F.(1969). “**Yurtlarda Kalan Yüksek Öğrenim Gençlerinin Başlıca Problemleri**”, Hacettepe Sosyal ve Beşeri Bilimler Dergisi, Cilt 1, sayı 1, s.58-73.

BEE, M.L.(1979). **The Effect of Maternal Employment on the Development of the Child**, A Child's Journey. New York.McGraw Hill Book Comp 119

BİLAL,G.(1984).**Demokratik ve Otoriter Olarak Algılanan Ana-Baba Tutumlarının Çocuklarının Uyum Düzeyine Etkisi**, (Yayınlanmamış Doktora Tezi), Ankara: Hacettepe Üniversitesi.

BİLGİN,S.(1989).**Üniversite Öğrencilerinin Yalnızlık Düzeyleri ve Bazı Değişkenlerin Uyum Düzeylerine Etkisi**, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Ankara:Hacettepe Üniversitesi.

BİNDER, A.(1981). **An Epidemiological Study of Minor Psychiatric Disturbances**, A Field Study Among 20 Years-old Females and Males in Zurich.Social Psychiatry. Cilt 16 , S31-41

BURN,B.B.(1980).**Expanding the international dimensions of higher education**.San Francisco.Jossey-Bass Publishers.

BURCHINAL, L.G.(1959). **Social Status , Measured Intelligence Achievement and Personality Adjustment of Rural Iowa Girls**, Sociometry, Cilt 22,s 75-80

COLE,L..., Morgan,J.(1985). **Çocukluk ve Gençlik Psikolojisi** , İstanbul: Basımevi,149

COLE.L..., Hall, K.I.(1970). **Psychology of Adolescence**.New York:Holt, Rinehart and Winston,121

CORNELL,D.G ve Diğerleri.(1989). **Adjustment of Academically Talented Females inSecondary School Acceleration Program**, AEL Minigrant Report:No.11,Dissertation Abstract International,7

COLE,L..., Morgan,J.J.B.(1995).**Çocukluk ve Gençlik Psikolojisi**,İstanbul:Milli Eğitim Basımevi.

CROW,L.(1965).**Adolescent Development And Adjustment**,McGraw Hill Book Comp.New York,74

DİMARCO,N.J.(1971).**Stress and Adaptation in Cross-Culturol Transition**
Dissertation Abstracts İnternational,4330

DOĞAN, O.(1989).**Yüksek Öğrenimde Rehberlik ve Psikoloji Danışma Merkezinin Gerekliğine İlişkin Görüşler** .Yüksek Öğretim Rehberlik ve Psikolojik Danışma Toplantısı, 20-28 Mayıs 1987, Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Yayınları.

DUCAN, P.(1971). **Parental Attitudes and İnteractions in Delinquency**, Child Development,Boston:42

DUNNER, D.L., ve Fiever, İ.(1978). **Social Adjusment in Primary Affective-Disorder**. American Journal of Psychiatry Cilt 135, s1412-1413

EKŞİ,A.(1982).**Gençlerimiz ve Sorunları.İstanbul:İstanbul Üniversitesi Yayn no:2790**

ENHOŞ,M.A.(1993).**Orta Asya Cumhuriyetleri İle Diğer Türk Topluluklarından Gelen Ve Yurtkur Yurtlarında Barınan Öğrencilerin Genel, Özellikleri İ çinde Bulundukları Durum ve Beklentileri**,Yurtkur Yayınları, Ankara:9-38

ERCAN,L.(1998).**Yabancı Uyruklu ve Türk Üniversite Öğrencilerine Ait Sorunların Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi** (Yayınlanmamış Doktora Tezi), Ankara: Gazi Üniversitesi.

FİSH,K.D.,ve Biller ,H.B.(1973).**Perceived Childhood Paternal Relationships and College Females Personal Adjusment**.Adolescence.Cilt 8.s415-420

GEÇTAN,E.(1969).**Mediko –Sosyal Merkezi, 1966-1967 Yılı Psikolojik Danışma Bölümü Çalışması ile İlgili Rapor**, Ankara: A.Ü. Eğitim Fak.Yay.

GÖKAY,F,veIşık,İ.(1974).Anadoludan Gelen Öğrencilerle, İstanbul'daki Öğrenciler Arasında Çevreye Uyum Güçlüğü'nün Doğurduğu Nörotik Belirtiler.10 Milli Psikiyatri Nörolojik Bil.Kongresi Çalışmaları.H.Ü.s107-115

HALLER,A., ve Shailer,T.(1962).Personality Correlates of the Socioeconomic Status of Adolescent Males, Sociometry,398-404

HAND,H.G.(1957). Working Mothers and Maladjusted Children. Journal of Educational Sociology.Cilt30, s245-246

HOGARTY,.G., ve Katz.M.(1971).Norms of Adjustment of Social Behavior, Archieves of Genaral Psychiatry , 470-480

JAKOBSON,E.H.(1977).Sojovrn Research A.Desinition O.The Field,Journal Of Social Issues.123-129

KAĞITÇIBAŞI,Ç.(1988).İnsan ve İnsanlar,İstanbul: Basım ve Dağıtım.

KARASAR,N.(1986).Bilimsel Araştırma Teknikleri,Bilim Yayınları.Ankara:78-92

KAĞITÇIBAŞI,Ç.(1977).Problems of Adjusment and Change Through Sojourn.V.S.Army Research İnstitute.London.England.Agust.25

KILIÇ, M.(1987). Değişik Psikolojik Arazilara Sahip Olan ve Olmayan Öğrencilerin Sorunları. (Yayınlanmamış Doktora Tezi), Ankara:Hacettepe Üniversitesi.

KIZILTAN,G.(1984). Üniversite Öğrencilerin Kişisel ve Sosyal Uyum Düzeylerini Etkileyen Etmenler ,Ankara:Yayınlanmamış Doktora Tezi

KILIÇÇI,G(1981). Üniversite Öğrencilerin Kendilerini Kabullerini Etkileyen BazıDeğişkenler,(YayınlanmamışDoçentlikTezi),HacettepeÜniversitesi,Ankara:78

KÖKNEL,Ö.(1979). Cumhuriyet Gençliği ve Sorunları.İstanbul.Bahar Maatbası.

KUZĞUN,Y.(1987).**Rehberlik Ders Notu**,Ankara:A.Ü.Egt.Bil.Fak.Yayınları,125

KILAKSIZOĞLU,A.(1989).**Ergen–Aile Çatışmaları ile annenin tutumları arasındaki ilişki ve ergenin problemleri**.M.Ü.Atatürk Egt.Fak.Egt.Bil.Dergisi,82

KURÇ,(1989).**Bazı Kişisel Sosyo-Ekonomik ve Kültürel Değişkenlerin Lise Öğrencilerin Uyum Alanları ve Uyum Yöntemlerine Etkisi**, (Yayınlanmamış Doktora Tezi),Hacettepe Üniversitesi,Ankara,153-170

KURTKAN,A.(1978).**Sosyal İlimler Metodolojisi**,İstanbul,306-307

KURÇ,G.(1989).**Bazı Kişisel, Sosyo-Ekonomik ve Kültürel Değişkenlerin Lise Öğrencilerinin Uyum Alanları ve Uyum Yöntemlerine Etkisi**.(Yayınlanmamış Doktora Tezi),Hacettepe Üniversitesi, Ankara,153-170

KUZGUN,Y.(1972).**Ana- Baba Tutumlarının Bireyin Kendini Gerçekleştirme Düzeyine Etkisi**,(YayınlanmamışDoktora Tezi),Ankara:Hacettepe Üniversitesi

LANDUS,P., ve Stone.C.**The Relationship of Parental Authority Patterns of Teen – age Adjustments**. Bull.N.538, Pulman.Wash. State College of Washington.

LECROY,C.W.(1988).**Farent-Adolescent İntimacy: İmpact on Adolecent Functioning**, Dissertation Abstract İnternational,4

MASLOW,A.(1970).**Self Actualizing People:A Study Of Psychological Health**.New York:Harper and Row publishers

MİTCHELL,R.(1971).**Some Social İmplications of Higher Density Housing**.American Sociological Review.Cilt 36.s18-29

ÖZBAY,Y.(1996). **Üniversite Öğrencilerin Problemlerini Taramaya Yönelik Bir Araç Geliştirme Ön Çalışması**. III Ulusal Psikolojik Danışma ve Rehberlik Kongresi. Adana:Çukurova Üniversitesi, 226-236.

ÖZGÜVEN, İ.E.(1992).**Hacettepe Kişilik Envanteri**, El Kitabı, Ankara3-4,42-60

ÖZBEK,A.(1973). **Ankara Tıp Fakültesi Öğrencileri Üzerinde Bir İnceleme**. Milli Psikiyatri Nörolojik Bil.Kong.Çalışmaları. Bozak Maatbası. İstanbul.sa83-91

ÖZGÜVEN,İ.E.(1970).**Zihinsel Olmayan Etmenler ve Üniversite Öğrencilerinin Başarıları**.Doctora Tezi.Hacettepe Üniversitesi.

PATEL,S., Vidyanager. V.(1986). **A study of Family adjustment in relation to academic achievement**,Dissertation Abstract International,56-59

PECK,R.F.(1958).**Family Patterns Correlated with Adolescent Personality Structure**.Journal of Abnormal and Social Psychologi.Cilt.57.s.347-350

PETERSON,D.R.ve Becker,W.C. (1959).**Prenatal Attititudes and Child Adjusment**.Child Development.Cilt 30.s119-130

RUST,R.(1960).**Epidemology of Mental Health in College**.Journal of Psychology.Cilt49.s235-248

SEEMAN,J.(1959).**Toward a Conceptof Personality İntegration**.American Psychologist.Cilt.14s.633-647

SİEGELMAN,M.(1966).**Loving And Punishing Parental Behavior And İntroversion Tendency in Sons**,Child Development,37,984-992

SOYER,M.K.(1992).**Üniversite Öğrencilerinin Sosyal İçedönüklük ve Dışadönüklük Kişilik Özelliklerinin Uyum Düzeylerine Etkisi**, (Yayınlanmamış Mastır Tezi),Hacettepe Üniversitesi,Ankara:46-6

SÖYLEMEZOĞLU,Ü.(1978).**Türk Silahlı Kuvvetlerinde Çeşitli Sosyo-Kültürel Düzeydeki Erlerin Ruhsal Uyum Durmaları Üzerinde Bir Araştırma**.Gülhane askeri Tıp.Ak.Ruh Hatalıkları Klinigi.Basılmamış Uzmanlık Tez.

TANNEBAUM,S.(1966).İşletmedeSosyalPsikolojisi(Çev.NiliferSağtur)Belmond,Calif
orniaU.S.A,26

VEASEY,H.(1977).Aspects of Student Health Spesific Psychological Problem.
British Medical Journal. Cilt.7.s.26-28

WINDER,C. Rau.L. (1962).Parental Attitudes Associated with Social Deviance in
Preadolescent Roys,Journal of Abnormal and Psychology,New York:440

WILLIAMS,A.S.(1978).Mental Health Epidemiology Survey Of A University
Population , Journal Of College Student Personel,128-132

EKLER

1.KİŞİSEL BİLGİ FORMU.

2.HACETTEPE KİŞİLİK ENVANTERİ.